

การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมควมมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัสดาล มนต์ฤทธานุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2552

การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ปริญญานิพนธ์
ของ
กังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

บทคัดย่อ
ของ
กังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2552

กัสดาล มนต์ฤทธาภาพ .(2552). การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 . ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม:อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ ,รศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรม
สั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรม
ความมีวินัย และเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่เข้าร่วม
โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1.นักเรียนช่วงชั้น
ที่ 2 อำเภอขุขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 750 คน
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม โดยแบ่งเป็น นักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 10 คน รวม
ทั้งสิ้น 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการอบรมสั่งสอนของครู แบบสอบถามความฉลาดทาง
อารมณ์ แบบสอบถามทักษะคิดต่อความมีวินัยแบบสอบถามการคล้อยตามเพื่อน และโปรแกรม
พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมี
วินัย และการคล้อยตามเพื่อนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน มีความสัมพันธ์กันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน และการอบรม
สั่งสอนของครู มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีพฤติกรรมความมี
วินัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีพฤติกรรมความมี
วินัยในห้องเรียนด้านการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

4. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีพฤติกรรมความมี
วินัยในห้องเรียนด้านพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

A STUDY THE DEVELOPMENT OF DISCIPLINE BEHAVIOR IN THE CLASSROOM OF
LEVEL 2 THE OFFICE OF EDUCATIONAL SERVICE AREA 3 IN SRISAKET.

AN ABSTRACT

BY

KANGSADAN MONRITTANUPAP

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Educational degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2009

Kangsadan Monrittanupap. (2009). *A Study The Development of Discipline Behavior in The Classroom of Level 2 The Office of Educational Service Area 3 in Srisaket*. Master thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Anusorn Atthasiri, Assoc. Prof. Luddavan Kasamnate.

The purpose of this research were to examine relationship among rearing, Parenting practices, To teach the teachers, Conformation friends, Emotional Quotient, Attitudes to toward discipline of Discipline behavior in the classroom. The study compares Discipline behavior in the classroom of second grade students in team activity. Subjects are divided into two groups. First group consists of 750 second level students from The Office of Educational Service Area 3 in Srisaket in the academic year 2008. One group consists of 25 students that joined team activity, 15 boys and 10 girls. Tools used in the study were questionnaires of Discipline behavior in the classroom, questionnaire of parenting practices, questionnaire of to teach the teachers, questionnaire of Emotional Quotient, questionnaire of Attitudes to the discipline, questionnaire of Conformation friends and program Development of Discipline Behavior in The Classroom.

The results from the study were as follows :

1. parenting practices, To teach the teachers, Emotional Quotient, Attitudes to toward discipline , Conformation friends have positive relationship with significance of .01 and Discipline behavior in the classroom, Attitudes to toward discipline , Conformation friends are significantly related with value of .01 and Discipline behavior in the classroom and To teach the teachers are significantly related with value of .05

2. Students have Discipline behavior in the classroom all higher after joined the team activity with significance of .01

3. Students have Discipline behavior in the classroom of study higher after joined the team activity with significance of .01

4. Students have Discipline behavior in the classroom of behavior after joined the team activity with significance of .01

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ อนุสรณ์ อรรถศิริ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษม เนตรกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่าง สูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และ อาจารย์อดิเรก บุญคง ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้กำลังใจด้วยดีเสมอ มา และ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือและโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเป็นประธานและกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์นี้ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกเพชร และคณะครูทุกท่านที่ให้การดูแลและ ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี รวมถึงนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทุกคน ที่ให้การร่วมมือเป็นอย่างดี รวมถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาการศึกษา 3 ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทุก ๆ คน ทั้ง 14 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีเช่นกัน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ครอบครัวจิตวิทยาการแนะแนวทุก ๆ ท่าน ที่คอยให้ความ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันและกันด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อแสง คุณแม่สำเภา มนต์ฤทธานุภาพ และสมาชิกครอบครัวทุก ๆ คน ที่คอยห่วงใย เป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำที่ดี และ สนับสนุนทุนการศึกษาด้วยดีเสมอมา อีกทั้ง ขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณทั้งโดยตรงและโดยอ้อมทุก ๆ ท่าน ไว้ ณ ที่นี้

คุณความดีใด ๆ จะพึงบังเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่คุณพระ รัตนตรัย คุณบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้วิจัย ทุก ๆ ท่าน

กังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามปฏิบัติการ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมติฐานในการวิจัย.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน.....	13
ความหมายของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน.....	13
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน.....	15
ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	40
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	40
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม	41
เทคนิคของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.....	44
หลักในการแบ่งกลุ่ม.....	45
เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่ม.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
การอภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	153

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลองใช้แบบ One Group Pretest – Posttest Design.....	64
2 ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน.....	70
3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน	71
4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้สถิติทดสอบค่า t – test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน.....	73
5 การเข้าร่วมกิจกรรม.....	111
6 โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน.....	112
7 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินและแบบสอบถาม.....	150

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่จะแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของคนทุกคนในหลาย ๆ ฝ่ายจึงจะสามารถช่วยสังคมให้กลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบและมีความสุขได้ ซึ่งสังคมที่พึงประสงค์นั้นได้กล่าวไว้ใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทย โดยกำหนดสภาพสังคมที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็ง และมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน โดยเฉพาะด้านสังคมคุณภาพ มีคุณธรรมโดยเฉพาะการมีวินัย และได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของทศนีย์ ทองสว่าง (2549: 167 – 169) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เน้นการป้องกัน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนก็ได้เน้นเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยจากแนวคิดข้างต้นจะเห็นว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้นจะต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคนซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องก็คือ ครอบครัว และชุมชน จะต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพให้กับสังคม

ปัญหาที่สำคัญและมีการกล่าวถึงกันมากก็คือปัญหาการมีวินัยของคนในชาติ เราก็จะพบว่าปัญหาด้านวินัยนั้นเกิดขึ้นเริ่มตั้งแต่หน่วยเล็ก ๆ ขึ้นมาตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ซึ่งเมื่อรวมกันก็กลายเป็นปัญหาระดับประเทศขึ้นมา การแก้ปัญหาจึงควรเริ่มตั้งแต่หน่วยเล็ก ๆ คือตั้งแต่ครอบครัว และโรงเรียน สู่สังคมที่ใหญ่ขึ้นไป เมื่อคนในชาติมีวินัยแล้วก็จะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2550: 52 – 53) ได้กล่าวถึงข้อมูลขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) CPI เบอร์ลิน เยอรมนี ได้สำรวจความเห็นของนักธุรกิจ นักวิชาการ นักบริหารของบริษัทใหญ่ ๆ สอบถามความเห็นของบุคคลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศต่าง ๆ ที่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ทั้งการรับสินบน หรือการให้สินบน หรือการเบียดบังผลประโยชน์ของรัฐ จาก 99 ประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยให้ผลการสำรวจมีคะแนนเต็ม 10 ผลการสำรวจพบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 68 ได้ 3.2 คะแนน ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่มีความโปร่งใส ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศในเอเชีย ประเทศที่ได้ที่ 1 และที่ 2 คือ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ติด 1 ใน 10 มีเพียงสิงคโปร์ประเทศเดียว และไทยยังเป็นรองประเทศเพื่อนบ้านทั้งมาเลเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ ในเรื่องความโปร่งใส จากการพิจารณาจะเห็นความสัมพันธ์ของสิงคโปร์และญี่ปุ่นว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในเอเชีย และเป็นประเทศที่มีวินัยสูงกว่าคนในประเทศอื่นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นวินัยของเด็กในวันนี้ก็คือวินัยของคนในชาติในอนาคตนั่นเอง

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนกระทำผิดวินัยของชั้นเรียนมีหลายสาเหตุด้วยกันไม่ว่าจะเป็นสาเหตุที่มาจากสภาพแวดล้อมนั้นก็คือทางครอบครัว ทางโรงเรียน เพื่อน หรือจากคุณลักษณะของตัวเด็กเองไม่ว่าจะเป็นความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย ซึ่งกาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2544: 10) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนกระทำผิดวินัยของชั้นเรียนไว้หลายสาเหตุดังนี้ สาเหตุที่มาจากโรงเรียน เช่นการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ ภาระงานที่มอบหมายหนักเกินไป กิจกรรมต่างๆ จัดไม่เหมาะสมไม่น่าสนใจ เด็กที่เรียนไม่ทันไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือ ความขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียนเป็นต้น สาเหตุจากตัวนักเรียน เช่น การไม่เข้าใจกฎระเบียบต่างๆ รวมถึงการมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ไปในทางเลื่อม การมีเรื่องกระทบกระทั่งเพื่อนจิตใจ การมีความรู้สึกขัดแย้งกับครูกับเพื่อน ๆ และกับทางโรงเรียน มีนิสัยการเรียนที่ไม่ดี มีปมด้อย และสาเหตุจากทางบ้านและทางชุมชน เช่น สภาพความขาดแคลนทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนขาดแคลนความรักและความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว สภาพการใช้อำนาจภายในครอบครัว สภาพบ้านที่อยู่ในทำเลที่มีสิ่งยั่วยุและอาชญากรรม เป็นต้น กล่าวโดยสรุปอาจแบ่งได้ว่ามีสาเหตุมาจากทางโรงเรียน จากตัวนักเรียนเอง และจากทางบ้านและชุมชน

เมื่อครอบครัวมีความสำคัญต่อการสร้างวินัยให้ลูก ก็ไม่แปลกหากบุคคลที่มีผลต่อการสร้างวินัยที่จะปฏิเสธไม่ได้นั่นก็คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่จะเป็นผู้ดูแลและให้การอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังให้เด็กมีวินัยติดตัวมาตั้งแต่ยังเล็ก ดังที่ กมล แสงทองศรีกมล (2550 : 16) ได้กล่าวถึงสำคัญของพ่อแม่ที่มีต่อครอบครัวเอาไว้ดังนี้ พ่อแม่บางคนอาจคิดว่าได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกเต็มที่แล้ว แต่ทำไมเขายังไม่เชื่อฟัง ยังก้าวร้าว ยังต่อต้าน นั่นเป็นเพราะพ่อแม่ยังขาดการทำหน้าที่อีกข้อหนึ่งคือ การควบคุม การอบรม สั่งสอนให้เขารู้จักกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยนั่นเอง ดังนั้นวินัยจึงเป็นสิ่งที่เริ่มต้นตั้งแต่วัยทารกที่บ้านได้อบรมสั่งสอนและฝึกมาดีมีความมีวินัยก็จะติดตัวเด็กไปจนเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับตัวเขาก็เริ่มเปลี่ยนไปจากที่เคยอยู่ที่บ้านคุ้นเคยกับพ่อแม่ก็เริ่มเปลี่ยนไปด้วยนั่นก็คือ เมื่อถึงวัยที่จะเรียนหนังสือเด็กจะมีสภาพแวดล้อมใหม่ให้เข้าปรับตัวและเรียนรู้ นั่นก็คือ การไปโรงเรียนและใกล้ชิดกับครู ซึ่งครูจะเป็นผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอนในด้านต่างๆ และให้ความรู้แก่นักเรียน ดังจะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อตัวเด็กนับจากพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก ดังนั้นพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของเด็กนักเรียนครูจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวรี ศิวะแพทย์ (2549: 27) ที่กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมจากสถาบันทางการศึกษา เป็นกลุ่มสังคมที่อบรมสั่งสอนบุคคล โดยการให้การเรียนรู้ และอบรมบุคคลโดยตรง สถาบันการศึกษาเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสำคัญรองมาจากครอบครัว ซึ่งจะมีกฎระเบียบและการปกครองที่มีลักษณะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาบุคลิกภาพ ให้บุคคลมีคุณธรรมและมีระเบียบวินัยตามที่สังคมต้องการ ทักษะคิดและบุคลิกภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญของระบบการ

เรียนการสอน โดยถ้าครูมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน จะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เต็มใจที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียนของตนอย่างเต็มที่ และหากครูมีบุคลิกภาพที่ดีก็จะเป็นแม่บทที่ดีให้นักเรียนได้เลียนแบบบุคลิกภาพ ก่อให้เกิดผลดีต่อพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแซนเดอร์ (Shandler.1996. 37-41) ที่ได้ศึกษาเรื่องวินัยทางบวกสามารถสอนให้ผู้เรียนมีความสนใจตนเองและมีความหนักแน่น กล่าวว่า วิธีการสอนของครูให้ผู้เรียนมีวินัยทางบวกช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบและสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 270) ได้กล่าวถึงวัยเด็กตอนกลางไว้ว่า เนื่องจากวัยเด็กตอนกลางเป็นระยะเวลาที่เป็นการ "วางรากฐานทางการศึกษา" ด้านความรู้พื้นฐานต่าง ๆ เด็กที่พัฒนาสมวัยย่อมสามารถเข้าใจกฎระเบียบและคำสั่งดีขึ้น เป็นเวลาเหมาะสมที่จะสอนและฝึกระเบียบวินัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 111 – 115) คณะอนุกรรมการการศึกษาแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้กล่าวถึงวินัยในแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยว่า พัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 6 - 12 ปี ด้านคุณธรรม จริยธรรม เด็กสามารถเรียนรู้เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยที่สำคัญบางอย่าง เช่น การมีระเบียบวินัย เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมในการนำไปสู่การเป็นคนดี คนเก่ง และไม่เป็นปัญหาแก่สังคม อินทรา มั่นธรรม (2537: 30) ได้กล่าวถึงวินัยว่ามีความสำคัญ โดยเฉพาะในห้องเรียนนั้น วินัยเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวินัยเป็นเครื่องมือที่จะช่วยปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ที่เหมาะสมที่ควรให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติ เป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีปกครองตนเองได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่าโรงเรียนในระดับประถมศึกษาประกอบด้วยวัยเด็กตอนกลางคือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นวัยที่สามารถเรียนรู้ในการปลูกฝังความมีวินัยซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่สำคัญ ดังนั้นครูซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดรองจากพ่อแม่ผู้ปกครอง จึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการอบรมสั่งสอนเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยโดยเฉพาะพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อจากผู้ปกครองเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่เหมาะสม

เมื่อเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่บ้านจากพ่อแม่และผู้ปกครอง และได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของเด็กวัยนี้ เพื่อนของเด็กในวัยนี้มีอิทธิพลต่อการกระทำต่าง ๆ ของเด็ก เนื่องจากวัยเด็กตอนกลางเป็นวัยที่เข้าโรงเรียนแล้ว สังคมของเด็กในวัยนี้จึงมิใช่เพียงการอยู่ในครอบครัวเท่านั้น เด็กเริ่มมีเพื่อนมากขึ้นและเริ่มต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนหรือให้เพื่อนยอมรับโดยการคล้อยตามเพื่อน ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 261 – 264) ได้กล่าวถึงกลุ่มเพื่อนของเด็กวัยตอนกลางไว้ว่า วัยเด็กตอนกลาง เป็นช่วงที่เด็กจับกลุ่ม ซึ่งกลุ่มนั้นจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในทุก ๆ ด้าน เช่น อารมณ์ แนวคิด ทัศนคติ

ค่านิยม เป็นต้น แต่อิทธิพลของกลุ่มจะมากขึ้นเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การเรียนและประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านในวัยที่ผ่านมา การที่เด็กเข้าร่วมกลุ่มก็จะพยายามประพฤติตนตามวัฒนธรรมของกลุ่ม เพื่อเป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้เพื่อนยอมรับซึ่งบางครั้งก็ขัดกับกฎระเบียบของโรงเรียน หรือสังคม หรือการอบรมที่เด็กได้รับจากบ้าน เนื่องจากกลุ่มมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการสนับสนุนให้เด็กได้เข้ากลุ่มที่เหมาะสมก็จะช่วยให้เด็กมีบุคลิกภาพที่ดีต่อไป จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลกับเด็กในทุก ๆ ด้าน นั่นก็คือเด็กในวัยนี้มีการคล้อยตามเพื่อนในทุก ๆ ด้าน ซึ่ง สุทธิญา รัตนสัญญา (2549: 257) ได้กล่าวไว้ว่า การคล้อยตามเพื่อน (Conformity) คือการทำตามอย่าง การเลียนแบบ การถูกชักชวน ซึ่งการคล้อยตามอาจเป็นไปโดยความเต็มใจเพราะเห็นด้วย หรือคล้อยตามเพราะกลุ่มกดดันจำเป็นต้องทำตามทั้งที่ไม่เต็มใจ ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นการคล้อยตามเพื่อนของเด็กในวัยนี้ย่อมรวมไปถึงการมีแนวโน้มในการคล้อยตามเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้วยอีกด้าน

นอกจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง การอบรมสั่งสอนของครู และการคล้อยตามเพื่อน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนแล้ว ปัจจัยอีกด้านที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนอีกด้านก็คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของเด็กนั่นก็คือความฉลาดทางอารมณ์และทัศนคติต่อความมีวินัย

ความฉลาดทางอารมณ์เกิดขึ้นได้จากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง หากผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูลูกโดยการให้ลูกสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัย รู้จักการควบคุมตนเอง การที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักกาลเทศะ การให้ความรักความเอาใจใส่ต่อลูก และใช้เหตุผลในการเลี้ยงดู ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน นั่นก็คนที่จะมีวินัยได้นั้นจะต้องมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล แสงทองศรีกมล (2550: 160 - 161) ได้กล่าวไว้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์หรืออีคิว (Emotional Quotient) นั้นเป็นสิ่งที่เสริมสร้างได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง พบว่าเด็กที่มีอีคิวดีมักอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความรักความเข้าใจ ในขณะเดียวกันก็สอนให้รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร และควบคุมเรื่องกฎเกณฑ์ระเบียบวินัยตามหลักทางสายกลางของพระพุทธศาสนา ไม่ควบคุมมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ซึ่งเป็นความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ อารมณ์ตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และยับยั้งชั่งใจตนเองและแสดงออกอย่างเหมาะสม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักรอคอย รู้จักกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม สถานการณ์รอบข้างได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น มีแรงจูงใจอยากประสบความสำเร็จ เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง รายงานการศึกษาหลายชิ้นสรุปตรงกันว่า คนที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงานล้วนแต่มีอีคิวดีทั้งสิ้น

ทัศนคติหรือเจตคติเกิดจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เด็ก และเป็นไปตามสภาวะของสมองและอารมณ์ที่แสดงออกต่อสิ่งเร้า ทัศนคติของคนหนึ่ง ๆ จึงมีทั้งที่มีลักษณะดีและไม่ดี สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนนั่นก็คือการมีทัศนคติที่ดีต่อความมีวินัย เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในของบุคคล หากบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดก็จะทำให้บุคคลปฏิบัติต่อสิ่งนั้นได้ดี ดังนั้น การที่เด็กจะมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่ดีเด็กก็ต้องมีทัศนคติต่อความมีวินัยในห้องเรียนด้วย หากเด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมความมีวินัยพฤติกรรมที่จะแสดงออกมาโดยการปฏิบัติตรงข้ามกับพฤติกรรมความมีวินัย ซึ่งบุคคลที่มีส่วนในการเสริมสร้างทัศนคติต่อความมีวินัยที่ดีให้กับเด็กก็คือพ่อแม่ผู้ปกครองรวมทั้งครูผู้ซึ่งมีความใกล้ชิดกับเด็ก สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 64 – 65) กล่าวว่า การฝึกวินัยเด็กต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิดดังนั้นหลักในการสร้างวินัยให้กับเด็กนั้นต้องเริ่มด้วยการสร้างเจตคติที่ดีต่อวินัยให้กับเด็ก ซึ่งการสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามสร้างด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำและชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม ฝึกให้เด็กบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ชมเชยและให้กำลังใจเด็กเมื่อทำถูกต้องและเหมาะสม การสอนวินัยเด็กด้วยความรัก และให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย เมื่อเด็กมีเจตคติที่ดีกับวินัยแล้ว ก็จะทำให้เขาเป็นคนที่มีความมีวินัยต่อไป

สยาม ปิยะนารธร (2539: 20 – 21) ได้กล่าวถึงแนวทางในการสร้างวินัยในชั้นเรียนโดยการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการสร้างวินัยในชั้นเรียนเนื่องจากอิทธิพลกลุ่มมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล สอดคล้องกับ สมธิ (โสภาพรรณ อักณราชีวะโรจน์. 2545: 3; อ้างอิงจาก Smith. 1959.) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่า “สามารถนำมาใช้ในการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลอื่นด้วย” ทิศนา แชมมณี (2545: 152) กล่าวถึงกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนดังนี้ คือ เกม (Game) วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาและเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ บทบาทสมมติ (Role – Play) วิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนและผู้อื่นอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง สถานการณ์จำลอง (Simulation) วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจจะไม่กล้าแสดงออก เพราะอาจจะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่ได้รับจนเกินไป กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้พบกับปัญหาจริง การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น การจัดกลุ่มต่าง ๆ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้จัด จากความหมายของกิจกรรมเหล่านี้พบว่า กิจกรรมเกม กิจกรรมบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองนั้น และการอภิปรายกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมได้ ซึ่งผู้วิจัย

กำลังศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน จึงได้เลือกกิจกรรมนี้มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2550 – 2551 ดังนี้ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนบ้านโคกเพชร จำนวน 5 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนบ้านระกา จำนวน 2 คน ครูโรงเรียนบ้านเปี่ยมตะลวก จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพป.25) จำนวน 3 คน ครูโรงเรียนบ้านปรือใหญ่ จำนวน 13 คน โรงเรียนบ้านสะเดาน้อย จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 25 คน รวมทั้งการได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกเพชร โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพป.25) โรงเรียนบ้านปรือใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่าพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนกลุ่มนี้มีน้อยโดยเฉพาะความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งมีผลทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมคุยกันขณะครูกำลังสอน การลอกการบ้านเพื่อน และการหนีเรียน เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนกลุ่มนี้อีกทั้งผู้วิจัยทำงานเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จังหวัดศรีสะเกษ โดยการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้จะประกอบไปด้วย เกม สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย และบทบาทสมมติ เพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อครูและนักเรียน รวมทั้งการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ทัศนคติต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไข และเพื่อให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ในการเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่มีต่อ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางโรงเรียนที่มี นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 นำผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้ในการศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมี วินัยในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งผลของการศึกษาทั้ง 2 ด้าน จะเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูลูกเพื่อให้เกิดความฉลาด ทางอารมณ์ มีทัศนคติที่ดีต่อความมีวินัย มีความเข้าใจในตัวลูกรวมทั้งการคบเพื่อนของลูก ครูผู้สอนมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการ พัฒนานักเรียน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาเด็กจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมี วินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 มีทั้งหมด 90 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 3,606 คน นักเรียนชาย จำนวน 3,304 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 6,910 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 359 คน นักเรียนชาย จำนวน 391 คน รวม 750 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ โดยจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10 – 15 เปอร์เซนต์ (บุญชม ศรีสะอาด.2545: 41)

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกเพชร อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้จากผลการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนในตอนที่ 1 แล้วมีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนบ้านโคกเพชรมีจำนวนนักเรียนทั้งหมดประกอบด้วย นักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 10 คน รวม 25 คน โดยถามความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนทั้งหมดสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนทั้งหมดมีจำนวนน้อย จึงได้เจาะจงเลือกนักเรียนทั้งหมดเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้
 - 1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1.1 การอบรมเลี้ยงดู
 - 1.1.2 การอบรมสั่งสอนของครู
 - 1.1.3 การคล้อยตามเพื่อน
 - 1.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.1.5 ทศนคติต่อความมีวินัย
 - 1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

นิยามปฏิบัติการ

1. **พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน** หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงในห้องเรียน ทั้งที่ขณะครูกำลังสอนหรือขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในห้องเรียนมีดังนี้

1.1 ด้านการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยครูอาจอยู่ในห้องเรียนหรือไม่อยู่ในห้องเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่

เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง ได้แก่ ไม่เอางานอื่นมาทำขณะที่ครูกำลังสอน ไม่คุยหรือหยอกล้อเพื่อน ขณะครูสอน ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด

1.2 ด้านความประพฤติ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนโดยตรง ได้แก่ ไม่หนีเรียน ไม่พูดจาหยาบค้าย ไม่หยิบของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำเวรประจำวัน

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการปฏิบัติต่อนักเรียนในการอบรมเลี้ยงดู ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยการใช้คำพูดและการกระทำ ที่ส่งผลให้นักเรียนได้รับรู้ต่อความรู้สึกและการกระทำ โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กเห็นหรือรู้สึกว่าพ่อแม่ให้ความรัก พ่อแม่ทำให้ลูกรับรู้ได้ว่าพ่อแม่รักตนมาก ให้ความเอาใจใส่ดูแลและส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว ให้ความสนิทสนมและร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ กับลูก มีความเข้าใจในตัวลูกเป็นอย่างดี

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าพ่อแม่ใช้การอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ในสิ่งที่พ่อแม่กระทำและสามารถแจกแจงเหตุผลในสิ่งที่ต้องการให้ลูกปฏิบัติและไม่ปฏิบัติได้

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ หรือเปิดโอกาสให้ลูกได้ทำในสิ่งที่ต้องการตามความเหมาะสม ได้ทำในสิ่งที่ต้องการ โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวมากนัก

3. การอบรมสั่งสอนของครู หมายถึง การที่ครูให้การอบรม ชี้แนะแนวทาง ว่ากล่าวตักเตือนอย่างมีเหตุผล มีบทลงโทษที่ชัดเจน เสมอกันไม่ลำเอียง เอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการแสดงความชื่นชมและยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตนตามวินัยในห้องเรียน ซึ่งครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอนนักเรียน

4. การคล้อยตามเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมา ด้วยความเต็มใจหรือด้วยความไม่เต็มใจ ในการแสดงพฤติกรรมตามอย่างเพื่อนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ ได้แก่ การยอมทำตามสิ่งที่เพื่อนบอกให้ทำอย่างไม่มีเหตุผล เลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนที่ตนเองชื่นชอบ การแสดงพฤติกรรมกวน ๆ เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับเข้ากลุ่ม

5. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถที่จะจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกทั้งของตนเองและของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้จักแยกแยะว่าตนเองกำลังรู้สึกอย่างไรและรู้จักประเมินสภาวะทางอารมณ์ของผู้อื่นว่ากำลังรู้สึกอย่างไร เข้าใจสาเหตุและรู้จักอารมณ์ของตนเอง รู้ว่าที่ตัวเองไปเกิดจากความรู้สึกอะไรคิดแบบไหน รู้จักที่จะแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม

รู้ว่าตนควรคิด รู้สึก หรือทำอะไร รู้ว่าอารมณ์ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดผลดีผลเสียอย่างไร รวมทั้งการรู้จักใช้อารมณ์และความรู้สึกให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

6. ทักษะจิตต่อความมีวินัย หมายถึง การประเมินคุณค่าของความมีวินัยว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความรู้สึกที่ดีและไม่ดีต่อความมีวินัย และพร้อมจะแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการทำตามระเบียบวินัยที่ดี การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามวินัยด้วยความเต็มใจ เกรงใจผู้อื่น เมื่อมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อวินัยก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการต่อต้านในด้านตรงข้ามกับวินัยที่ได้ตกลงกันได้ การก่อกวน ชักชวนผู้อื่นให้ทำผิดวินัย

7. การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน โดยการเรียนรู้และปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์พฤติกรรมทั้งของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม แล้วสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้เกิดพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เทคนิคที่ใช้ประกอบด้วย เกม สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และการอภิปรายกลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

7.1 ขั้นการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งการนำเข้าสู่ขั้นกิจกรรม

7.2 ขั้นกิจกรรม เป็นการให้นักเรียนกระทำกิจกรรมร่วมกันตามโปรแกรมโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ เกม สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

7.3 ขั้นวิเคราะห์ เป็นการให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถเข้าใจสมาชิกในกลุ่มและรู้จักตนเองมากขึ้น

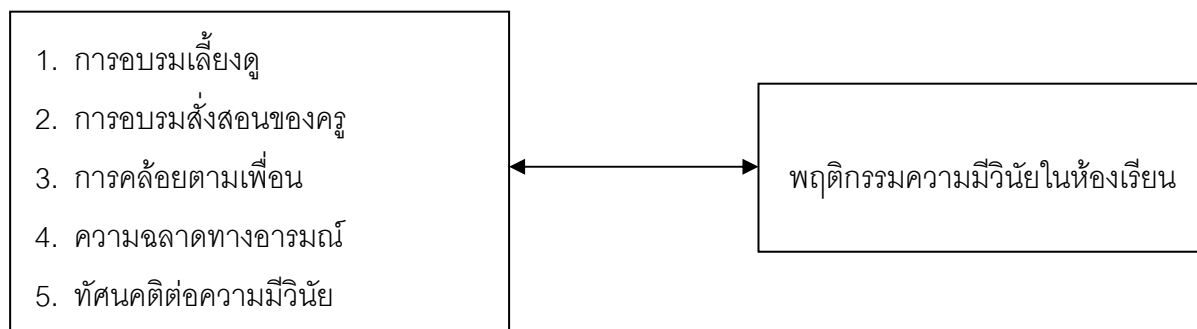
7.4 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นการให้นักเรียนได้รวบรวมแนวความคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

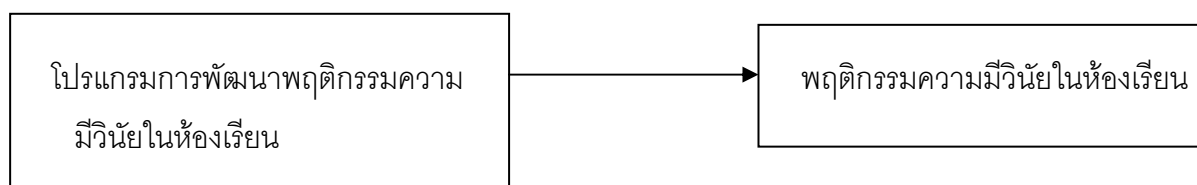
จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 64 - 65) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างวินัยเด็กต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิด นั่นก็คือการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อุมพร ตรังคมบัติ (2542: 27-39) กล่าวว่าครูจะต้องมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียนและในโรงเรียน ออลพอร์ต (Allport. 1920 ; อ้างอิงจาก สุชา จันทรโธม. 2542: 239 - 240) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของกลุ่มต่อแนวความคิดของเด็ก และพบว่าอิทธิพลกลุ่มมีอิทธิพลต่อแนวความคิด และการให้เหตุผลของเด็ก อุมพร ตรังคมบัติ (2546: 20 - 24) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านประสิทธิภาพส่วนบุคคล (Personal Competence) จะมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ มีความเข้าใจตนเอง มีการควบคุมตนเองและมีการผลักดันตนเอง ซึ่งการมีวินัยเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมตนเอง สุชา จันทรโธม (2542: 242) กล่าวถึงทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติมีความสำคัญต่อการตอบสนองทางสังคมของบุคคลเป็นอย่างมาก นั่นคือบุคคลมีพฤติกรรมอย่างไร หรือทำสิ่งใดลงไป ทัศนคติจะเป็นเครื่องกำหนด จากแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความมีวินัยของบุคคล ทำให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนในครั้งนี้ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง การอบรมสั่งสอนของครู การคล้อยตามเพื่อน ความฉลาดทางอารมณ์ และทัศนคติต่อความมีวินัย

การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2546: 20 - 24) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มไว้ว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มเป็นอย่างดี การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเขาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติในสังคม และในขณะเดียวกันเขาก็จะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มสามารถให้ประสบการณ์ทั้งทางสังคมและอารมณ์ได้เป็นอย่างดีซึ่งหมายถึงการสร้างพัฒนาการในตัวสมาชิกนั่นเอง ซึ่งพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนประกอบไปด้วยการปฏิบัติตนในสังคม และการควบคุมอารมณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้นำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์

ตอนที่ 2 ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนา

สมมติฐานในการวิจัย

1. การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู การคล้อยตามเพื่อน ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะติดต่อความมีวินัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 1.2 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 1.3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.3 เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.4 หลักในการแบ่งกลุ่ม
 - 2.5 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่ม
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

1.1 ความหมายของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ซูลี อยู่ปรัชญา (2540: 23) กล่าวว่า วินัยในห้องเรียนหมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ที่ช่วยให้นักเรียนมีความประพฤติที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครู และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการสอนของครู

กรมวิชาการ (2542: 21) กล่าวว่า วินัยหมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ ในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกฝนอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2544: 7) กล่าวว่า วินัยนักเรียน หมายถึง แนวทางความประพฤติหรือระเบียบแบบแผน การปฏิบัติตนของนักเรียน อันเป็นที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับความมุ่งหวังของทางโรงเรียนและสังคมทั่วไป

อิงลิช และอิงลิช (English and English 1958: 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเองหรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตั้งใจ ซึ่งมีความหมายเดียวกับการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

เดรเวอร์ (Drever.1972: 262) ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเองซึ่งมีความหมายเดียวกับการมีวินัยในตนเอง คือการควบคุมพฤติกรรมที่กระทำโดยบุคคลที่เหนือความรู้สึกเพื่อสร้างแรงกระตุ้นของตนเองขึ้นเพื่อให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

กู๊ด (Good.1973: 525) กล่าวว่าความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่การบังคับจากอำนาจภายนอก แต่เป็นการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้จากความหมายของความมีวินัยในตนเองที่กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่าความมีวินัยในตน

ออสูเบล (Ausubel.1968: 459) กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาตามจิตสำนึกของตนซึ่งมีหน้าที่คือ

1. เป็นการอบรมนิสัยและฝึกคนให้มีพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐาน
2. ทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของตน คือสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เชื้อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความอดทน
- 3.เกิดจากมโนธรรมภายในจิตใจที่มาจากการสะสมประสบการณ์และมีการพัฒนามาเป็นลำดับ
4. สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพราะกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมยอมรับจะเป็นกรอบแนวคิดที่บุคคลนั้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมและแนวความคิดนี้จะพัฒนาจนกลายเป็น “วินัยในตนเอง”

จากแนวคิดของบุคคลดังกล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน หมายถึง การมีพฤติกรรมที่ถูกที่ควรในการประพฤติปฏิบัติตนเองตาม ระเบียบ ข้อตกลงหรือข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอบรม เพื่อให้เกิดเป็นวินัยในตนเอง และไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2542: 27-39) ได้ให้ความคิดเห็นว่าคุณครูควรมีวินัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วินัยในความประพฤติทั่วไป เช่น เก็บข้าวของเป็นที่เป็นทาง ตรงต่อเวลาปฏิบัติตามกฎระเบียบและคำสั่ง รู้จักกาลเทศะ รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร ประพฤติตนเหมาะสมกับวัย

2. วินัยในกิจวัตรประจำวัน เช่น มีระเบียบในตนเอง เช่น รักษาร่างกายได้สะอาดสะอาด แต่งตัวเรียบร้อย เก็บข้าวของของตนให้เป็นที่เป็นทาง ทำกิจวัตรของตนตามกำหนดเวลาดูแลช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย

3. วินัยในการเรียน เช่น รับผิดชอบในการเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม ทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนเองโดยไม่ต้องสั่งวินัยในการทำงาน เช่น มีความรับผิดชอบ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำสิ่งใดก็ทำจนสำเร็จ และทำอย่างเต็มความสามารถรักษาคำพูดคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

4. วินัยในการควบคุมตนเอง เช่น ควบคุมอารมณ์ได้ดีตามสมควร ไม่โมโห ฉุนเฉียวเมื่อถูกขัดใจ ไม่โกรธจนควบคุมตนเองไม่ได้ อดทนต่อความลำบากได้ตามวัย กาญจนา ศรี

กาฬสินธุ์ (2544: 8-9) กล่าวว่า การปลูกฝังหรือเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองนั้น มีข้อคิดหรือองค์ประกอบหลายประการที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. ควรคำนึงถึงสิทธิและความรับผิดชอบของนักเรียนในการมีส่วนร่วมทั้งทางโรงเรียนในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการปกครองดูแลกันเอง เพราะการที่เด็ก ๆ ได้รับการยอมรับให้ทำอะไร ๆ ได้ด้วยตนเองย่อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง

2. ปรัชญา ความมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีดำเนินการด้านวินัยนักเรียน ควรเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นชอบร่วมกัน เพื่อเป็นการง่ายในการนำไปใช้บังคับ และเพื่อพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายไปพร้อม ๆ กัน

3. กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นใช้บังคับจะต้องมีเหตุผลเพียงพอและกำหนดขึ้นเท่าที่มีความจำเป็นเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดีเท่านั้น หากมีมากเกินไปก็จะยิ่งทำให้โรงเรียนต้องเสียเวลาไปในการควบคุมดูแลมากขึ้น และทำให้นักเรียนรู้สึกถูกบีบบังคับหรือขาดเสรีภาพ อันจะทำให้เกิดความยุ่งยากเมื่อนำไปใช้บังคับ

4. นโยบายและวิธีดำเนินการปกครองนักเรียน ควรเขียนให้ปรากฏชัดและพิมพ์ลงไปในคู่มือนักเรียน ครูและผู้ปกครองทุกปี ถ้อยคำและภาพที่ใช้ก็ควรเน้นที่เข้าใจง่าย และควรเน้นความสำคัญไปที่ความรับผิดชอบและพฤติกรรมที่มุ่งหวังมากกว่าจะเน้นไปที่พฤติกรรมที่เป็นความผิด

และการลงโทษนักเรียน คู่มือดังกล่าวนี้ทุกคนควรจะได้อ่านเมื่อเริ่มต้นปีการศึกษาใหม่ทุกปีเพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนความจำ

5. ควรมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับใช้ในห้องเรียน และในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

6. ครูอาจารย์ในโรงเรียนจะต้องวางแผนดำเนินการสอนและมีกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสม และน่าสนใจสำหรับนักเรียนทุกคน

7. ควรมีการจัดระเบียบชั้นที่ดี มีการทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องการงานที่นักเรียน จะต้องรับผิดชอบ ตลอดจนขอบเขตของการปฏิบัติตนตามมาตรฐานความประพฤติที่ได้ตกลงกันได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามความมุ่งหวังของทางโรงเรียน

8. ครูประจำชั้นและบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรงจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของนักเรียน เพื่อจะได้เข้าใจในพฤติกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละวัย ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและด้วยความเห็นอกเห็นใจ

9. ครูอาจารย์และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนจะต้องตระหนักอยู่เสมอในเรื่องที่ตนมีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างความรู้สึกรักของนักเรียนทุกคนที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนดีมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เขามุ่งมั่นที่จะประพฤติตนไปในแนวทางที่พึงงามอยู่เสมอ ใน การนี้บุคคลแวดล้อมใกล้ชิดนักเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการปฏิบัติ และแสดงออกต่อนักเรียนเพื่อให้เกิดผลดังกล่าว

10. ผู้บริหารและครูจะต้องมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียน และในโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ตกลงกันได้ด้วยความจริงใจและด้วยความยุติธรรม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 64 - 65) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกวินัยเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัย หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายด้วยความเข้าใจมีมารยาทและเหตุผลอันดีเด็กจำเป็นต้องปลูกฝังวินัยเนื่องจาก การสร้างวินัยไม่ใช่การลงโทษแต่การสร้างวินัยเกิดจากการสั่งสอนอย่างมีเหตุผล การเป็นตัวอย่างที่ดี ให้โอกาสเด็กปฏิบัติด้วยความสุขการสร้างวินัยเด็กต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิด ด้วยการสนองตอบให้เด็กรู้สึกได้ในความรักจากพ่อแม่ ต่อมาเมื่อเด็กเริ่มโต การกำหนดวินัยใน ครอบครัว กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะให้เด็กทำต้องสอดคล้องกับอายุ อารมณ์และวุฒิภาวะของเด็ก แล้วเลือกพฤติกรรมที่ควรพัฒนาเด็ก ซึ่งในเด็กเล็กได้แก่ ความมีระเบียบ การช่วยเหลือเพื่อนการเล่นแบบ มีกติกา การเป็นสมาชิกของสังคมที่ดี สิ่งสำคัญในการฝึกวินัยเด็กนอกจากความรักและเหตุผลแล้ว สิ่งที่สำคัญคือการสอนให้เด็กรู้จักขอบเขตของความประพฤติ ด้วยความตระหนักว่าอิสรภาพที่แท้จริง คืออิสรภาพที่มีขอบเขต ไม่ใช่การทำอะไรตามใจ ทุกคนต้องมีขอบเขตเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นที่ดี

สำหรับหลักการสร้างวินัยให้กับเด็กนั้นมีดังต่อไปนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกให้เด็กรู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรัก และให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย

2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน หรือมีปัญหาในการเล่น เด็กควรต้องรู้ว่าทำไมต้องมีวินัย พฤติกรรมที่ยอมรับได้และพฤติกรรมใดที่ผิดเมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข เพราะหากเกิดซ้ำแล้วไปแก้ไขจะทำให้เด็กคับข้องใจ

3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการติดตามให้ข้อมูลป้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ติหรือว่ากล่าวเด็กให้เสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กได้เห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนและข้อควรต้องแก้ไข

4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดสิ่งที่ไกลเด็กไม่เข้าใจ เช่น ทำดีไปเถอะโตขึ้นแล้วจะดีเอง เด็กไม่ทราบหรือคำยากเด็กจะไม่เข้าใจ เช่น คนดีเป็นคนเก่ง เป็นต้น ในขณะที่ฝึกเด็ก เด็กอาจจะดื้อรั้นบ้าง เอาแต่ใจตนเองบ้าง ต้องให้อภัยอย่าเอาแต่ใจ

5. การฝึกวินัยต้องทำสม่ำเสมอ เราไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ในทันทีทันใด ต้องฝึกซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กซึมซับเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเด็กทำดีต้องชมเชย

จากแนวทางในการสร้างวินัยในชั้นเรียนข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก การสร้างพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นกฎต่าง ๆ ที่ตั้งก็ไม่ควรเข้มงวดเกินไปให้มีความเหมาะสมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งกฎระเบียบ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการฝึกจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนและนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนก็ควรเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมวินัยในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งบุคลากรของโรงเรียน รวมถึงการนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการสร้างพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนด้วย ในการฝึกจะต้องอยู่บนรากฐานของเหตุผล การให้ความรักความเอาใจใส่ การฝึกแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดเป็นนิสัย มีการให้กำลังใจและชมเชยเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดี รวมทั้งกระบวนการในการเรียนรู้จากการสังเกต ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทคนิคการใช้

สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่าง และรวมถึงบทบาทสมมติ ดังนั้นพฤติกรรมกรรมกรรมมีวินัยในห้องเรียนจึงสามารถที่จะนำมาพัฒนาได้ โดยการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้

1.3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

1.3.1 การอบรมเลี้ยงดู

1.3.1.1 ความหมายการอบรมเลี้ยงดู

เซียร์และคณะ (อัญชลี หน้าแน่น. 2537: 23 – 24 อ้างอิงจาก Sears and Other. 1957) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดวัยเด็ก ซึ่งจะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของการกระทำในอนาคต ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลส่วนหนึ่งจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในสถาบันครอบครัว อันเป็นสถาบันทางสังคมอันดับแรกสุดที่เด็กเป็นสมาชิก ซึ่งการที่จะอบรมเลี้ยงดูเด็กได้เหมาะสมเพียงใดนั้นพ่อแม่จำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย และในแต่ละสถานการณ์แวดล้อม

สมคิด อิศระวัฒน์ (2541: 20) ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูว่า คือ การอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม เป็นการถ่ายทอดวิถีวัฒนธรรม ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่ได้มีการจัดระเบียบอย่างดีแล้ว หรือการอบรมเลี้ยงดูคือการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

ศิริอร นพกิจ (2545: 25) ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นในทำนองต่าง ๆ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวและเลียนแบบการกระทำต่าง ๆ ของผู้อบรมเลี้ยงดู

ทิพวรรณ อธิกุลสินธ์ (2547: 8) ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การแนะนำสั่งสอน เลี้ยงดู เพื่อสนองตอบความต้องการ และส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมทั้งการถ่ายทอดความคิดและเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ดูแลเด็กให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งการอบรมสั่งสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสังคม

1.3.1.2 ประเภทและลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งออกได้หลายลักษณะ มีความแตกต่างกันและใกล้เคียงกันซึ่งมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์ (2520: 44) ได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญของเด็กไทย ออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาแสดงความรักต่อบุตรอย่างเปิดเผย ใ้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจในความรู้สึกของบุตรอย่างดี

รูปแบบที่ 2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาแจกแจงเหตุผลต่าง ๆ แก่บุตรให้ทำ หรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำการสิ่งใด ๆ

รูปแบบที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยควบคุมและลงโทษบุตร เมื่อบุตรกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2542: 552-553) กล่าวถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ไว้ 3 วิธีคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กมากเป็นพิเศษ ไม่ให้เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางกายและจิตใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มักขาดความพร้อมที่จะต่อสู้ด้วยตนเอง ชอบที่จะพึ่งพาผู้อื่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่เด็กเหล่านี้จะเป็นเด็กหัวอ่อน สอนง่าย อบรมง่าย เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่ดื้อดอง เด็กประเภทนี้มักจะปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี แต่กับเพื่อนรุ่นเดียวกันมักจะเป็นที่รำคาญ เด็กจึงมักจะรู้สึกโดดเดี่ยว มีเพื่อนน้อย เก็บตัว และมีความหวาดกลัวต่อสภาพแวดล้อมง่าย

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีความแตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง กล่าวคือ พ่อแม่จะมีความเข้มงวดกับภารกิจในชีวิตประจำวัน ตลอดจนความคิดความเชื่อ จนกระทั่งทำให้เด็กเกิดความกลัวไม่กล้าตัดสินใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมแบบนี้อาจแสดงออกได้ 2 ลักษณะ คือ มีความหวาดกลัวไม่กล้าตัดสินใจ และอีกลักษณะ คือ กล้าตัดสินใจอย่างบ้าบิ่น ลักษณะพฤติกรรมทั้งสองประการที่เกิดขึ้นนี้ จะมีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคต เด็กตะเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย เพราะไม่กล้าตัดสินใจกระทำด้วยตนเอง แต่บางครั้งเมื่อถึงคราวที่จะต้องตัดสินใจในเรื่องที่ไม่มีระเบียบใดๆ รองรับก็จะทำไม่ได้ ตัวอย่างเช่น พวกที่ตัดสินใจที่จะกระทำตามที่ตนเองชอบในการละเลยกฎระเบียบ เป็นต้น

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ให้อิสระในการกระทำแก่เด็ก เด็กจะได้มีความคิดความอ่านตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องให้เด็กพึงระลึกถึงความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เช่น การที่จะให้เด็กรู้ว่าตนมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ ต้องบอกให้เด็กเรียนรู้ด้วยว่า การมีสิทธิเช่นนั้น เขาจะต้องมีหน้าที่พึงปฏิบัติอย่างไรบ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธินั้นๆ แต่โดยทั่วไป การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มักจะทำกันอย่างไม่ถูกต้อง คือ แทนที่จะทำความเข้าใจกับเด็กให้เด็กยอมรับข้อตกลงกันเสียก่อน กลับปล่อยให้เด็กทำอะไรตามความสมัครใจ จนในที่สุดเด็กจะเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง จะทำอะไรก็ต้องให้ได้ดั่งใจ ถ้าไม่ได้ก็จะแสดงความไม่พอใจและถ้าพ่อแม่ว่ากล่าว เด็กก็จะอ้างว่าพ่อแม่ไม่ให้อิสระ ไม่มีประชาธิปไตย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เด็กยังไม่เข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย

แซนทรอก (Santrock. 2001: 464-465) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ เป็นรูปแบบที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์และการลงโทษ ซึ่งบิดามารดาอาจกำหนดแนวทางให้เด็กปฏิบัติตาม มีข้อจำกัดและการควบคุมที่เข้มงวด ยินยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้บ้างเล็กน้อย รูปแบบนี้จะทำเด็กขาดความสามารถในการเข้าสังคม และทำให้เด็กก้าวร้าว

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นรูปแบบที่กระตุ้นให้เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แต่ยังคงกำหนดขอบเขตและควบคุมพฤติกรรมของเด็ก ยินยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนได้ มีการแสดงความรักและเอาใจใส่ต่อเด็ก ซึ่งรูปแบบนี้จะทำให้เด็กมีความสามารถในการเข้าสังคม เชื่อใจตนเองและรับผิดชอบต่อสังคม

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นรูปแบบที่บิดามารดาไม่เอาใจใส่หรือสนใจในชีวิตของเด็ก ซึ่งรูปแบบนี้จะทำให้เด็กขาดความสามารถทางสังคม ขาดการควบคุมตนเอง

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ เป็นรูปแบบที่บิดามารดาเอาใจใส่ต่อเด็กมาก ไม่มีการควบคุมหรือเรียกร้องจากเด็ก ซึ่งรูปแบบนี้จะทำให้เด็กขาดการควบคุมตนเอง เอาแต่ใจตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูที่ผู้ปกครองใช้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนนั้นมีการใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน คือการที่พ่อแม่ให้ความเอาใจใส่ในบุตร มีความเข้าใจในบุตรของตน ให้บุตรของตนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล คือการที่พ่อแม่ผู้ปกครองแสดงความรักและความเอาใจใส่ต่อเด็ก การให้เด็กมีการพึ่งพาตนเองแต่ยังมีขอบเขตและการควบคุมพฤติกรรมบ้าง แจกแจงเหตุผลต่าง ๆ ให้บุตรเมื่อต้องการให้บุตรทำหรือไม่ต้องการให้ทำสิ่งใด รวมทั้งการให้โอกาสเด็กในการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนได้ตามความ

เหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรือเข้มงวด คือการที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีกฎเกณฑ์ควบคุมความประพฤติและการลงโทษบุตร การให้บุตรแสดงความคิดเห็นได้เพียงเล็กน้อย ควบคุมแนวทางในการใช้ชีวิตประจำวันของบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบตามใจ คือการที่พ่อแม่ผู้ปกครองยอมทำทุกสิ่งตามความต้องการของบุตร โดยไม่มีการควบคุมหรือเรียกร้องจากบุตร การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย คือการที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของบุตร ไม่ดูแลและไม่แสดงความรักต่อบุตร

1.3.1.3 หลักการและจุดมุ่งหมายในการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับวินัย

วรพรรณ บุญวรโชติ (2544: 18) กล่าวว่า การถ่ายทอดวัฒนธรรมโดยกระบวนการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละสังคมนั้น มีจุดมุ่งหมายหลักใหญ่คล้ายกัน 4 ประการ ดังนี้คือ

1. การปลูกฝังระเบียบวินัย (Disciplines) การมีระเบียบวินัยถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินกิจกรรมในสังคมและการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม การปลูกฝังระเบียบวินัยจะทำให้บุคคลยอมทำตามกฎระเบียบที่สังคมกำหนด ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบากหรือต้องฝืนใจทำ ระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับตั้งแต่วัยต้นของชีวิตในการดำรงชีวิตประจำวัน

2. การปลูกฝังความคาดหวัง (Aspiration) ปกติแล้วระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่คนไม่ยอมปฏิบัติตาม แต่คาดหวังว่าจะช่วยให้ระเบียบวินัยมีคุณค่าและง่ายต่อการปฏิบัติ เพื่อที่จะให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ

3. การกำหนดบทบาทในสังคม (Social Role) รวมทั้งทัศนคติต่าง ๆ ที่เข้ากับบทบาทนั้น ชีวิตในกลุ่มสังคมจะดำรงไปด้วยดี ถ้าบุคคลรู้จักบทบาทของตน ซึ่งอาศัยการแสดงบทบาทที่เหมาะสมในการสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ถูกต้องตามกาลเทศะ และโอกาสต่าง ๆ กัน

4. การให้เกิดทักษะ หรือความชำนาญเฉพาะอย่าง (Skill) ที่จะใช้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในสังคม โดยเฉพาะสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ นั้น มีการถ่ายทอดการปฏิบัติตามประเพณีโดยการเรียนรู้จากการเลียนแบบการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

กมล แสงทองศรีกมล (2550: 18 – 19) กล่าวถึงหลักในการเลี้ยงดูลูกที่เกี่ยวข้องกับวินัย โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกสามารถดูแลตัวเองได้ (Encourage them to take good care of themselves as well as others) การฝึกให้ลูกรู้จักช่วยเหลือตัวเองย่อมมีประโยชน์และผลดี คือเป็นการฝึกความรับผิดชอบ และได้สอนลูกให้รู้เรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย นอกจากนี้การฝึกให้ลูกรู้จักช่วยเหลือตัวเองตามวัย เช่น การกลัลดกระดุม ผูกเชือกกรองเท้า นอกจากเป็นการฝึกทักษะการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อและสายตาแล้ว ยังจะช่วยพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ด้วย เช่น เมื่อเกิดปัญหาจะทำอย่างไร เด็กจะเรียนรู้การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เรียนรู้การวางแผนล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อการมีระเบียบวินัยของเด็ก เด็กที่มีวินัยที่ดีนั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนอบรมตั้งแต่เด็ก ซึ่งเกิดจากการฝึก อบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูจากพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมทั้งการเลียนแบบจากพ่อแม่และผู้ปกครองที่ใกล้ชิด ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและบทบาทของตนในสังคมให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ

1.3.1.4 จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูมีดังนี้

อัญชลี หนักแน่น (2537: 57) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบในภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิวดิน และนักเรียนที่มีพฤติกรรม อยู่ในวินัย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิวดิน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีสัดส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิวดินมากกว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และยิ่งมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป แต่กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป มีสัดส่วนนักเรียนที่ผิวดินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริอร นพกิจ (2545: 63 – 64) ได้ศึกษาเอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก แบบใช้เหตุผล แบบพึ่งตนเองเร็ว ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย แบบใช้อารมณ์ และแบบพึ่งตนเองช้า ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก – น้อย แบบลงโทษทางจิต – ทางกาย ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

ทิพวรรณ อธิกุลสินธ์ (2547: 54) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในอาคารสงเคราะห์คลองจั่นของการเคหะแห่งชาติ พบว่าผู้ปกครองที่มีองค์ประกอบครอบครัว และลำดับการเกิดของบุตรต่างกัน มีปัญหาในการเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านจำนวนบุตร และเมื่อจำแนกตามปัจจัยพบว่า จำนวนบุตรและลำดับการเกิดของบุตร มีความสัมพันธ์กับปัญหาในการเลี้ยงดูเด็กด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.3.2 การอบรมสั่งสอนของครู

1.3.2.1 การอบรมสั่งสอนของครูกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

มาลี จุฑา (2542: 287– 288) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุการที่นักเรียนประพฤติผิดวินัยนั้น อาจมีสาเหตุจากหลายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครูเกิดจากสาเหตุดังนี้

ครูเป็นตัวอย่างสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาทางวินัย ได้แก่

1. ครูมีบุคลิกภาพไม่ดี พูดจา วางตัว และแต่งตัวไม่เหมาะสม
2. ครูไม่เตรียมการสอน เข้าห้องเรียนแล้วเริ่มต้นด้วยการดุด่านักเรียน
3. ครูขาดความชำนาญในการสอน สอนตะกุกตะกัก ทำให้เป็นที่น่าเบื่อหน่าย

นักเรียนไม่สนใจ

4. ครูไม่ยุติธรรม และมีอคติต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนเสื่อมศรัทธาในตัวครู
5. ครูขาดเทคนิควิธีในการสอน เช่น สอนไม่รู้เรื่อง
6. ครูขาดเทคนิคในการอบรมนักเรียน เช่น ครูอบรมนักเรียนไม่เป็น

กรมสามัญศึกษา (วรวิทย์ มาลาสาย. 2546: 24; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2530 : 1) โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนแต่เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาและการจัดครูเข้าสอนก็จัดเป็นรายวิชา ครูแต่ละคนต้องสอนนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้นักเรียนแต่ละคนไม่ถ่องแท้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นไปอย่างผิวเผิน การพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970: 135 – 152) กล่าวถึงลักษณะบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งเสริมต่อความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน

2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติและให้ประโยชน์

4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและมีความสอดคล้องเหมาะสม

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุที่พร้อมจะใช้อยู่ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน

7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน

8. สร้างความเป็นธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น

9. ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ

10. สร้างความตื่นตัวและจัดความเฉื่อยชา อันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน

11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่

12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่นิสิต นักศึกษา

13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

โรไมน์ (Romine.1974: 139 -143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น พบว่าลักษณะสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่สอน ให้ความจริงใจ และเป็นกันเองกับผู้เรียน

2. ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้สอน ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นผู้ฟังอย่างเดียว

4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาเช่น พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา

5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น มีการทำรายงาน หรือสอบ เมื่อตรวจงานเสร็จแล้ว ผู้สอนต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบทันที

6. ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นตลอดจนผลงานของผู้เรียนอย่างมีเหตุผล บุคลิกภาพของอาจารย์นั้นมีความสำคัญต่อนักศึกษา

สรุปได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการที่จะเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กนักเรียน

ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี เสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน รวมทั้งการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนให้มีความเป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถตามที่ครูต้องการ รวมไปถึงการปฏิบัติตนเป็นนักเรียนที่ดีมีระเบียบวินัย และเรียนอย่างมีความสุข

1.3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมสั่งสอนของครู

พยอม ธีรอรุณ (2540: 106 – 107) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ได้พบว่า สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียนและลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตร์จิตกันต์ สบายจิตร์ (2542: 48 – 64) ได้ศึกษาเรื่อง สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน การรับรู้คุณค่าในตนเองและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้กล่าวว่า แนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียนและมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

แซนเดอร์ (Shandler. 1996: 37 - 41) ได้ศึกษาเรื่องวินัยทางบวกสามารถสอนให้ผู้เรียนมีความสนใจตนเองและมีความหนักแน่น กล่าวว่า วิธีการสอนของครูให้ผู้เรียนมีวินัยทางบวกช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบและสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง

จากเนื้อหาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอบรมสั่งสอนของครูมีความสำคัญต่อการสร้างวินัยให้กับเด็กนักเรียน เนื่องจากครูและนักเรียนจะมีความใกล้ชิดต่อกันทำให้สามารถที่จะปลูกฝังสิ่งที่ดีให้กับเด็กนักเรียนได้ แต่หากครูไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนและดูแลเด็ก เด็กก็จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะในห้องเรียนหากนักเรียนไม่มีวินัยแล้วก็จะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องให้เป็นไปด้วยความรู้สึกที่ไม่ดี และทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเอง

1.3.3 การคล้อยตามเพื่อน

1.3.3.1 ความหมายการคล้อยตาม

สุขวัญญา รัตนสัญญา (2549 : 257) กล่าวถึงการคล้อยตามว่า หมายถึง การทำตามอย่าง การเลียนแบบ หรือลัทธิเอาอย่าง การปฏิบัติตามคำสั่ง การถูกชักชวน การคล้อยตามอาจเป็นไปโดยความเต็มใจ เพราะเห็นด้วยหรือคล้อยตามเพราะกลุ่มกดดันจำเป็นต้องทำตาม

จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า การคล้อยตาม หมายถึงการที่บุคคลเกิดความรู้สึกและ การกระทำที่เลียนแบบหรือทำตามกลุ่ม ซึ่งอาจเกิดจากการชักชวน หรือการทำตามคำสั่ง ซึ่งอาจเกิด จากความเต็มใจหรือจำใจต้องทำตามก็ได้

1.3.3.2 ประเภทของการคล้อยตาม

การคล้อยตามแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. การคล้อยตามข้อมูลที่ปรากฏ คือ เห็นใครทำอะไรก็ทำตาม
2. การคล้อยตามกลุ่ม คือ คล้อยตามความคิดเห็นหรือทำตามพฤติกรรมของกลุ่ม เด็กวัยรุ่นถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ขยัน ความประพฤติที่ดีใช้เวลาว่างทบทวนวิชาอยู่เสมอ จะทำให้ขยัน และตั้งใจเรียนตามกลุ่มเพื่อนด้วย หรือกลุ่มแต่งกายอย่างไรก็แต่งกายเหมือนกันในกลุ่ม จากการ ทดลองของเชอริฟ (Muzafer Sherif, 1976) ของ แอส (Solomon E, Asch) และของครัทฟิลด์ (Richard S. Crutchfield) อ้างโดยแบรอน (Robert A. Baron, 1977: 225 – 260) มีความเห็น สอดคล้องกันว่า บุคคลจะคล้อยตามกลุ่มถึงแม้ว่าจะผิดก็ตาม ถึงแม้ตนจะถูกก็ไม่แน่ใจความถูกต้อง ของตน
3. การคล้อยตามคำสั่ง บุคคลจะยอมคล้อยตามคำสั่ง คำชักชวน หรือ คำแนะนำจากผู้ที่เป็นผู้นำ หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือตน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตาม
 - 3.1 เพศ พบว่าเพศหญิงจะคล้อยตามง่ายกว่าเพศชาย เพราะเพศชายมีความ มั่นใจมาก
 - 3.2 อายุ ยิ่งอายุมากคนยิ่งคล้อยตามยาก
 - 3.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง คนที่คล้อยตามคนมักขาดความเชื่อมั่น
 - 3.4 ความเชื่อเจตคติ และค่านิยม อาจเป็นปัจจัยหรือเป็นอุปสรรคในการ คล้อยตาม
 - 3.5 ความสามารถ พบว่าคนที่มีความสามารถสูงจะคล้อยตามยาก
 - 3.6 ขนาดของกลุ่ม บุคคลจะมีแนวโน้มคล้อยตามความเห็นของกลุ่มที่มี จำนวนสมาชิกสูงสุด 4 คน ถ้าจำนวนสมาชิกสูงหรือต่ำกว่านี้ การคล้อยตามจะลดลง
 - 3.7 ความเชี่ยวชาญ ถ้าหากคนมีความเชี่ยวชาญด้านใดมากก็จะมีอิทธิพล ให้คนคล้อยตามเฉพาะเรื่องนั้นได้มาก
 - 3.8 สถานภาพ บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง จะมีอิทธิพลให้คนคล้อย ตามได้มากกว่าคนที่มีความสถานภาพต่ำกว่า

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะคล้อยตามสิ่งใดก็ตาม เกิดขึ้นได้จาก

บุคคลทำอื่นมาก่อนแล้วทำตาม เกิดจากการที่กลุ่มเพื่อนได้ประพฤติปฏิบัติแล้วทำตาม ถึงแม้จะรู้ว่า การกระทำที่ทาลงไปนั้นจะผิดก็ตาม หรืออาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจในตนเองว่าทำถูกต้องหรือไม่แต่ ก็ยังทำตาม

1.3.3.3 เพื่อน

วัยเด็กตอนปลายมีพัฒนาการทางสังคมในระยนี้แตกต่างจากวัยอื่น ๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2545: 262) อาทิเช่น

1. เด็กคบเพื่อนร่วมวัยและผู้ใหญ่มากขึ้น
2. พัฒนาการด้านการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ลดลง ทำให้เด็กสามารถรวมกลุ่มเล่นกับเพื่อนได้ดียิ่งขึ้น สมรรถภาพทางความคิดนึกและพัฒนาการด้านศีลธรรม จรรยา ทำให้เด็กร่วมเล่น เรียน ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกลุ่มได้ดี
3. ความสำคัญของการเรียนที่มีต่อชีวิต ค่านิยมของการเรียนในโรงเรียนในสังคม ปัจจุบันทำให้เด็กผูกพันกับเพื่อนที่โรงเรียนและครู ทำให้เด็กห่างเหินจากผู้ใหญ่ในบ้าน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยเด็กตอนปลายเนื่องจากเด็กมีเพื่อนและรู้จักผู้คนมากขึ้น การเล่นกับเพื่อนจะเริ่มเล่นเป็นกลุ่ม และได้ขยายมาสู่โรงเรียนซึ่งเด็กจะมีเพื่อนที่โรงเรียนและครูที่จะมีอิทธิพลต่อเด็กมากขึ้น

1.3.3.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มหรือสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามารวมกลุ่มกันย่อมมีอิทธิพลต่อกัน สุชา จันทน์เฒ (2542: 239 – 240) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. มีอิทธิพลต่อการกระทำต่าง ๆ เมื่อบุคคลเข้ามาอยู่ในกลุ่ม แผนงานต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะของแต่ละคนก็จะเปลี่ยนไปเป็นลักษณะของกลุ่ม ลักษณะการกระทำก็เป็นการร่วมมือกัน ทำให้งานเสร็จเร็วที่สุด
2. มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์และความคิด ออลพอร์ต (Allport : 1920) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการให้เด็กกลุ่มหนึ่งเขียนคำหรือประโยคที่แสดงความสัมพันธ์แบบอิสระ ต่อเนื่องกัน (Free – Association) ปรากฏว่า เด็กที่เป็นกลุ่มทำเสร็จเร็วกว่าเด็กที่ทำคนเดียว แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก

นอกจากนี้ ออลพอร์ต (Allport) ทำการศึกษาอิทธิพลของกลุ่มต่อแนวความคิดของเด็ก และพบว่าอิทธิพลกลุ่มมีอิทธิพลต่อแนวความคิด และการให้เหตุผลของเด็ก ยิ่งถ้าเราให้มีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างเปิดเผยยิ่งจะมีอิทธิพล

3. มีอิทธิพลต่อการจูงใจในการกระทำต่าง ๆ พฤติกรรมภายในกลุ่มมีทั้งลักษณะที่มีการแข่งขัน (Competitive) และมีลักษณะที่ให้ความร่วมมือ (Cooperative) เพราะฉะนั้น ในการ

วางแผนหรือจงใจนั้น เราคำนึงถึงมาตรฐานของกลุ่มเป็นใหญ่ เมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในกลุ่มก็พยายามปรับปรุงตนเอง เพื่อยอมรับมาตรฐานของกลุ่ม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 263 – 264) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้

กลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีบทบาทอย่างมากต่อชีวิต ต่อความเจริญของเด็กในระยะนี้ และจะเพิ่มพูนความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงขีดสูงสุดในระยะวัยรุ่น กลุ่มเริ่มมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านอารมณ์ ความคิด ทักษะ ทักษะ ความมุ่งมั่น ความปรารถนา การประพฤติตนตามบทบาททางเพศ ค่านิยมอะไรเหมาะสม ดี ควร ไม่ควร ฯลฯ ถ้าบรรดาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กเหล่านี้มีลักษณะใกล้เคียงกันกับลักษณะที่เด็กได้รับการอบรมจากที่บ้าน ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับบิดามารดาผู้ปกครองก็ไม่มีมากนัก ถ้าต่างกันก็จะเกิดขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับเด็กไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

เนื่องจากกลุ่มมีความสำคัญสำหรับเด็ก เด็กต้องการเข้าร่วมกลุ่ม เด็กจึงพยายามหาวิธีปฏิบัติเพื่อให้เพื่อนรับเข้าร่วมกลุ่ม เด็กจะใช้วิธีการเช่นไรนั้น แตกต่างไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศ ลำดับที่พี่น้อง ประสบการณ์ในวัยที่ผ่านมา ฐานะครอบครัว เศรษฐกิจ ฯลฯ การรวมกลุ่มเป็นการรวมอย่างไม่เป็นรูปแบบกฎเกณฑ์ (unstructured) แต่ละกลุ่มมีผู้นำ มีผู้ตาม กลุ่มแต่ละกลุ่มมีแนวคิด ทักษะ ค่านิยม ภาษา กฎ ระเบียบ ฯลฯ เฉพาะกลุ่ม ซึ่งเหมือนบ้างต่างบ้างจากกลุ่มอื่น ๆ ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เรียกว่าวัฒนธรรมกลุ่ม (peer culture) เด็กที่เข้าร่วมกลุ่มจะพยายามประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมกลุ่ม เพื่อเป็นสมาชิกของกลุ่ม เพื่อให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่ม ความประพฤติเช่นนี้บางครั้งก็ขัดกับกฎระเบียบของโรงเรียน หรือของสังคม หรือการอบรมที่เด็กได้รับมาที่บ้าน จากการที่กลุ่มมีความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กในวัยนี้ดังกล่าว การสนับสนุนให้เด็กได้เข้ากลุ่มที่เหมาะสมกับตนจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ มิฉะนั้นแล้วเด็กอาจไม่มีพัฒนาการสมวัย อาจสูญเสียประสบการณ์หลาย ๆ อย่างในชีวิตที่เด็กพึงได้รับไปอย่างน่าเสียดาย ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลปกครองเด็กนอกจากควรสนับสนุนเขาแล้ว ยังควรแนะนำช่วยเหลือให้โอกาสเด็กสร้างกลุ่มที่เป็นช่องทางให้เด็กได้เรียนรู้จักโลก สังคม และชีวิตด้วย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า กลุ่มเพื่อนของเด็กมีอิทธิพลต่อการกระทำต่าง ๆ ต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นแรงจูงใจในการทำกิจกรรมอย่างมากต่อเด็กวัยนี้ เนื่องจากเด็กต้องการเข้าร่วมกลุ่ม และต้องการให้กลุ่มยอมรับตนเองดังนั้นเมื่อเพื่อนในกลุ่มต้องการให้ปฏิบัติเช่นไรก็จะพยายามทำตาม ถึงแม้บางครั้งอาจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องขัดต่อการอบรมสั่งสอนได้รับที่บ้าน ขัดกฎระเบียบและวินัยที่มีในโรงเรียน หรือของสังคมก็ตาม ดังนั้นเด็กวัยนี้จึงควรได้รับความเอาใจใส่ดูแลและให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่เด็ก เพื่อให้เด็กสามารถมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคต

1.3.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างนักเรียนกับกลุ่มเพื่อน

ปิยะธิดา เกษสุวรรณ (2542: 53 - 54) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้สึก นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลดาวัลย์ พรอนันตชัย (2548: 78 - 79) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน ก็จะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เมื่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นไปในทางบวกก็จะส่งผลให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนมีทัศนคติทางบวก ต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนของเด็กในวัยนี้มีความเกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เนื่องจากเพื่อนในวัยนี้มีความสำคัญต่อเด็ก การได้รับการยอมรับให้เข้ากลุ่มจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดี หากเด็กได้เข้ากลุ่มเพื่อนที่ดีและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและครูก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมที่ดี และส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนและพฤติกรรมความมีวินัยด้วย แต่หากเด็กได้เข้ากลุ่มเพื่อนที่ไม่ดีมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อเพื่อนและครู ก็ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนและพฤติกรรมความมีวินัยที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาการไม่ตั้งใจเรียนมีพฤติกรรมความไม่มีวินัยขาดต่อกฎ ระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคมด้วย

1.3.4 ความฉลาดทางอารมณ์

1.3.4.1 ความหมายความฉลาดทางอารมณ์

เทอดศักดิ์ เดชคง (2546: 39) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึงความสามารถทางอารมณ์ในการรับรู้และเข้าใจตนเอง เข้าใจ เห็นใจผู้อื่น มีความมุ่งมั่น อดทนรอคอยเพื่อไปยังเป้าหมายมองโลกในด้านที่เป็นบวก และรู้จักจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งของตนเองได้

ปณิธิ พุทธกรรณา (2537 : 50) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ รวมไปถึงภาวะของการรู้เท่าทันอารมณ์ตนเองและจัดการกับ อารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมไปถึงการรู้จักปรับตัว มองโลกในด้านดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การรู้จักและรับมือกับอารมณ์ของผู้อื่นด้วย

กรมสุขภาพจิต (2544 : 1) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ของบุคคลที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2545: 19) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นถึงความรู้เท่าทันในท่วงที และความเปลี่ยนแปลงในอารมณ์ของตนเองและคนอื่น ที่สามารถประเมินเป็นช่วงค่าตัวเลขได้ อารมณ์สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลให้การกระทำของมนุษย์ มีเหตุผลมากขึ้นผิดพลาดน้อยลง ในความเป็นจริงของชีวิตจะเป็นสุขได้สำเร็จได้นั้นผู้คนต้องมีความฉลาดทางอารมณ์

คูเปอร์ และ ซาวาฟ (Cooper & Sawaf. 1997: 8) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง เป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ และรู้จักใช้พลังทางอารมณ์ของตนเป็นรากฐานในการสร้างสัมพันธภาพ และโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น

เมเยอร์ และสโลเวย์ (Mayer & Salovey. 1997: 11) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ประเมิน และแสดงอารมณ์ออกมาได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึงและสร้างความรู้สึกที่ดีที่เกื้อกูลความคิดได้ เข้าใจอารมณ์และวิเคราะห์ อารมณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ความรู้จากอารมณ์ตนเอง การรับรู้และควบคุมภาวะอารมณ์ได้ดี เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามของสุขภาพจิต และเชาว์ปัญญา

บาร์ออน (Bar-On.1997: 13) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง จุดของขีดความสามารถ สมรรถนะ และทักษะทางจิตพิสัย ที่ส่งผลต่อความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการต่อสู้กับข้อเรียกร้อง และแรงกดดันต่าง ๆ ที่มาจากภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อการมีสุขภาพจิตที่ดี และการประสบความสำเร็จในชีวิต

โกลแมน (Goleman.1997 : 317) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการที่จะรับรู้ เข้าใจในความรู้สึกทั้งของตนเองและของผู้อื่น การใช้อารมณ์อย่างมี

เหตุผล รวมทั้งความสามารถในการนำเอาอารมณ์มาใช้ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและมีความสุขในการดำเนินชีวิต

1.3.4.2 องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2546: 20 – 24) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วยความสามารถด้านใหญ่ ๆ 2 ด้าน คือ

1. ประสิทธิภาพส่วนตัว (Personal Competence) จะมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ มีความเข้าใจตนเอง มีการควบคุมตนเองและมีการผลักดันตนเอง

2. ประสิทธิภาพทางสังคม (Social Competence) จะมีคุณสมบัติ 2 ประการคือ มีความเข้าใจผู้อื่นและมีทักษะทางสังคม

องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์สรุปได้ มีดังนี้

2.1 รู้จักตนเอง

2.2 จัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 มีเอกลักษณ์ที่มั่นคง

2.3 มีความนับถือตนเอง (self – esteem) สูง

2.4 มีวินัย

2.5 มองโลกในแง่ดี

2.6 จัดการกับความเครียดได้ดี

2.7 แก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 มีเป้าหมายในชีวิต

2.9 มีแรงจูงใจ

2.10 มีมนุษยสัมพันธ์ดี

2.11 มีความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

2.12 แก้ไขความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ

2.13 สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

เทอดศักดิ์ เดชคง (2546: 18) กล่าวถึงองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์แบ่งได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอดทนรอคอย (Perseverance)

2. ความสามารถในการมองโลกในแง่บวก (Optimism)

3. ความรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self Awareness)

4. ความเข้าใจเห็นใจผู้อื่น (Empathy)

5. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและความคับข้องใจ (Problem Solving)

ซึ่งทักษะที่เป็นองค์ประกอบย่อยทั้ง 5 นี้มีความจำเป็นที่ต้องสอดคล้องกัน คือจะมีเฉพาะบางข้อไม่ได้ เพราะอาจทำให้เกิดโทษมากกว่าประโยชน์

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย การรู้จักและเข้าใจในตนเองและผู้อื่น การรู้ว่าตนเองและผู้อื่นมีความรู้สึกอย่างไรและสามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม การรู้จักอดทนรอคอย มีวินัยมีความรับผิดชอบ มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

1.3.4.3 ลักษณะเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ

คูมาพร ตรังคสมบัติ (2546: 69 – 72) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ ดังนี้

ลักษณะเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีพฤติกรรม ดังนี้ รู้จักคิดก่อนทำ ไม่หุนหันพลันแล่น ทำตามกฎระเบียบ มีวินัย มีความอดทน มีพฤติกรรมสมวัย ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย มีความรับผิดชอบ

ลักษณะเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำมีพฤติกรรม ดังนี้ ทำโดยไม่คิด ใจร้อน ขาดความยับยั้งชั่งใจ มักทำตามใจตัวเอง ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ไม่มีวินัย มีพฤติกรรมก้าวร้าว ขี้อายไม่กล้าแสดงออก ขาดความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น ขโมย

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงนั้นจะเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถทำตามกฎระเบียบวินัยได้ มีความอดทนรอคอยได้ ส่วนเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำมักเป็นเด็กที่เอาแต่ใจตัวเอง ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ไม่มีวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

1.3.4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2542: 104 – 105) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างพบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง นักศึกษาโปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนา มีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลสูงกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล และความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้งและการเอาใจเขามาใส่ใจเรา น้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ โปรแกรมวิชานาฏศิลป์มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์ในตนเอง น้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ

กรมสุขภาพจิต (2543 : 2) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนโดยอายุ 12 – 16 ปี พบว่า ผลที่ได้สำคัญจากการศึกษาคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมของ องค์ประกอบหลักของแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 12 – 17 ปี 18 – 25 ปี และ 26 – 60 ปี ตามลำดับ และพบว่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์รวมและคะแนนเฉลี่ยด้านที่ เก่ง สุข ของกลุ่มอายุ 12 – 17 ปี ต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสคู่ มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด หม้าย หย่า / แยก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชัน จันทรสุข (2544: 62 – 63) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติกรพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน พบว่า เชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกส่งผลต่อทักษะพยาบาลจิตเวชทุกทักษะ

สุดารัตน์ หนูหอม (2544: 54 – 84) ได้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของเชาวน์อารมณ์ที่มีต่อความเครียด และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของพยาบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลศิริราช กลุ่มตัวอย่างจำนวน 323 คน พบว่า 1) เชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความเครียด 2) มิติทักษะทางสังคม ตระหนักรู้ในตนเอง และการร่วมรู้สึก สามารถพยากรณ์คะแนนพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งเน้นการแสวงหาสิ่งสนับสนุนทางสังคมได้ ร้อยละ 10.9 3) มิติตระหนักรู้ในตนเอง และการร่วมรู้สึก สามารถพยากรณ์คะแนนพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหาได้ ร้อยละ 7.0

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับควมมีวินัย หากมีความฉลาดทางอารมณ์สูงก็จะมีควมมีวินัยสูง หากมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำควมมีวินัยก็ต่ำด้วย

1.3.5 ทศนคติ

1.3.5.1 ความหมายของทศนคติ

สุชา จันทรเอม (2542: 242) ได้สรุปว่าทศนคติเป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล และทศนคติมีความสำคัญต่อการตอบสนองทางสังคมของบุคคลเป็นอย่างมาก นั่นคือบุคคลมีพฤติกรรมอย่างไร หรือทำสิ่งใดลงไป ทศนคติจะเป็นเครื่องกำหนด ทศนคติจึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของบุคคล และบุคคลมีทศนคติต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

ลดาวัลย์ พรอนันตชัย (2548 : 12) สรุปไว้ว่า ทักษะคติ หมายถึง อินทรีย์มัย ความรู้สึกตอบสนองต่อสิ่งเร้าในลักษณะ ชอบ ไม่ชอบ หากชอบจะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวกต่อสิ่งนั้นคือเข้าหา หากไม่ชอบจะแสดงออกในทางลบคือหลีกเลี่ยง

มิลตัน (Milton. 1970: 112) กล่าวว่า ทักษะคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

อนาสตาเซีย (Anastasia. 1982: 552) กล่าวว่า ความโน้มเอียงที่จะแสดงในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งเร้า อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า กลุ่มชน ประเพณี หรือสถาบันต่างๆ

จากความหมายของทักษะคิตดังกล่าวสรุปได้ว่าทักษะคติเป็นความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย และมีแนวโน้มที่จะทำตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในลักษณะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน

1.3.5.2 ความหมายของทักษะคติต่อการเรียน

ปอแก้ว ศิริจันทร์ (2546:15) ให้ความหมายของทักษะคติในการเรียนว่า หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่ตอบสนองต่อระบบการศึกษา โรงเรียน ครู เพื่อน วิชาเรียน ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ แบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ

1. ทักษะคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ ตั้งใจเรียน สนใจมาเรียนสม่ำเสมอ เห็นคุณค่าของการเรียน ยอมรับความสามารถและวิธีการของครู
2. ทักษะคติที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ไม่เห็นคุณค่าของการเรียน ไม่เห็นด้วยกับวิธีการและความสามารถของครู

ลดาวัลย์ พรอนันตชัย (2548:14) ให้ความหมายของทักษะคติต่อการเรียนได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการเรียน เช่น ครู เพื่อน วิชาเรียน ตลอดจนการบ้าน ส่งผลให้แสดงพฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ

1. ทักษะคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกด้วยความพึงพอใจ เช่น มาเรียนสม่ำเสมอ ขยันทำการบ้าน เห็นคุณค่าของการเรียน
2. ทักษะคติที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความไม่สนใจเรียน ไม่เห็นคุณค่าของการเรียน

จากความหมายของทักษะคติต่อการเรียนที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปความหมายของทักษะคติต่อการเรียนได้ว่า หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อการเรียนแล้วส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งมีทั้งทักษะคติที่ดีต่อการเรียนก็จะทำให้มีพฤติกรรมที่ดีในการเรียนซึ่ง

จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่ดีด้วย หากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่ดีในการเรียนและส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่ไม่ดีด้วย

1.3.5.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

สุชา จันทน์เอม (2542: 242 -243) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติว่าประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ (Cognition Component) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดี ก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใด สิ่งใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรม (Action tendency Component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้ อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้และความรู้สึกที่เขาอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้น ๆ นั่นเอง

องค์ประกอบทั้งสามอย่างข้างต้นนี้ มีความสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของทัศนคติจะประกอบไปด้วยความคิดหรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าดีหรือไม่ดี แล้วก่อให้เกิดความรู้สึก รัก ชอบ เกลียดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก็จะกลายเป็นทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้น แล้วส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลแสดงออกมาต่อสิ่งนั้น

1.3.5.4 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สุชา จันทน์เอม (2542: 245) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า นักจิตวิทยาได้แนะนำวิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 3 ประการ คือ

1. การชักชวน (Persuasion) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่สามารถปรับปรุงทัศนคติหรือเปลี่ยนทัศนคติของตนเสียใหม่ หลังจากได้รับคำแนะนำ บอกเล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น เช่น เด็กที่เคยกลัวความมืด หากได้รับคำแนะนำหรือคำอธิบายให้ทราบความจริงอาจจะเลิกกลัวได้

2. กลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Group Change) กลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคลมาก ฉะนั้นหากจะเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล อาจจะลองเปลี่ยนกลุ่มสมาชิกดูจะช่วยให้ได้ เช่น เด็กที่ขี้เกียจเรียนหนังสือ เพราะอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่ขี้เกียจเรียน ถ้าหากจัดกลุ่มเสียใหม่ให้ย้ายไปอยู่กับกลุ่มที่ขยันเรียน เด็กจะค่อย ๆ เปลี่ยนมาขยันเรียนตามกลุ่มที่ตนอยู่ก็ได้

3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เช่น ตั้งชื่อแปลก ๆ เพื่อให้คนสนใจ ใช้เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เช่น ตั้งชื่อแปลก ๆ เพื่อให้คนสนใจ ใช้ภาษาแปลก ๆ อ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน เพื่อให้คนทั่วไปสนใจและเข้ามาหา การแจกฟรี เช่น บริษัทที่ผลิตสินค้าใหม่ ๆ ก็มักจะแจกฟรีก่อน ขายภาษาแปลก ๆ อ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน เพื่อให้คนทั่วไปสนใจและเข้ามาหา การแจกฟรี เช่น บริษัทที่ผลิตสินค้าใหม่ ๆ ก็มักจะแจกฟรีก่อน ขายภายหลัง หรือหาของแถม ผู้ที่ผลิตกางเกงใหม่ ๆ ก็โฆษณาว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายชอบ ใครไม่ใช่จะกลายเป็นคนล้าสมัย เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มขึ้นจากเดิม ไม่ว่าจะเป็นการบอกเล่า การแนะนำ หรือจากการศึกษาความรู้เพิ่มเติม กลุ่มก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลเช่นเดียวกัน เนื่องจากว่าบุคคลต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการสร้างและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและทัศนคติอีกสิ่งหนึ่งก็คือ การโฆษณาชวนเชื่อมีอิทธิพลในการชักชวนบุคคลให้เกิดความสนใจและเข้ามาหา

1.3.5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ปอแก้ว ศิริจันทร์ (2546: 70) ได้ศึกษาผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตนเองและทัศนคติทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง รวมทั้งทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม และมีลักษณะมุ่งอนาคตตนเองและควบคุมตนเอง รวมทั้งมีทัศนคติในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง โดยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติในการเรียน

รอมชนก เข้มเจริญ (2546: 65 – 66) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน ที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มในระดับปานกลาง ส่วนเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการ

เรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนักเรียนหญิงที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษดีกว่านักเรียนชายที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

สุทาร์ตน์ ขวัญอ่อน (2547: 31) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปฐวีกรณวิทยา เขตปทุม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้นหลังจากไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คลอร์และเบรย์ (Clare and Bray. 1978 : 156) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานที่มีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นทดลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ ได้ทำการวัดอีกครั้ง ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 โรงเรียนมีทัศนคติที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ผลการศึกษานี้แสดงว่ามีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กได้ดี

ฮาเทน และทิโมที (Hatten and Timothy. 1993 : 161) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมโครงการธุรกิจขนาดเล็กของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ที่มีต่อทัศนคติต่อตำแหน่งผู้จัดการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากนักศึกษาได้เข้าร่วมโครงการนี้แล้วมีทัศนคติดีขึ้น และนักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนหลังการเข้าร่วมโครงการจะมีทัศนคติดีขึ้นไปในทางบวก

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะแสดงพฤติกรรมใดออกมานั้นเกิดจากความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลนั้นต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม กล่าวได้ว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่แสดงออกมานั้นเกิดจากทัศนคติของบุคคล หากมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดหรือบุคคลใดก็จะแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดี แต่ถ้าหากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดหรือบุคคลใดพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะเป็นไปในทางที่ตรงข้าม

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

1.4.1 งานวิจัยในประเทศ

ชูลี อยู่ปรัชญา (2540 : 48) ได้ศึกษาการใช้สัญญาเงื่อนไขควบคู่กับการเสริมแรงเพื่อพัฒนาวินัยในห้องเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดตะกล้า เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นกลุ่มควบคู่กับการเสริมแรงแบบต่อเนื่องและแบบเว้นระยะ และนักเรียนมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นรายบุคคลควบคู่กับการเสริมแรงแบบต่อเนื่องและแบบเว้นระยะ

ประภาวดี แฉงฤทธิ์ (2543: 67) ได้ศึกษาผลการให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลต่อการลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน พบว่า การให้เสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล จำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลต่อการลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียน

ชูลีพร วรสุวัธ (2543: 47) ได้ศึกษาผลของการใช้เบี้ยอรรถกรต่อพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว จังหวัดขอนแก่น พบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนหลังการใช้เบี้ยอรรถกรสูงกว่าพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการใช้เบี้ยอรรถกร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัญชลี คงเรืองศรี (2545: 105) ได้ศึกษาการศึกษาผลการปรับพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียน โดยใช้เทคนิคควบคุมตนเอง เทคนิคเบี้ยอรรถกร และเทคนิคเบี้ยอรรถกรควบคู่การเสริมแรงทางสังคม พบว่า การปรับพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียนโดยเทคนิคควบคุมตนเอง เทคนิคเบี้ยอรรถกรควบคู่การเสริมแรงทางสังคม สามารถลดพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียนได้ไม่แตกต่างกัน

วันวิสา พงษ์ผล (2546: 38-39) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการปรับสัณฐานและการควบคุมตนเองที่มีต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตำหรุ (วิงประชาสงเคราะห์) อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับสัณฐานและการใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิรินภรณ์ บุญสำเร็จ (2546: 113) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ความสัมพันธ์ในครอบครัว สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และตัวแปรระดับอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ ความรับผิดชอบของอาจารย์ กฎระเบียบข้อบังคับ การเสริมสร้างวินัยในห้องเรียน กับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรับผิดชอบ การอบรมเลี้ยงดูและกฎระเบียบข้อบังคับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับการศึกษาของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัทยา คงยุทธ์ (2548: 98) ได้ศึกษาการศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรม การเรียนไม่เหมาะสม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญญา อำเภอรังษี จังหวัดตรัง พบว่าจากการ วิจัยนักเรียนทั้ง 5 คน ที่มีพฤติกรรมเรียนไม่เหมาะสมนั้นผลการศึกษารายกรณีพอจะสรุป สาเหตุได้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนไม่เหมาะสมคือ ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่กระตือรือร้นกับการเรียน ไม่รับผิดชอบต่อการเรียนและทำกิจกรรมมากเกินไป

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่สิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว ได้แก่ การเอาใจใส่ของ บิดามารดาต่อตัวนักเรียน บิดามารดาขาดความใกล้ชิด ขาดคนชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม สิ่งแวดล้อมด้านโรงเรียน ได้แก่ การไม่มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม

1.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แทนเทกิน (Tantekin. 2002: 179-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของครูประถมในการทำหน้าที่สร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนขนาดกลางทางตอนใต้ของรัฐฟลอริดา จากกลุ่มประชากร 130 คน พบว่า ครูเป็นผู้มีความสำคัญในการสร้างระเบียบวินัยและให้ความรู้กับเด็กเพื่อที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม เพราะครูจะต้องฝึกให้นักเรียนมีการปรับตัวเข้ากับสังคมอย่างเหมาะสม ในการฝึกนั้นความรับผิดชอบเป็นเหตุผลสำคัญจะส่งผลในเรื่องวินัย โดยครูจะต้องหาสถานการณ์มาประยุกต์ใช้ในการฝึก ครูจะต้องเป็นคนที่ปฏิบัติเป็นตัวอย่างในพื้นที่ทำงานและในสังคมหลักเลี้ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งนักเรียนจะสังเกตพฤติกรรมครู เกิดการเรียนรู้จากครูจนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการดำรงตนเองอย่างมีระเบียบวินัย นอกจากนั้นการศึกษาค้นนี้ยังพบว่า ครูมีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของเด็กให้รู้จักวินัยไม่เหมือนกันซึ่งความสามารถนี้ครูจะต้องได้รับการฝึกฝนมาก่อนที่จะมาให้คำแนะนำในการสอนกฎและวินัยแก่เด็กนักเรียน

บราวน์ (Keith , Brown. 2004: 1737) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนะเรื่องความมีระเบียบวินัยของครูที่สอนภาษาอังกฤษในประเทศญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจ ผลจากการศึกษาพบว่า การมีวินัยในห้องเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ นอกจากนี้

คำแนะนำเกี่ยวกับผลการศึกษาค้างนี้คือ ครูที่สอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยญี่ปุ่น หากไม่มีการเตรียมการเรียนการสอนจะทำให้การควบคุมความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนเป็นไปได้ยาก

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการปกครองชั้นเรียนต่อเด็ก หากเด็กมีวินัยในห้องเรียนแล้วก็สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนได้ และวินัยในห้องเรียนสามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้ จากการใช้เทคนิควิธีการที่แตกต่างกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

แก้วจิต มากปาน (2540: 47) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลมีโอกาสมารวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อนำเอาประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของแต่ละคนมารวมกันวางแผน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ขึ้น ทั้งในตัวบุคคลและในกลุ่ม

สิริวรรณ ชันทะสานนท์ (2541: 11) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง การร่วมมือกันในการวางแผนการทำงานแก้ปัญหาหรือกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน โดยนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน แล้วทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุพจี เหล่าพานิช (2541: 46) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง วิธีการหนึ่งที่น่าไปใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ จัดให้กลุ่มคนที่มีจุดประสงค์ในการพัฒนาร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมวางแผนงาน เคารพกติกา และร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลและกลุ่ม ตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ฉัตรนภา เขียมกำแหง (2544: 55) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่ม ได้ร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ทั้งในตัวบุคคลและในกลุ่ม ซึ่งประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ภวันนิภา โรจนพันธ์ (2547: 37) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง การจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยทุกคนได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเกิดทักษะในการ

มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยวิเคราะห์พฤติกรรมของสมาชิกเองและผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง

ทีศนา แหมมณี (2549: 73) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง การสอนที่ใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด รวมทั้งได้เรียนรู้ในเรื่องการทำงานร่วมกัน ด้วยความสัมพันธ์อันดี และได้ผลงานที่ดีควบคู่ไปด้วย

จากความหมายของกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกันอย่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการติดต่อสื่อสารและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองได้ มีความเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

2.2 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม (Values in Group Activities)

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 20 – 24) ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1. คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Developmental Values) กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มเป็นอย่างดี กิจกรรมแต่ละประเภทจะสนองความพึงพอใจของบุคคลแตกต่างกันออกไป คุณค่าด้านพัฒนาการที่จะเกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้

1.1 การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล นักจิตวิทยาได้พยายามแยกแยะให้เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าบุคคลจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข เขาจะต้องได้รับการตอบสนองทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างสมดุล ความต้องการบางประการอาจจะได้รับการตอบสนองด้วยกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1.2 ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการนี้จะได้รับการตอบสนองอย่างสำเร็จเมื่อบุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับของกลุ่มว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่ง ดังนั้นกลุ่มก็จะเป็นที่ปลอดภัยและอบอุ่นใจ เขาสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิด ได้เป็นอย่างดี เมื่อกลุ่มจะดำเนินกิจกรรมอะไร เขาก็จะเข้าร่วม ถ้าหากกิจกรรมได้รับความสำเร็จเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และดำเนินการจนได้รับความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นใจในตนเอง มีชื่อเสียง เกียรติยศ และเกิดคุณค่าแห่งตน ดังนั้นจึงเป็นการตอบสนองความต้องการอันลึกซึ้ง ในด้านการทำประโยชน์ต่อสังคม

1.3 ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประเภทนี้มีความสำคัญมากบุคคลจะอยู่ในกลุ่มอย่างมีความสุขเมื่อเขารู้สึกอบอุ่นใจ รู้สึกว่ามีคนรักเขา ความปลอดภัยในด้านความรู้สึกนี้เป็นที่ปรารถนาสำหรับทุกคน สำหรับเด็กวัยรุ่นบางคนถึงกับหนีออกจากบ้านไปคบเพื่อนวัยเดียวกัน เพราะเขาคิดว่า เขาจะมีความปลอดภัยเมื่ออยู่ในกลุ่ม

1.4 ความต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ บุคคลอยู่รวมกลุ่มอย่างเป็นสุขก็ต่อเมื่อให้การยอมรับการเป็นสมาชิก แต่หากเมื่อใดก็ตามกลุ่มเกิดไม่ยอมรับขึ้นมาเขาจะมีปัญหาในการปรับตัวที่จะดำรงชีวิตอยู่กับกลุ่ม การที่สมาชิกแต่ละคนจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ ยอมรับขึ้นอยู่กับโอกาสที่แต่ละคนจะได้ฝึกความสามารถ ซึ่งในที่นี่ไม่เฉพาะเจาะจงว่าจะเป็นความสามารถทางวิชาการเท่านั้น แต่รวมถึงความสามารถโดยทั่วไป

1.5 การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเขาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติในสังคม และในขณะเดียวกันเขาก็จะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย ทั้งนี้เพราะเขาจะได้รับประสบการณ์จากสมาชิกแต่ละคน เนื่องจากบุคคลบางคนแสดงออกในทางที่ดีแต่สำหรับบางคนที่ไม่แสดงตัวไม่เหมาะสมตลอดจนการแสดงออกทางอารมณ์อย่างไม่เหมาะสม เช่น โกรธโดยไม่มีเหตุผลสมาชิกคนอื่นก็จะไม่เอาเยี่ยงอย่าง เพราะได้มองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากลุ่มสามารถให้ประสบการณ์ทั้งทางสังคมและอารมณ์ได้เป็นอย่างดีซึ่งหมายถึงการสร้างพัฒนาการในตัวสมาชิกนั่นเอง

1.6 การพัฒนาการด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ และปกติวิสัยทางสังคมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมบุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่นมีความเคารพผู้อื่นจึงจะทำให้อยู่ร่วมกันได้ถ้าหากไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วจะทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้กับสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้แล้วในขณะที่บุคคลมีความซาบซึ้งในกิจกรรมต่างๆ อาจจะพัฒนาเป็นความสนใจที่แน่นอน เมื่อการปฏิบัติงานในกลุ่มบุคคลมักจะได้ทำงานบางอย่างซึ่งก็เท่ากับเป็นการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้ดีขึ้นนอกจากนี้แล้วยังช่วยให้บุคคลที่มาจากครอบครัวต่างกันได้เรียนรู้เรื่องของสังคมสามารถแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมนั้นหมายความว่ามีความเข้าใจในเรื่องปกติวิสัยของสังคม (Social norms)

1.7 คุณค่าด้านอาชีพ กิจกรรมกลุ่มบางประเภทไม่ใช่จะให้ข้อสนเทศทางด้านอาชีพเท่านั้นแต่จะให้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพต่างๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีต กล่าวคือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประสบการณ์และอาชีพ ถ้าหากความสัมพันธ์นั้นเป็นไปได้อย่างดีก็ย่อมจะแสดงให้เห็นว่ามีโอกาสจะประกอบอาชีพที่ดีดังนั้นจึงทำให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียนมีคุณค่าต่อการจะเลือกอาชีพของนักเรียน

1.8 ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ ในขณะที่นักเรียนมีโอกาสดำเนินงานเป็นกลุ่มนั้นอาจจะได้รับความรู้และทักษะบางประการ ตัวอย่างเช่น การพูดในที่สาธารณะ การอภิปรายกลุ่ม กฎระเบียบในการทำงานเป็นหมู่คณะการประสานงาน เป็นต้น กลุ่มความสนใจที่นักเรียนเป็นสมาชิกอาจจะเป็นส่วนการละคร การเขียน การกีฬา การถ่ายรูป ก็ย่อมจะช่วยให้ให้นักเรียนมี

ทักษะเฉพาะอย่างดีขึ้น สรุปแล้วอาจจะกล่าวได้ว่านักเรียนที่เข้ากลุ่มย่อมจะได้รับโอกาสอันดีมีประโยชน์ต่อตนเองมากกว่านักเรียนที่ไม่เข้ากลุ่ม

2. คุณค่าในด้านการวินิจฉัย (Diagnostic values) สำหรับผู้นำกลุ่มเมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกกลุ่มแต่ละคนทำให้ได้รับความสนใจเป็นอย่างดีในตัวนักเรียน ในกลุ่มที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากการให้คำปรึกษาจะปรากฏออกมาให้เห็น เช่น นักเรียนหญิงที่ไม่สามารถจะติดต่อกับบุคคลอื่นในสังคมเด็กผู้ชายที่มีความก้าวร้าวและฝึกตัวเองเป็นศูนย์กลางทำให้กลุ่มไม่ยอมรับเด็กบางคนที่ย้ายต้องการจะได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาบางประการ เด็กที่มีลักษณะดังกล่าวแล้วอาจจะปรากฏออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัดในกลุ่มในขณะที่ถ้าหากเขวยู่ตามลำพังเขาอาจจะไม่สามารถวินิจฉัยได้เลยว่าเป็นคนอย่างไร

3. คุณค่าในด้านการบำบัด (Therapeutic values) ในการรวมกลุ่มของบุคคลนั้นจะมีค่าต่อการบำบัดได้อย่างดีในโรงพยาบาล คลินิก จะนำวิธีการทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้ โดยการทำการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group psychotherapy) สำหรับในโรงเรียนนั้นนักเรียนที่มีปัญหาล้ายคลึงกันอาจจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้คำปรึกษา โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling) แต่สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเล็กน้อยก็อาจจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกลุ่มโดยปกติทำให้สามารถแก้ปัญหาได้เช่นเดียวกัน เช่น นักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์ เมื่อเขาไปทำงานในกลุ่มแล้วอาจจะสามารถทำงานกับเพื่อนได้ดีขึ้น รู้จักการควบคุมอารมณ์ สร้างความพึงพอใจจากการติดต่อกับผู้อื่นได้ มีการพัฒนานิสัยของตนเอง ทำให้เป็นคนที่มีอิสระในตนเอง ตลอดจนค้นพบความสามารถพิเศษบางประการในตนเองในการใช้กลุ่มเพื่อการบำบัดนั้นจะต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นสมาชิกซึ่งสามารถแสดงปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ดังนั้นกลุ่มจะต้องมีความเหมาะสมกับบุคคลในบางครั้งมีการคัดเลือกบุคคลไม่เหมาะสม เช่น กำหนดให้นักเรียนที่ไม่กล้าไปอยู่ในกลุ่มต้องทำกิจกรรมที่ตัวเองไม่เคยหวังว่าจะได้รับความสำเร็จในกรณีเช่นนี้จะสร้างปัญหาให้แก่เด็กแทนที่จะเป็นการรักษาบำบัดนักเรียนจะเกิดการปรับตัวแบบถอยหนี (Withdraw) นักเรียนนี้ไม่กล้าจะต้องอยู่ในกลุ่มเล็กเสียก่อนเพราะเขาต้องการความอบอุ่น ความเป็นกันเอง เพราะจะช่วยให้เขากล้ามากขึ้นแต่ถ้าไปอยู่ในกลุ่มที่มีการแข่งขันมากเขาจะรู้สึกลำบากใจ

4. คุณค่าต่อโรงเรียนและสังคม (Values to the school and community) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้งหลาย เขามีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ คุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้เช่นนักเรียนที่ทำงานในสถานนักเรียนกิจกรรมที่เขาปฏิบัติในสถานนั้นย่อมจะมีส่วนแบ่งเบาระบบความรับผิดชอบของโรงเรียนไปได้บ้าง ผลงานที่ปรากฏออกมาก็เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในโรงเรียนด้วยในทำนองเดียวกัน ประโยชน์ต่างๆที่โรงเรียนได้รับจากกิจกรรมกลุ่มก็จะส่งผลไปยังชุมชนสิ่งที่เขาปฏิบัติในโรงเรียนอาจจะถูกนำไป

ปฏิบัติในสังคมนอกโรงเรียนด้วย เช่น นักเรียนเล่นกีฬาในโรงเรียน เขาอาจจะกลายเป็นนักกีฬาของ ชุมชนซึ่งหมายความว่าชุมชนจะได้มีสมาชิกที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน เสียสละ รู้จักให้อภัย ชุมชนก็จะมีสมาชิกภาพดีขึ้นเพราะสมาชิกเป็นพลเมืองดีนั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าทั้งต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ต่อชุมชน บุคคลในการพัฒนาความสามารถต่าง ๆ และรวมไปถึงการมีคุณค่าในการนำมาใช้ในการบำบัดแก่นักเรียนที่มีปัญหาให้สามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้

2.3 เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม

ในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต้องอาศัยวิธีการสอนหลากหลายวิธีการ (ทิตนา แหมมณี. 2545: 152.) ดังต่อไปนี้

1. เกม (Game) เป็นวิธีการวิธีหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอนกลุ่มสัมพันธ์ได้ดี โดยครูผู้สอนสร้างสถานการณ์หรือเกมการเล่นขึ้น แล้วให้ผู้เรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้การชนะวิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาและเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ

2. บทบาทสมมติ (Role - Play) วิธีการนี้มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมุติ เช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้นและแสดงออกมาตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

3. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่งซึ่งใช้กรณี หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ มาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้ จะช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้พบปัญหาจริง

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงในเรื่องนั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจจะไม่กล้าแสดง เพราะอาจจะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Acting or Dramatization) เป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทที่เขียนหรือกำหนดไว้ให้ โดยผู้แสดงจะต้องพยายามแสดงให้สมตามบทบาทที่กำหนดไว้ โดยไม่นำเอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปมีส่วนทำให้เกิดผลเสียต่อการแสดงบทบาทนั้น ๆ วิธีการนี้เป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระ โดยการช่วยกันนำสาระมาแสดงให้เห็นชัด การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกัน จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน ได้ฝึกการทำงานร่วมกัน

6. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น การจัดกลุ่มย่อยมีหลายแบบต่าง ๆ กันแล้วแต่วัตถุประสงค์ผู้จัด เช่น การอภิปรายกลุ่มแบบระดมสมอง (Brainstorming) การอภิปรายกลุ่มแบบฟิลลิป 66 (Phillip 66) หรือแบบกลุ่มหึ่ง (Buzz Group) การอภิปรายกลุ่มแบบเวียนรอบวง (Circular Response) และอภิปรายกลุ่มแบบกลุ่มซ้อน (Fishbowl Technique) เป็นต้น

ดังข้อมูลข้างต้นจะพบว่า ในการสอนกิจกรรมกลุ่มนั้นได้มีการนำกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการสอน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมที่นำมาสอนก็จะมีรูปแบบ วิธีการ และจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ในการศึกษาครั้งนี้ข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีการสอนโดยการใช้ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง และบทบาทสมมติ เนื่องจากมีจุดประสงค์ในการให้เด็กได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ได้มีโอกาสในการทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่คล้ายกับสถานการณ์จริง ฝึกเกี่ยวกับการเผชิญและแก้ปัญหาก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง

2.4 หลักในการแบ่งกลุ่ม

ทิสนา แคมมณี (2545: 153 - 154.) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลักของการแบ่งกลุ่มว่าเป็นการแบ่งกลุ่มใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้และความคิดต่อไป

หลักในการแบ่งกลุ่ม

1. ขนาดของกลุ่มย่อย ขนาดของกลุ่มย่อยจะเป็นเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เช่น กิจกรรมบางประเภทต้องการกลุ่มขนาดเล็ก บางกิจกรรมต้องการกลุ่มขนาดใหญ่ บางกิจกรรมยืดหยุ่นขนาดของกลุ่มได้ กลุ่มขนาดเล็กมักจะประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 2 - 5 คน ขนาดใหญ่ประมาณ 10 - 20 คน แต่ขนาดที่เป็นที่นิยมกันคือ ขนาด 6 - 8 คน

2. ลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม การที่ครูจะตัดสินใจว่ากลุ่มแต่ละกลุ่มควรประกอบไปด้วยใครบ้างนั้น ครูควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น

2.1 แบ่งสมาชิกกลุ่มตามเพศ โดยทั่วไปควรแบ่งกลุ่มโดยจัดให้มีเพศชายและหญิงคละกันไปเพราะกลุ่มลักษณะนี้เป็นกลุ่มที่ธรรมชาติที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม หากครูมีวัตถุประสงค์เฉพาะเช่นครูต้องการให้นักเรียนเห็นความแตกต่างระหว่างทรรณะของหญิงกับชาย ครูก็สามารถแบ่งกลุ่มให้เพศชายและหญิงแยกกันไปได้

2.2 แบ่งสมาชิกกลุ่มตามความสามารถ โดยทั่วไปควรแบ่งกลุ่มโดยให้กลุ่มมีนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน คละกันไป เพราะกลุ่มลักษณะนี้เป็นกลุ่มที่ธรรมชาติที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม หากครูมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น ครูต้องการจะชี้ให้นักเรียนเห็นปัญหาของการทำงานระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถสูงและต่ำ ครูก็สามารถแบ่งกลุ่มตามความสามารถของนักเรียนได้

2.3 แบ่งสมาชิกกลุ่มตามความถนัด เช่น แบ่งกลุ่มเอาผู้ที่ถนัดในเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เช่น กลุ่มที่มีความถนัดทางด้านดนตรี ศิลปะ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น ครูสามารถทำได้ หากครูมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่ทำให้จำเป็นต้องแบ่งเช่นนั้น แต่โดยทั่วไปแล้ว ครูควรแบ่งกลุ่มให้คละกันไป เพื่อให้แต่ละกลุ่มมีทรัพยากรที่หลากหลายแตกต่างกัน

2.4 แบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ คือให้สมาชิกกลุ่มเลือกจับกลุ่มกับบุคคลที่ตนเองพึงพอใจ ซึ่งครูสามารถทำได้เป็นบางครั้ง แต่ไม่ควรทำบ่อย ๆ เพราะจะทำให้ให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มกับบุคคลที่ต่าง ๆ กันออกไป

2.5 แบ่งกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง คือการจงใจให้สมาชิกกลุ่มบางคนอยู่ด้วยกันในกลุ่มเดียวกัน เพื่อการเรียนรู้การแก้ปัญหา หรือการปรับตัวเข้าหากัน

2.6 แบ่งกลุ่มตามการสุ่ม คือการไม่เจาะจงว่าใครจะอยู่กับใคร ให้เป็นไปตามการสุ่มซึ่งอาจใช้วิธีจับฉลากหรือวิธีอื่น ๆ ก็ได้

2.7 แบ่งกลุ่มตามประสบการณ์ คือการรวมสมาชิกที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกันเข้าในกลุ่มเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหาหรือแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แต่โดยทั่วไปแล้ว การแบ่งกลุ่มโดยให้มีสมาชิกกลุ่มที่มีประสบการณ์แตกต่างกันออกไป จะช่วยให้กลุ่มได้แก่งคิดและข้อความรู้ที่กว้างขวางขึ้น

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีการแบ่งกลุ่มโดยพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การแบ่งตามวัย คุณวุฒิ อาชีพ ฯลฯ ซึ่งคงไม่จำเป็นในการนำมาใช้ในกรณีที่กลุ่มเป็นนักเรียนชั้นเดียวกัน

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (2546: 31) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มอาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้กระบวนการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไปจนความจำเป็น สมาชิกจะต้อง

ทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะรับผิดชอบทั้งหมด ในขณะที่สมาชิกคนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่
มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน จะใหญ่เท่าใด
ย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม
และระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

ชอร์ (Shaw. 1971: 3) กล่าวว่า กลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมากถ้า
จำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไปจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ แต่ก็อาจจัดเป็นกลุ่มย่อยได้ และมีความเห็นว่า
จำนวนสมาชิกมิใช่ปัญหาสำคัญ แต่องค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกและการ
ร่วมมือกันในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

สรุปได้ว่า ในการแบ่งกลุ่มย่อยนั้นสมาชิกในกลุ่มที่มีขนาด 6 – 8 คน จะมี
ความสำเร็จในการทำกิจกรรมกลุ่ม ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน และในการแบ่งกลุ่มนั้นมี
เทคนิคต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับสมาชิกในกลุ่มและเนื้อหาที่ใช้ในการทำ
กิจกรรม

2.5 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่ม

แพทเทอร์สัน (โสภาพรรณ อักณราศิริวัชรโรจน์. 2545: 24; อ้างอิงจาก Patterson.
1973.) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การทำให้กิจกรรมเป็นกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการ
เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยอาจจะจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็ก
ประถมศึกษาควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอสเซอร์ (โสภาพรรณ อักณราศิริวัชรโรจน์. 2545: 24; อ้างอิงจาก Trotzer. 1977.)
ให้ความเห็นว่า ในการกำหนดระยะเวลาและความถี่ในการเข้าร่วมประชุม นั้น หากจัดกิจกรรมกับ
สถานศึกษา จำเป็นต้องพิจารณาถึงเวลาของสถานศึกษานั้นด้วย เช่น บางโรงเรียนอาจจัดเป็น
คาบ ๆ ละ 50 นาที ก็สามารถที่จะกำหนดได้ว่าจะใช้เวลาในการเข้าร่วมเท่าใด สำหรับจำนวนครั้ง
ในการเข้ากลุ่มนั้น ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง หากมากกว่า
จะเป็นการดี สรุปได้ว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนั้นควรใช้เวลาประมาณครั้งละ 50 – 60 นาที
และเป็นเวลา 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 8 ครั้งเป็นอย่างน้อย หรือมากกว่าก็จะเป็นการดีมาก

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ศุภมาส เพชรสมบัติ (2540: 80) ได้ศึกษาผลของสถานการณ์จำลองควบคู่กับการ
เสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านหันทราย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

ควบคู่กับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคม มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สิริวรรณ จันทะสานนท์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์สีลม กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อดีขึ้นหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อดีกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนตรนภิส สำราญทรัพย์สิน (2542: 86) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ใน อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีการปฏิบัติตนกับเพื่อนดีขึ้นไม่แตกต่างกัน

เพ็ญศรี ประทุมรุ่ง (2542: 85) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะกอก อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเป็นรายบุคคลมีมารยาทในการรับประทานอาหารเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเป็นกลุ่มอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉัตรนภา เอี่ยมคำแหง (2544: 133) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ที่มีต่ออัตมโนทัศน์ด้านสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรีวิสุทธิธาราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและนักเรียนในกลุ่มควบคุม มีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำการทดสอบสอบรายคู่พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม มีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

พนิดา จันทกรานต์ (2544: 84) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และ

คณิตศาสตร์ ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนเขาวนอารมณ์สูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทศโนยวรรณ จินตสุธานนท์ (2546: 63) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการควบคุมตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีการควบคุมตนเองก่อนและหลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เคค – แมคนัลตี้ (Keck – McNulty. 2004 : 1677) ได้ทำการศึกษาภาวะความเป็นผู้นำโดยการใช้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มแบบ *Fishbowl* โดยใช้กลุ่มนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเคนท์ สเตท และวิทยาลัยบาฮามัส เป็นกลุ่มตัวอย่าง 83 คน นักศึกษาจำนวน 72 คน ทำการทดลองโดยการใช้การตอบคำถาม และการให้ข้อมูลต่าง ๆ ด้วยการทำแบบสอบถาม และอีก 11 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ จากผลการวิจัยพบว่าภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม การมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกลุ่มจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการทำงานกลุ่ม การเป็นหัวหน้ากลุ่มต่อไปในอนาคต

แอลเพอริน (Alperin. 2004: 4882) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านของกลุ่ม ระหว่างกลุ่มที่สามารถยืดหยุ่นได้กับกลุ่มแบบดั้งเดิม ของเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้จัดกิจกรรมในรูปแบบของการใช้แรงจูงใจจากเกมและการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น รวมทั้งเด็กที่เก่งและไม่เก่งมีความเห็นว่าการอ่านเป็นกลุ่มแบบยืดหยุ่นสนุกมากกว่าการอ่านรวมทั้งชั้นแบบดั้งเดิม ซึ่งทำให้เด็กรู้สึกดี

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มมีผลต่อการนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นอัตมโนทัศน์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ ทศนคติ พฤติกรรมชอบสังคม การประหยัด กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นผู้นำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะติดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ โดยมีรายละเอียดของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 มีทั้งหมด 90 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 3,606 คน นักเรียนชาย จำนวน 3,304 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 6,910 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 359 คน นักเรียนชาย จำนวน 391 คน รวม 750 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ โดยจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10 – 15 เปอร์เซนต์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 41)

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกเพชร อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้จากผลการศึกษา

พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนในตอนต้นที่ 1 แล้วมีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนบ้านโคกเพชรมีจำนวนนักเรียนทั้งหมดประกอบด้วย นักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 10 คน รวม 25 คน โดยถามความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนทั้งหมดสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนทั้งหมดมีจำนวนน้อย จึงได้เจาะจงเลือกนักเรียนทั้งหมดเข้าร่วมกิจกรรม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างแบบประเมินและแบบสอบถาม มี 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลจากแบบสอบถามพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องเรียน มากำหนดเป็นขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบประเมิน และศึกษาแบบประเมินของซูลิพร วรสุวัธ. (2543) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการทั้งสามด้าน ของการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

1.2 สร้างแบบประเมินตามข้อมูลในข้อ 1.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา จำนวนที่ใช้ในแบบประเมิน ให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากที่สุด

ประมาณ 81-100 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมาก

ประมาณ 61-80 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนปานกลาง

ประมาณ 41-60 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนน้อย

ประมาณ 21-40 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมการมีวินัยในห้องเรียนน้อยที่สุด

ประมาณ 0-20 % ในหนึ่งสัปดาห์

1.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญ ศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 19 ข้อ

1.4 นำแบบประเมินไปปรับปรุง แก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพป.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านคณาสามัคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

1.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 14 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .223 -.630

1.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 1.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบประเมิน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .78

ตัวอย่าง แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านการเรียน นักเรียนจะคุยกับเพื่อนถึงแม้ครูกำลังสอน					
000.	ด้านความประพฤติ นักเรียนตะโกนด่าเพื่อนในห้องเรียนเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
	(คะแนน)	(คะแนน)
ระดับ 5	5	1
ระดับ 4	4	2
ระดับ 3	3	3
ระดับ 2	2	4
ระดับ 1	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของพฤติกรรมควมมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับสูงมาก
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับสูง
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำ
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำมาก

ตอนที่ 2 ด้านการอบรมเลี้ยงดู

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามของ ปรียาภรณ์ จันทโรติ. (2550) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการด้านการอบรมเลี้ยงดู

2.2 สร้างแบบสอบถามตามข้อมูลในข้อ 2.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา ลำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม ให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ มีดังนี้

- ระดับ 6 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

2.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญ ศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 21 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพ.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านกะนาสามัคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

2.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 21 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .237 -.803

2.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 2.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

ตัวอย่างแบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู

คำแนะนำ ให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ ว่าตรงกับสภาพที่แท้จริงในครอบครัวของ

ท่านมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

คำอธิบาย คำว่า ฉัน หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

คำว่า “พ่อแม่” หมายถึง พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูใกล้ชิดกับท่านมากที่สุด

ผู้ใกล้ชิดที่ท่านมากที่สุด () พ่อ () แม่ () คนอื่น โปรดระบุ.....

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
0.	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน พ่อแม่แสดงให้เห็นว่าท่านรักฉันมาก						
00.	การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล พ่อแม่จะลงโทษตามปริมาณความผิดของ ฉันเสมอ						
000.	การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม พ่อแม่ควบคุมดูแลให้ฉันใช้เงินตามที่ท่าน เห็นสมควร						

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ระดับ 6	6	1
ระดับ 5	5	2
ระดับ 4	4	3
ระดับ 3	3	4
ระดับ 2	2	5
ระดับ 1	1	6

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของการอบรมเลี้ยงดู มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้
คะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ด้านการอบรมสั่งสอนของครู

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการด้านการอบรมสั่งสอนของครู

3.2 สร้างแบบสอบถามตามข้อมูลในข้อ 3.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา ส่วนที่ใช้ในแบบสอบถาม ให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก

ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

3.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 20 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพ.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านคณาสามัคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

3.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .383-.598

3.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 2.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมสั่งสอนของครู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือข้อใดข้อหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
0.	ครูคอยเตือนให้นักเรียนนำงานมาส่งตามกำหนด					
00.	ครูลงโทษเฉพาะนักเรียนที่ทำผิดเท่านั้น					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ระดับ 5	5	1
ระดับ 4	4	2
ระดับ 3	3	3
ระดับ 2	2	4
ระดับ 1	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของการอบรมสั่งสอนของครู มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 ด้านการคล้อยตามเพื่อน

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามของลดาวัลย์ พรอนันตชัย. (2548) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการด้านการคล้อยตามเพื่อน

4.2 สร้างแบบสอบถามตามข้อมูลในข้อ 4.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา จำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก

ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

4.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 13 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุง แก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพป.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านคะนาศำคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

4.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 13 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .238 -.696

4.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 4.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

ตัวอย่างแบบสอบถามการคล้อยตามเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
0. 00.	นักเรียนทำการบ้านให้เพื่อนเพราะกลัวเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่มด้วย เมื่อเพื่อนบอกให้นักเรียนทำอะไรนักเรียนจะทำตามทันทีเพื่อให้เพื่อนพอใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ระดับ 5	5	1
ระดับ 4	4	2
ระดับ 3	3	3
ระดับ 2	2	4
ระดับ 1	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของการคล้อยตามเพื่อน มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 5 ด้านความฉลาดทางอารมณ์

5.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแบบสอบถามของ กรมสุขภาพจิต. (2543) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการด้านความฉลาดทางอารมณ์

5.2 สร้างแบบสอบถามตามข้อมูลในข้อ 5.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา จำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม

ให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก

ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

5.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 19 ข้อ

5.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพ.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านคณาสามัคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

5.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .359 -.489

5.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 5.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .73

ตัวอย่างแบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
0.	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าจะอะไรขึ้น					
00.	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ระดับ 5	5	1
ระดับ 4	4	2
ระดับ 3	3	3
ระดับ 2	2	4
ระดับ 1	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับสูงมาก
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับสูง
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำ
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำมาก

ตอนที่ 6 ด้านทัศนคติต่อความมีวินัย

6.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามของ สุทธาร์ตน์ ขวัญอ่อน. (2547) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเขียนข้อคำถาม โดยคำถามที่เขียนขึ้นมานั้น ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการด้านทัศนคติต่อการมีวินัย

6.2 สร้างแบบสอบถามตามข้อมูลในข้อ 6.1 และตามหลักการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอต่อประธานการวิจัยเพื่อตรวจแก้ความชัดเจนด้านภาษา จำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก

ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

6.3 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66 - 1.00 จำนวน 19 ข้อ

6.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพ.25) จำนวน 50 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านคณาสามัคคี จำนวน 50 คน รวม 100 คน

6.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้จำนวน 19 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง .245 -.678

6.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ในข้อ 6.5 มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อความมีวินัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านที่มีต่อการมีวินัย โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านความรู้ความเข้าใจ วินัยเป็นสิ่งที่ดี					
00.	ด้านความรู้สึก นักเรียนรู้สึกเบื่อเมื่อมีการพูดถึงการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัย					
	ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม					
000.	นักเรียนตั้งใจที่จะมาเรียนทุกวัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ระดับ 5	5	1
ระดับ 4	4	2
ระดับ 3	3	3
ระดับ 2	2	4
ระดับ 1	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของ ทัศนคติต่อความมีวินัย มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับไม่ดี

ส่วนที่ 2 การสร้างโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนโดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวินัยในห้องเรียน เพื่อกำหนด

นิยามปฏิบัติการ กรอบและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 สร้างโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในห้องเรียน ได้ศึกษางานวิจัยของพนิดา จันทกรรณต์. (2544) แล้วนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นิยามปฏิบัติการ โดยการนำเอาเทคนิคกิจกรรมกลุ่มมาใช้ ได้แก่ เกม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และกรณีตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในห้องเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์อดิเรก บุญคง ตรวจสอบความเหมาะสม โดยพิจารณาความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนาแต่ละกิจกรรม แล้วนำมาปรับปรุง

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในห้องเรียนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ (อสพ.25) จำนวน 10 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และเวลาที่ใช้ในการทดลองก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในห้องเรียนที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองใช้แบบ One Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

RE	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
T_1	หมายถึง	การทดสอบก่อนการทดลอง
X	หมายถึง	การทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในห้องเรียน
T_2	หมายถึง	การทดสอบหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้ความรู้และทำความเข้าใจกับครูประจำชั้นและนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย

ขั้นทดลอง

ขั้นที่ 1 ครูประจำชั้นประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ขั้นที่ 2 นักเรียนร่วมโปรแกรมพัฒนาความมีวินัยในห้องเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มตามตารางการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ - วันที่ 28 มีนาคม 2552 จัดกิจกรรมโดยจัด 1 วัน เว้น 1 วัน รวมทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยใช้ห้องบุคลากรของโรงเรียนบ้านโคกเพชร เป็นห้องในการจัดกิจกรรม (ตารางการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้โปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 96)

ขั้นหลังการทดลอง

ขั้นที่ 1 ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมโดยการให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ขั้นที่ 2 นำคะแนนก่อนและหลังการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

ตัวอย่างโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่ทำงานอื่นมาทำในขณะที่ครูกำลังสอน
เทคนิคที่ใช้	สถานการณ์จำลอง
เวลาที่ใช้	50 นาที
อุปกรณ์	

- 1.เอกสารสถานการณ์จำลอง เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”
- 2.นกหวีด
- 3.กระดาษเทาขาว 5 แผ่น
- 4.ปากกาเมจิก 5 ด้าม
- 5.สีเทียน 5 กล่อง

วิธีการดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิก และให้สมาชิกจับมือเป็นวงกลม แล้วหันเข้าหากันทุกคนพูดคุยกันถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีงานอื่นขึ้นมาทำขณะครูกำลังสอน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง “ เวลาเป็นสิ่งมีค่า “

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของนกเป็นอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของนกก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง
3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรพร้อม

3. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการอภิปรายให้สมาชิกฟัง

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปร่วมกันถึงข้อคิดและความสำคัญของการไม่ทำงานอื่นมาทำในขณะที่ครูสอน ให้นักเรียนรู้จักการเกรงใจผู้อื่นโดยเฉพาะในห้องเรียน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในห้องเรียน

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 5.2 สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- 5.3 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

เอกสารสถานการณ์จำลอง

เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”

ครูแก้วตาเป็นครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์หลักของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 / 2 ครูแก้วตาเป็นคนที่ยิ้มแย้มเสมอ เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจก็จะคอยให้คำปรึกษา ในช่วงเวลาพักกลางวันครูแก้วตากำลังสอนอยู่

นก นี่วันเธอทำงานวิชาภาษาไทยเสร็จหรือยัง

วัน เสร็จแล้ว ทำไมไม่เหร

นก ฉันยังไม่เสร็จเลย แต่ว่าไม่เป็นไรเดี๋ยวฉันเอาชิ้นมาทำตอนนี้นี้ดีกว่าจะได้ไม่เสียเวลา ครูแก้วตาใจดี คงไม่ตำหนอก

วัน นี่นักวิชาคณิตศาสตร์นะเธอจะเอางานของภาษาไทยมาทำได้อย่างไร เดียวก็เรียนไม่รู้เรื่องหรอก

นก ช่างฉันเถอะ เธอไม่ต้องมายุ่งเลย

วัน ถ้ามีอะไรฉันไม่ช่วยเธอนะ

จากนั้นนกก็ได้เอางานของวิชาภาษาไทยชิ้นมาทำ จนกระทั่งครูแก้วตาสอนเสร็จ

ครูแก้วตา เธอจะนักเรียนทุกคนมีใครไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอนบ้างคะ ไม่มีใครยกมือ ครูแก้วตา ถ้าอย่างนั้นเรามาสอบเก็บคะแนนกันนะคะ 10 คะแนน ซึ่งเป็นข้อที่คล้ายกับที่ครูสอนในวันนี้คะ นักเรียนทุกคนเตรียมตัวสอบ นกตกใจไม่คิดว่าครูจะสอบทำให้ไม่ได้ฟังครูเลยแม้แต่นิดเดียว วิชาภาษาไทย จึงได้ขอร้องวันในการลอกข้อสอบวันฉันทื่นเธอแล้วนะ ฉันช่วยเธอไม่ได้หรอกนะเธอทำตัวของเธอเองผลการสอบนกทำข้อสอบไม่ได้เลย ครูแก้วตาเรียกมาสอบถามนกได้รับสารภาพว่าได้นำเอางานของวิชาอื่นชิ้นมาทำทำให้ไม่สามารถทำข้อสอบได้ ครูแก้วตาได้ตักเตือนว่าไม่ให้ทำเช่นนี้อีก นกรีบปากกับครูแก้วตา ครูแก้วตาได้อธิบายให้นักฟังใหม่และให้นักสอบแก้ตัวใหม่อีกครั้ง ตั้งแต่นั้นมานกก็ไม่เคยนำวิชาอื่นชิ้นมาทำในวิชาที่ครูสอนอีกเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบแบบประเมินและแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลกับ

กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบประเมินและแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 845 ฉบับ และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 780 ฉบับ ได้ข้อมูลกลับมาคิดเป็นร้อยละ 92.30

4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบและเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 750 ฉบับ นำข้อมูลที่ได้มาตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติพื้นฐาน ใช้ในการหาค่าลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เนื่องจากต้องการหาความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว

3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติทดสอบค่า t – test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test for Dependent Samples)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

X1	แทน	การอบรมเลี้ยงดู
X1_1	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
X1_2	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
X1_3	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม
X2	แทน	การอบรมสั่งสอนของครู
X3	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์
X4	แทน	ทัศนคติต่อความมีวินัย
X5	แทน	การคล้อยตามเพื่อน
Y	แทน	พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
Y1	แทน	พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียน
Y2	แทน	พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านพฤติกรรม
n	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t – distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลเป็นลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู การคล้อยตามเพื่อน ความฉลาดทางอารมณ์ และทัศนคติต่อความมีวินัย

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ใช้สถิติทดสอบค่า t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test for Dependent Samples)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามแผนการวิจัยที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู การคล้อยตามเพื่อน ความฉลาดทางอารมณ์ และทักษะคิดต่อความมีวินัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 3 และ 4

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
การอบรมเลี้ยงดู			
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	4.814	.821	มาก
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	4.690	.747	มาก
การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	4.993	.897	มาก
การอบรมสั่งสอนของครู	4.046	.707	มาก
การคล้อยตามเพื่อน	3.849	.800	มาก
ความฉลาดทางอารมณ์	3.608	.659	สูง
ทักษะคิดต่อความมีวินัย	3.983	.606	ดี
พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน	3.499	.494	สูง
ด้านการเรียน	3.401	.560	ปานกลาง
ด้านพฤติกรรม	3.598	.591	สูง

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรด้านคุณลักษณะของนักเรียนประกอบด้วย ด้านทัศนคติต่อความมีวินัยอยู่ในระดับดี ด้านความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ส่วนตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก การอบรมสั่งสอนของครู และการคล้อยตามเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความประพฤติอยู่ในระดับสูง

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทัศนคติต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทัศนคติต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนโดยรวมและรายด้าน

	X1	X1_1	X1_2	X1_3	X2	X3	X4	X5	Y	Y1	Y2
X1	1.00	.201**	.141**	.160**	.361**	.368**	.309**	.315**	-.005	-.058	.047
X1_1		1.00	.840**	.898**	.091*	.207**	.052	.124**	-.144**	-.127**	-.119**
X1_2			1.00	.886**	.086*	.174**	.033	.056	.074*	-.051	-.075*
X1_3				1.00	.034	.124**	.018	.038	-.108	-.073*	-.111**
X2					1.00	.596**	.519**	.291**	.086*	.005	.138**
X3						1.00	.471**	.328**	.042	.000	.071
X4							1.00	.567**	.418**	.311**	.403**
X5								1.00	.129**	.076**	.166**
Y									1.00	.846**	.866**
Y1										1.00	.472**
Y2											1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 , * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า

1. ด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียน

1.1 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล และแบบควบคุมมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านความประพฤติ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านความประพฤติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านความประพฤติ ซึ่งพบว่าการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการอบรมสั่งสอนของครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านพฤติกรรม และการอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการคล้อยตามเพื่อน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนโดยรวม เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการเรียน และด้านความประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการอบรมสั่งสอนของครู และการคล้อยตามเพื่อน พบว่าการคล้อยตามเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากที่สุด การอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเป็นลำดับที่ 2 และการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2. ด้านคุณลักษณะของนักเรียน

2.1 คุณลักษณะของนักเรียนด้านความฉลาดทางอารมณ์พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้ง 2 ด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 คุณลักษณะของนักเรียนด้านทัศนคติต่อความมีวินัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 คุณลักษณะของนักเรียนด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านทัศนคติต่อ

ความมีวินัย พบว่าด้านทัศนคติต่อความมีวินัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยรวมแต่ละด้านพบว่า การอบรมเลี้ยงดู ความฉลาดทางอารมณ์ ทัศนคติต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ทัศนคติต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน และการอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ .05

4. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนโดยรวมและราย

ด้านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้สถิติทดสอบค่า t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

พฤติกรรม	n	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการเรียน	25	2.509	.488	4.189	.428	12.799**	.000
ด้านความประพฤติ	25	2.549	.529	4.286	.382	15.845**	.000
รวม	25	2.529	.390	4.237	.369	13.427**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู การคล้อยตามเพื่อน ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 มีทั้งหมด 90 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 3,606 คน นักเรียนชาย จำนวน 3,304 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 6,910 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 โรงเรียน เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 359 คน นักเรียนชาย จำนวน 391 คน รวม 750 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ โดยจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10 – 15 เปอร์เซ็นต์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 41)

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกเพชร อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้จากผลการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนในตอนที่ 1 แล้วมีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนบ้านโคกเพชรมีจำนวนนักเรียนทั้งหมดประกอบด้วย นักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 10 คน รวม 25 คน โดยถามความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนทั้งหมดสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนทั้งหมดมีจำนวนน้อย จึงได้เจาะจงเลือกนักเรียนทั้งหมดเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้
 - 1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1.1 การอบรมเลี้ยงดู
 - 1.1.2 การอบรมสั่งสอนของครู
 - 1.1.3 การคล้อยตามเพื่อน
 - 1.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.1.5 ทักษะติดต่อความมีวินัย
 - 1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียน มีดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระได้แก่โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะติดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ทักษะติดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน และการอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ .05

2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนโดยรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิดต่อความมีวินัย และการคล้อยตามเพื่อนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ทักษะคิดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน และการอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยและการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล และแบบควบคุมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจะพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากที่สุด รองลงมาคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อยที่สุด และพบว่าการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านความประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กันทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการศึกษาแล้วพบว่าการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน อาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว เด็กอาจปฏิบัติได้เมื่ออยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วน

พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนในห้องเรียน เมื่อมาถึงโรงเรียน เด็กต้องมาอยู่กับครูและเพื่อน ๆ พฤติกรรมของเด็กจึงอาจเปลี่ยนแปลงจากที่บ้าน ดังนั้นจึงส่งผลให้การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ทางลบต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งไม่เป็นดังสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษจา ดอนทอง (2549 : 84) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับวินัยของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางไม่มีความสัมพันธ์กับวินัยของนักเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .381 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริอร นพกิจ (2545 : 63 – 64) ได้ศึกษาเอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา พบว่า ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก – น้อย แบบลงโทษทางจิต – ทางกาย ไม่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

1.2 ด้านการอบรมสั่งสอนของครู ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการอบรมสั่งสอนของครูอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อดูรายด้านพบว่า การอบรมสั่งสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านความประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดรองลงมาจากพ่อแม่ก็คือครู ซึ่งนักเรียนจะใช้เวลาในการอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน ดังนั้นครูจึงมีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก เมื่อครูเอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนเกี่ยวกับการประพฤติตนเพื่อให้มีระเบียบวินัย การให้ความรู้ การแนะนำแนวทาง การให้ความชื่นชม เมื่อนักเรียนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การทำโทษเมื่อนักเรียนทำผิด จึงทำให้นักเรียนให้ความเคารพและเชื่อฟังครูมาก นักเรียนมีความรู้สึกผูกพันและรักครู ดังนั้นครูจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจและความประพฤติของเด็กนักเรียน ครูจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แชนเลอร์ (Shandler. 1996: 37 - 41) ที่ได้ศึกษาเรื่องวินัยทางบวกสามารถสอนให้ผู้เรียนมีความสนใจตนเองและมีความหนักแน่น กล่าวหาว่า วิธีการสอนของครูให้ผู้เรียนมีวินัยทางบวกช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบและสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรฐิกานต์ สบายจิตร (2542: 64) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน การรับรู้คุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่า การสั่งสอนของครูมีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียนและมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินภรณ์ บุญสำเร็จ (2546 : 113) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรระดับ

อาจารย์ผู้สอน ได้แก่ ความรับผิดชอบของอาจารย์ กฎระเบียบข้อบังคับ การเสริมสร้างวินัยในห้องเรียน กับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรับผิดชอบ และกฎระเบียบข้อบังคับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ดอนทอง (2549 : 84) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ กับวินัยของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม พบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับวินัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่าครูเป็นผู้หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งครูและผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกันจะทำให้เด็กนักเรียนสามารถเติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพในสังคมได้ต่อไปในอนาคต

1.3 ด้านการคล้อยตามเพื่อนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีการคล้อยตามเพื่อนในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อแยกเป็นรายด้านจะพบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้เริ่มที่จะรวมกลุ่มกันกับเพื่อน เมื่อมาโรงเรียนทุกคนจะเจอเพื่อนที่โรงเรียน เด็กมีต้องการเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อน ต้องการให้เพื่อนยอมรับตนเองเข้ากลุ่ม จึงได้ทำตามเพื่อนที่เพื่อนสั่ง และเลียนแบบเพื่อนที่ตนเองชื่นชอบนั้นก็คือเกิดการคล้อยตามเพื่อน ดังนั้นการคล้อยตามเพื่อนจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออลพอร์ท (สุชา จันทน์หอม. 2542 : 239 – 240 ; อ้างอิงจาก Allport : 1920.) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการให้เด็กกลุ่มหนึ่งเขียนคำหรือประโยคที่แสดงความสัมพันธ์แบบอิสระต่อเนื่องกัน (Free – Association) ปรากฏว่าเด็กที่เป็นกลุ่มทำเสร็จเร็วกว่าเด็กที่ทำคนเดียว แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 263 – 264) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มเพื่อน ไว้ดังนี้กลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีบทบาทอย่างมากต่อชีวิต ต่อความเจริญของเด็กวัยนี้ และจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงขีดสูงสุดในระยะวัยรุ่น กลุ่มเริ่มมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านอารมณ์ ความคิดนึก ทักษะคติ ความมุ่งมั่น ความปรารถนา การประพฤติตนตามบทบาททางเพศ ค่านิยม อะไรเหมาะ ดี ควร ไม่ควร ฯลฯ ถ้าบรรดาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กเหล่านี้มีลักษณะใกล้เคียงกันกับลักษณะที่เด็กได้รับการอบรมจากที่บ้าน ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับบิดามารดาผู้ปกครองก็มีไม่มากนัก ถ้าต่างกันก็จะเกิดขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับเด็กไมทางใดก็ทางหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา เกษสุวรรณ (2542 : 53 - 54) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบ

ผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ พรอนันตชัย (2548 : 78 – 79) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า เมื่อสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นไปในทางบวกก็จะส่งผลให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนมีทัศนคติทางบวก ต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วย

1.4 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของนักเรียนด้านความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 อยู่ในระดับสูง และพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เนื่องจากเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์นั้นจะเป็นเด็กที่สามารถควบคุมตนเองได้ดี รู้จักเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของคนรอบข้าง ซึ่งการที่บุคคลจะมีวินัยได้จะต้องควบคุมตนเองได้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวเด็กนั่นก็คือคุณลักษณะของเด็ก หากเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ดี ไม่ทำตามใจตนเองหรือไม่เอาใจตนเองเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดพฤติกรรมความมีวินัยตามมา เมื่อเด็กมีความฉลาดทางอารมณ์สูงทำให้พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนสูงตามไปด้วย ดังนั้นจึงส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ก็ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุมพร ตรังคสมบัติ (2546: 69 – 72) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ ว่าเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีพฤติกรรม ทำตามกฎระเบียบ มีวินัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2545 : 64 - 65) ที่กล่าวไว้ว่าสิ่งสำคัญในการฝึกวินัยเด็กนอกจากความรักและเหตุผลแล้ว สิ่งที่สำคัญคือการสอนให้เด็กรู้จักขอบเขตของความประพฤติ ด้วยความตระหนักว่าอิสรภาพที่แท้จริงคืออิสรภาพที่มีขอบเขต ไม่ใช่การทำอะไรตามใจ ทุกคนต้องมีขอบเขตเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรมสุขภาพจิต (2543: 2) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนโดยอายุ 12 – 16 ปี พบว่า ผลที่ได้สำคัญจากการศึกษาคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมของ องค์ประกอบหลักของแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 12 – 17 ปี 18 – 25 ปี และ 26 – 60 ปี ตามลำดับ และพบว่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทาง

อารมณ์รวมและคะแนนเฉลี่ยด้านที่ เก่ง สุข ของกลุ่มอายุ 12 – 17 ปี ต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน นอกจากนี้เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ยังต้องได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้มีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้น ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์และบุคคลที่อยู่ในแวดล้อมเด็กต้องช่วยกัน อบรมเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และช่วยกันดูแลให้ถูกต้องเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อเป็นคนดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 ด้านทัศนคติต่อความมีวินัย ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะด้านทัศนคติต่อความมีวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 อยู่ในระดับดี และพบว่าทัศนคติต่อความมีวินัยและพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อศึกษารายด้านพบว่าทัศนคติต่อความมีวินัยและพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการเรียนและด้านความประพฤติมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ดังนั้นการมีทัศนคติต่อความมีวินัยจึงเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน เมื่อนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อความมีวินัยจึงแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบของการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ดังนั้นจึงส่งผลให้ทัศนคติต่อความมีวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ดังแนวคิดของมิลตัน (Milton, 1970: 112) ที่กล่าวว่า ทัศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม (2542: 242 -243) ที่กล่าวว่า หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดี ก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น หากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใด สิ่งใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น และความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้และความรู้สึกที่เขามีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2545: 64 - 65) ที่กล่าวไว้ว่า การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกให้เด็กรู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าการบังคับ

โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรัก และให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย ซึ่งทำให้ทัศนคติต่อความมีวินัยมีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

2. จากการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก กิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้โดยผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการเล่น เกม การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่าง และการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรม ได้ดูเพื่อนแสดง ได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เป็นการสะท้อนพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่นักเรียนได้แสดงออกมาในห้องเรียน เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นที่เกิดขึ้นในกลุ่ม นำแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มโดยใช้โปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนจึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน สอดคล้องกับ จัตรนภา เอี่ยมกำแหง (2544: 55) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมกลุ่มเป็น กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่ม ได้ร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ทั้งในตัวบุคคลและในกลุ่ม ซึ่งประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านตัวบุคคลด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศไนยวรรณ จินตสุวานนท์ (2546: 63) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการควบคุมตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีการควบคุมตนเองก่อนและหลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างวินัยให้กับเด็กของ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2545: 64 - 65) ที่กล่าวว่าควรให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน หรือมีปัญหาในการเล่น เด็กก็จะรู้ว่าทำไมต้องมียวินัย พฤติกรรมที่ยอมรับได้และพฤติกรรมใดที่ผิดเมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข และเมื่อมีการเล่นเกมนักเรียนก็จะได้ค่ายกย่องเมื่อชนะ และเมื่อได้รับการยกย่องชมเชยที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี นักเรียนก็จะเข้าใจว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ สอดคล้องกับ คมเพชร จัตรศุกกุล (2546: 20 - 24) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าของการจัดกิจกรรม

กลุ่มในโรงเรียนไว้ว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้งหลาย เขาก็มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ คุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เมื่อเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ ทักษะติดต่อความมีวินัย การคล้อยตามเพื่อน การอบรมสั่งสอนของครู ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นแนวทางให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน สามารถนำผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางในการดูแลและให้การส่งเสริมด้านต่างเหล่านี้เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

1.2 โปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนนี้ เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเหมาะสำหรับการนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เท่านั้น ดังนั้นครูอาจารย์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนสนใจที่จะนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ควรศึกษานักเรียนของตนเองให้เข้าใจเป็นอย่างดี ควรศึกษากิจกรรมกลุ่มให้เข้าใจและศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนี้ให้เกิดความเข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้ หากต้องการที่จะนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นอื่นควรศึกษานักเรียนของตนเองให้เข้าใจในพัฒนาการต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ต้องการที่จะใช้ในการพัฒนาให้มีความเข้าใจเป็นอย่างดี สามารถนำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน สามารถพัฒนาได้ 2 ทางด้วยกัน คือ พัฒนาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยตรงคือพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน และการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากที่สุดก็คือ ทักษะติดต่อความมีวินัย โดยการที่จะนำพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน หรือทักษะติดต่อความมีวินัยไปใช้ในการพัฒนานั้น จะต้องมีการศึกษาสิ่งที่จะใช้ในการพัฒนาให้มีความเข้าใจเป็นอย่างดีเสียก่อน รวมทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กนักเรียนที่ต้องการศึกษาและพัฒนาให้ดีเสียก่อน แล้วจึงนำมาใช้ในการศึกษาและพัฒนาต่อไป

2.2 การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนครั้งนี้เป็นการวิจัยในนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดังนั้นหากจะมีการนำไปศึกษาและพัฒนานักเรียนในช่วงชั้นอื่น ควรศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนในแต่ละวัยที่ต้องการวิจัย รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้างให้เข้าใจเป็นอย่างดีเสียก่อนเพื่อนำมากำหนดเป็นสิ่งที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนาต่อไป โดยสามารถนำเทคนิคอื่นมาใช้ในการศึกษาและพัฒนาได้ เช่น การนำหนัง ละครทีวี หรือหนังการ์ตูน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ใช้เป็นกรณีตัวอย่าง เป็นต้น เพื่อให้มีวิธีการที่หลากหลายขึ้น

2.3 เนื่องจากกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาเป็นโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน ดังนั้นจึงควรมีการติดตามผลเป็นระยะ เช่น ภายใน 3 เดือน หรือภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบดูว่าพฤติกรรมที่ได้จากการพัฒนาจะอยู่ได้นานเท่าใด เพื่อให้การพัฒนาได้ผลที่ต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ.(2542). *การสังเคราะห์รูปแบบ การพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความ
รับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง*. (เอกสารประกอบโครงการการศึกษาศักยภาพของ
เด็กไทย). กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
อัครลำเนา.
- กรมสุขภาพจิต.(2543). *รายงานวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับ
ประชาชนไทย อายุ 12 – 60 ปี*. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- _____. (2544). *คู่มือความฉลาดทางอารมณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กมล แสงทองศรีกมล. (2550). *จัดจิตให้มีวินัย จัดใจให้อัจฉริยะ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ฐานบุ๊คส์.
- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์.(2544). *วินัยนักเรียน*. ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 22.
หน้า 7 – 13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษจา ดอนทอง. (2549). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวินัยของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม*.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- แก้วจิต มากปาน. (2540). *การเปรียบเทียบผลของการฝึกการวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคลกับกิจกรรมกลุ่ม ที่มีต่ออัตมโนทัศน์ด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.
- จิตรฐิกานต์ สบายจิตร. (2542). *สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน การรับรู้คุณค่าใน
ตนเอง และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- จัตรณภา เอี่ยมคำแหง (2544). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มกับการให้
คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ที่มีผลต่ออัตมโนทัศน์ด้านสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดศรีวิสุทธิธาราม จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูลี อยู่ปรัชญา. (2540). การใช้สัญญาเงื่อนไขควบคู่กับการเสริมแรง เพื่อพัฒนาวินัย
ในห้องเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดตะกล่ำ เขตประเวศ
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูลีพร วรสุวัธ. (2543). ผลของการใช้เบี่ยงเบนพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.. ขอนแก่น:
ถ่ายเอกสาร.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์.(2542). อิทธิพลของครอบครัวต่อเด็ก. เอกสารการสอน ชุดวิชาพัฒนาการเด็ก
และการเลี้ยงดู. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2520, มีนาคม). วิธีการอบรมเลี้ยงดูเพื่อ
ส่งเสริมลักษณะของเยาวชนไทย. วารสารจิตวิทยาคลินิก. 8 : 2 - 29.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2549). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทัศนัยวรรณ จินตสุธานนท์. (2546). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ
พัฒนาการควบคุมตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลชัยภูมิ
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น: ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ อธิกุลสินธ์. (2547). การศึกษาสภาพและปัญหาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองใน
อาคารสงเคราะห์คลองจั่นของกรมเคหะแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา แหมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ:
นิชินแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- . (2549). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2546). *ความฉลาดทางอารมณ์จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ คำถาม – คำตอบ และกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- เนตรนภิส สำราญทรัพย์สิน. (2542). *การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบำราศนราดูรใน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปณิธิ พุทธภุชญา. (2537). *พัฒนาอารมณ์ พัฒนาสติปัญญา (ศักยภาพของ IQ และ EQ)*. กรุงเทพฯ : ทักษิณ การพิมพ์.
- ปิยะธิดา เกษสุวรรณ. (2542). *การเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปอแก้ว ศิริจันทร์. (2546). *ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประชัน จันทรสุข. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์อารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาวดี แท้งฤทธิ์. (2543). *ผลการให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)*. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พัทยา คงยุทธ์. (2548). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัชฎา อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พนิดา จันทรกรานต์. (2544). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนา
เชาว์อารมณ์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม ธีธฤศ. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศรี ประทุมรุ่ง. (2542). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงด้วย
เบี้ยอรรถที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านทุ่งมะกอก อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พวงเพชร สุรัตน์วิกุล และณอมลย์ ราชภัณฑารักษ์. (2545). มนุษย์กับสังคม/คณะกรรมการ
บริหารวิชาบูรณาการ หมวดศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภาวนินา โจรนพันธ์. (2547). การเปรียบเทียบผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกและการ
เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดราชผาติการาม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มาลี จุฬา. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- รมยชนก เข้มเจริญ. (2546). พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจ
ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ลดาวัลย์ พรอนันตชัย. (2548). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2545). *เชาว์อารมณ์ (E.Q.) : ดัชนีวัดความสุขความสำเร็จของชีวิต*.

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ท.

วรพรรณ บุญวรโชติ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริหารศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วรวิทย์ มาลาสาย. (2546). *การดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อหิน อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

วันวิสา พงษ์ผล. (2546). *การเปรียบเทียบผลของการปรับสินไหมและการควบคุมตนเองที่มีต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตำหรุ (วิงประชาสงเคราะห์) อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศิริอร นพกิจ. (2545). *เอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศุภมาศ เพชรสมบัติ. (2540). *ผลของสถานการณ์จำลองควบคู่กับการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหันทราย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สยาม ปิยะนราธร. (2539, มกราคม). *การสร้างวินัยในชั้นเรียน*. 57(6): 18.

สินทรภรณ์ บุญสำเร็จ. (2546). *ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กอ.ม. (หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- สิริวรรณ ฉันทะสนานนท์. (2541). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเชื่อเพื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์สีลม กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชัญญา รัตนสัญญา. (2549). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ทริปเพิล กรุ๊ป.
- สุชา จันทน์อม. (2542).. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทาร์ตน์ ขวัญอ่อน. (2547). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปฐวีกรณวิทยา เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดารัตน์ หนูหอม. (2544). อิทธิพลของเชาว์อารมณ์ที่มีต่อความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลศิริราช. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุธรรม นันทมงคลชัย และคณะ. (2548, สิงหาคม). รายงานการวิจัยภาวะวิกฤตในครอบครัวกับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการเด็กปฐมวัยและวัยเรียน. วารสารสาธารณสุขและ การพัฒนา. 3(1). สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2551, จาก www.aihd.mahidol.ac.th/
- สุพจี เหล่าพานิช. (2541). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรี ศิวะแพทย์. (2549).. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2541). ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- โสภภาพรณ อัครราศีวะโรจน์. (2545). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น: ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). วิธีการเรียนรู้ของคนไทย:ประมวลสาระจากการประชุมและรวบรวมข้อคิดจากนักคิด. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.

- อัญชลี หนักแน่น. (2537). *การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น: ถ่ายเอกสาร.*
- อัญชลี ดงเรืองศรี. (2545). *การศึกษาด้านผลการปรับพฤติกรรมก่อนกวนชั้นเรียน โดยใช้เทคนิคควบคุมตนเอง เทคนิคเบี่ยงเบนพฤติกรรม และเทคนิคเบี่ยงเบนพฤติกรรมควบคู่การเสริมแรงทางสังคม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- อินทิรา มั่นธรรม. (2537). *การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองควบคู่กับการใช้หลักฟรีแมค และการควบคุมตนเองควบคู่กับการชี้แนะที่มีต่อวินัยในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางปะหัน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2542). *สร้างวินัยให้ลูก. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.*
- . (2546). *สร้าง EQ ให้ลูกคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.*
- Alperin, Samantha Levine. (2004, May). *“Observations of reading ability groups within a second-grade classroom: A case study”, Dissertation Abstracts International. 65(11) : 4146. Retrieved August 20, 2006, from <http://proquest.umi.com>*
- Anastasi, Anne. (1982). *Psychological. 5th ed. New York : Macmillan, Co, Inc.*
- Anderson, Mary J. (1970, March). *“Effects of Classroom Social Climate on individual Aiming,”. American Education Research Journal. 7.*
- Ausubel, David P. (1968). *Educational Psychology : A Cognitive View. New York : Holt Richart and Winston*
- Bar-On, Reuven. (1998). *EQ-I : Facilitator's Resource Manual. New York : Multi Health Systems, Inc.*
- Brown, Keith. (2004, November). *“Are EFL teachers in Japan well informed about classroom discipline issues?”, Dissertation Abstracts International. 65(05) : 1737. Retrieved August 20, 2006, from <http://proquest.umi.com>*

- Clore, Gerald L. and Robert M. Bray. (1978, April). *"The Effects of Children's Stories on Behavior and Attitudes Modeling and Vicarious Role Playing"*, Resources in Education (ERIC). 13 : 156.
- Cooper, Robert K. and Ayman Sawaf. (1997). *Executive EQ*. New York : Grosser / Putnam.
- Cynthia L, Keck – McNulty. (2004, November). *"Group leadership training: What is learned using a fishbowl method"*, Dissertation Abstracts International. 65(05) : 1677. Retrieved August 20, 2006, from <http://proquest.umi.com>
- Drever, James, ed. (1972). *A Dictionary of Psychology*. 14th ed. Middlesex : penguin Book.
- English, H.B. and A.C. English. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical terms*. Long, Greem and Co.,
- Fields, Marjorie Vannoy.; & Cindy Boesser. (1994). *Constructive guidance and discipline : Preschool and primary education*. 9th. USA.
- Good, V.C. and others. (1973). *Ed Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill book Company.
- Goleman, D. (1997). *Emotional Intelligence*. New York : Bantam Books.
- Hatten, Timothy Scott. (1993). *Student attitude toward entrepreneurship as affected by participation in a small business institute program*. Dissertation Ph.D. Columbia : Graduate School University of Missouri - Columbia. Photocopy.
- Haviland, Jeannette M. and Scarborough, Hollis S. (1981). *Adolescent Development in Contemporary Society*. New York : D. Van Nostrand Company.
- Keith, Brown. (2004, November). *"Are EFL teachers in Japan well informed about classroom discipline issues?"*, Dissertation Abstracts International. 65(05) : 1737. Retrieved August 20, 2006, from <http://proquest.umi.com>
- Mayer, John D. and Salovey, Peter. (1997). *What is your Emotional Intelligence?*. New York : Basic Books.
- Milton Rokeach, Beliefs. (1970). *Attitudes and Values*. Sanfrancisco : Jossey – Bass Inc.

- Romine, Stephen. (1974, December). "Student and Faculty Perception of Effective University Instruction Climates,".
- Santrock, John, W. (2001). *Child development*. 9th ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Shaw, Marvin. E. (1971). *Group Dynamics : The Psychology of Small Group Behavior*. New York : McGraw – Hill Book Co.
- Shandler, N. (1996). Positive Discipline can Teach Student Self-Respect and Empathy. *Teaching Tolerance*, 21(6): 37-41.
- Tantekin, Feyza. (2002, May). "*The Attitudes to Early Childhood Teachers Toward Gender Roles and Toward Discipline*", Dissertation Abstracts International. 63(2): 179-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินและแบบสอบถาม

แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมากที่สุด

ประมาณ 81-100 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนมาก

ประมาณ 61-80 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนปานกลาง

ประมาณ 41-60 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนน้อย

ประมาณ 21-40 % ในหนึ่งสัปดาห์

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนน้อยที่สุด

ประมาณ 0-20 % ในหนึ่งสัปดาห์

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน เพื่อนำไปประกอบการวิจัย เรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 “ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความที่ละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกัญสดา มนต์ฤทธาภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการเรียน ในขณะที่ครูกำลังสอนนักเรียนจะแอบนำงานของวิชาอื่นขึ้นมาทำด้วย					
2	นักเรียนจะโดนครูเตือนเรื่องการคุยกับเพื่อนในห้องเรียนเสมอ					
3	นักเรียนจะคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูกำลังสอน					
4	นักเรียนจะมาทำการบ้านที่โรงเรียนเพราะจะได้ลอกการบ้านของเพื่อนด้วย					
5	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองเสมอ					
6	นักเรียนทำรายงานส่งครูตรงตามกำหนดเวลาทุกครั้ง					
7	เมื่อครูสั่งงานนักเรียนจะรีบทำส่งให้ทันเวลาเสมอ					
8	ด้านพฤติกรรม นักเรียนจะเข้าเรียนทุกครั้งทุกวิชา					
9	เมื่อนักเรียนรู้สึกไม่อยากเรียนนักเรียนก็จะไม่เข้าเรียน					
10	ใครพูดจาหยาบค้ายกับนักเรียน นักเรียนก็จะพูดจาหยาบค้ายด้วย					
11	หลายครั้งที่นักเรียนหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ขออนุญาตเพื่อน					
12	เมื่อจะหยิบสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองนักเรียนจะขออนุญาตจากเพื่อนก่อนทุกครั้ง					
13	ถ้าสามารถหลีกเลี่ยงเป็นประจำวันใดนักเรียนจะทำทันทีเรียบร้อยทุกครั้ง					

แบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 6 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู เพื่อนำไปประกอบการวิจัย เรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 “ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความทีละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู

คำแนะนำ ให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ ว่าตรงกับสภาพที่แท้จริงในครอบครัวของ

ท่านมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

คำอธิบาย คำว่า ฉัน หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

คำว่า “พ่อแม่” หมายถึง พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูใกล้ชิดกับท่านมากที่สุด

ผู้ใกล้ชิดท่านมากที่สุด () พ่อ () แม่ () คนอื่น โปรดระบุ.....

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง เลย
1	พ่อแม่แสดงให้เห็นว่าท่านรักฉันมาก						
2	พ่อแม่ชอบพูดคุยหยอกล้อฉันที่เพื่อนกับฉันเสมอ						
3	พ่อแม่ต้องการให้ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่าง						
4	พ่อแม่เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของฉันอยู่เสมอ						
5	พ่อแม่มักแสดงให้เห็นว่าท่านภูมิใจในตัวฉันมาก						
6	พ่อแม่ชอบให้คำปรึกษาหรือแนะนำฉันอยู่เสมอ						
7	พ่อแม่มักเห็นฉันดีกว่าคนอื่นเสมอ						
8	พ่อแม่จะอธิบายถึงเหตุผลในการที่ลงโทษฉันทุกครั้ง						
9	พ่อแม่จะลงโทษฉันรุนแรงแค่ไหนขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่าน						
10	พ่อแม่สนับสนุนให้ฉันทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่						

	อธิบายเหตุผล						
ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง เลย
11	เมื่อพ่อแม่อารมณ์เสียท่านมักจะพาลดุด่าหรือลงโทษฉันเสมอ						
12	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ฉันอธิบายก่อนที่จะดุหรือลงโทษฉันเสมอ						
13	พ่อแม่จะลงโทษตามปริมาณความผิดของฉันเสมอ						
14	ก่อนที่พ่อแม่จะให้สิ่งของต่าง ๆ แก่ฉันท่านมักจะบอกฉันว่าท่านให้เพราะฉันทำความดีอะไร						
15	พ่อแม่คอยสอดส่องดูแลความประพฤติของฉันอย่างใกล้ชิด						
16	พ่อแม่ปล่อยให้ฉันตัดสินใจเองในเรื่องส่วนตัวของฉัน						
17	พ่อแม่ไม่ชอบให้ฉันออกจากบ้านโดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุม						
18	พ่อแม่ชอบให้ฉันทำตามที่ท่านพอใจเสมอ						
19	พ่อแม่ควบคุมดูแลให้ฉันใช้เงินตามที่ท่านเห็นสมควร						
20	เมื่อฉันไม่ทำตามที่คุณแม่บอก ท่านจะโกรธฉันมาก						
21	พ่อแม่เชื่อว่าฉันดูแลรักษาตัวเองได้ เมื่ออยู่ไกลสายตาท่าน						

แบบสอบถามการอบรมสั่งสอนของครู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามการอบรมสั่งสอนของครู เพื่อนำไปประกอบการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 “ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความทีละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการอบรมสั่งสอนของครู

ข้อที่	พฤติกรรมการอบรมสั่งสอนของครู	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	ครูเข้าสอนตรงเวลาเสมอ					
2	ครูจะคอยตักเตือนทุกครั้งที่นักเรียนนำงานอื่นขึ้นมาทำ					
3	ครูคอยเตือนให้นักเรียนนำงานมาส่งตามกำหนด					
4	ครูลงโทษเฉพาะนักเรียนที่ทำผิดเท่านั้น					
5	เมื่อนักเรียนพูดจาหยาบคายครูจะตักเตือนในที่					
6	ครูให้โอกาสนักเรียนที่คุยกันในห้องเรียนปรับปรุงตนเองก่อนที่จะมีการลงโทษ					
7	ครูให้โอกาสนักเรียนอธิบายเหตุผลก่อนจึงจะลงโทษเสมอ					
8	ขณะสอนครูจะคอยดูแลให้นักเรียนสนใจในการเรียน					
9	ครูชื่นชมนักเรียนที่ส่งงานตามกำหนดต่อหน้าเพื่อน ๆ ในห้อง					
10	ครูยกตัวอย่างนักเรียนที่ตั้งใจเรียนไม่คุยในขณะทีครูสอนให้เพื่อน ๆ นำไปเป็นแบบอย่าง					

แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อนำไปประกอบการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ” ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความทีละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกัญจดา มนต์ฤทธานุภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	ฉันรู้ว่าควรแสดงอารมณ์อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์					
2	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น					
3	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
4	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
5	ฉันยอมรับได้ว่า ผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
6	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยังยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
7	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าว คำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
8	ถึงแม้จะต้องเสียผลประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยังดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					

แบบสอบถามทัศนคติต่อความมีวินัย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อความมีวินัย เพื่อนำไปประกอบการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 “ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความทีละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกังสดาล มนต์ฤทธานุภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามทัศนคติต่อความมีวินัย

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านความรู้ความเข้าใจ วินัยเป็นสิ่งที่ดี					
2	การปฏิบัติตามวินัยเป็นเหตุทำให้สังคมสงบสุข					
3	การแต่งตัวตามระเบียบของโรงเรียนเป็นความเคย					
4	การหนีเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ดี					
5	คนที่มีวินัยทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นส่วนใหญ่					
6	การมีวินัยเป็นการฝึกให้รู้จักอดทนและควบคุมตนเอง					
7	การมีวินัยในห้องเรียนจะทำให้มีสมาธิในการเรียน					
8	การทำตามวินัยเป็นสิ่งที่ลำบากมาก					
9	ด้านความรู้สึก นักเรียนรู้สึกเบื่อเมื่อมีการพูดถึงการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัย					
10	นักเรียนปฏิบัติตามวินัยได้ด้วยความสะดวกสบาย					
11	นักเรียนรู้สึกไม่ชอบเลยเมื่อครูบอกให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน					
12	นักเรียนชื่นชอบคนที่มีความมีวินัย					
13	นักเรียนพอใจที่จะคบค้าสมาคมกับคนมีวินัย					
14	ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ยิ่งครูห้ามไม่ให้ทำอะไรที่เป็นการผิดระเบียบวินัยนักเรียนรู้สึกอยากจะทำมากกว่าเดิม					
15	นักเรียนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับครูในการปฏิบัติตาม					

	ข้อตกลงของห้องเรียนด้วยความเต็มใจ					
16	บ่อยครั้งที่นักเรียนต้องเรียนวิชาที่ไม่ชอบทำให้ไม่อยากเข้าเรียน					
17	นักเรียนตั้งใจที่จะมาเรียนทุกวัน					
18	นักเรียนอยากทำงานส่งครูให้เสร็จตามที่ครูกำหนดไว้					
19	นักเรียนจะเตรียมตัวให้พร้อมก่อนเข้าห้องเรียนเสมอ					

แบบสอบถามการคล้ายตามเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

หมายเหตุ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามการคล้ายตามเพื่อน เพื่อนำไปประกอบการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 “ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามโดยอ่านข้อความทีละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนและขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน คำตอบที่ถูกที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด เพราะคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเท่านั้นและผลจากคำตอบของนักเรียนผู้ศึกษาจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

(นางสาวกัญสดา มนต์ฤทธานุภาพ)

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการคล้อยตามเพื่อน

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนทำการบ้านให้เพื่อนเพราะกลัวเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่มด้วย					
2	เมื่อเพื่อนบอกให้นักเรียนทำอะไรนักเรียนจะทำตามทันทีเพื่อให้เพื่อนพอใจ					
3	นักเรียนจะทำทุกอย่างเพื่อให้เพื่อนรับนักเรียนเข้ากลุ่มด้วย แม้เป็นสิ่งที่ผิดก็ตาม					
4	นักเรียนคิดว่าการมีเพื่อนเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ใช่ต้องทำตามเพื่อนทุกอย่าง					
5	เพื่อน ๆ ขอบสั่งให้นักเรียนทำในสิ่งที่นักเรียนไม่ชอบ แต่นักเรียนก็ทำเพราะกลัวเพื่อนไม่เล่นด้วย					
6	เมื่อเพื่อนชวนไปไหนหรือทำอะไรนักเรียนไม่เคยปฏิเสธและร่วมด้วยทุกครั้ง					
7	นักเรียนให้ความร่วมมือกับครูในการปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยความเต็มใจ					

ภาคผนวก ข

โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ค่าความสอดคล้อง (IOC)

ตารางการเข้าร่วมกิจกรรม

“โปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3”

การเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยจัด 1 วัน เว้น 1 วัน เนื่องจากทางโรงเรียนต้องการให้รวบรัดเพราะทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากมายรวมทั้งการสอบต่าง ๆ จัดโปรแกรมครั้งละ 50 นาที ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนทั้งหมด 12 ครั้ง มีดังนี้

ตาราง 5 ตารางการเข้าร่วมกิจกรรม

ครั้งที่	วัน / เดือน / ปี	ชื่อกิจกรรม
1	24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552	ปฐมนิเทศ
2	26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552	เวลาเป็นสิ่งมีค่า
3	28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552	การพูดหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี
4	2 มีนาคม พ.ศ. 2552	บทเรียนสอนใจ
5	4 มีนาคม พ.ศ. 2552	แล้วจะเสียใจ
6	6 มีนาคม พ.ศ. 2552	ร่วมด้วยช่วยกันให้ทันเวลา
7	8 มีนาคม พ.ศ. 2552	นักเรียนตัวอย่าง
8	10 มีนาคม พ.ศ. 2552	เด็กชายบัวลึกกลับใจ
9	12 มีนาคม พ.ศ. 2552	ซาบซึ้งในคำพูดดี
10	14 มีนาคม พ.ศ. 2552	เด็กชายคำคม
11	16 มีนาคม พ.ศ. 2552	สร้างบ้าน
12	28 มีนาคม พ.ศ. 2552	ปัจฉิมนิเทศ

ตารางโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ตาราง 6 ตารางโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

ครั้งที่	สิ่งที่พัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ชื่อกิจกรรม
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำกิจกรรมกลุ่มและความเข้าใจและความสำคัญต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และสมาชิกในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม บทบาทของสมาชิกในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้ง และกฎระเบียบทั่วไปของกลุ่ม 3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน	เกม	ปฐมนิเทศ
2	พัฒนาพฤติกรรมที่ไม่ทำงานอื่นมาทำในขณะที่ครูกำลังสอน	1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนที่ถูกต้องในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ	สถานการณ์จำลอง อภิปรายกลุ่ม	เวลาเป็นสิ่งมีค่า
3	พัฒนาพฤติกรรมที่ไม่คุยหยอกล้อกันขณะครูทำการสอน	1. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดตามมาจากการไม่คุยหยอกล้อกันขณะครูทำการสอนเวลาในการทำกิจกรรม การเรียน 2. เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการมีวินัยและทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนเวลาในการทำกิจกรรมการเรียน 3. เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่หยอกล้อกันขณะครูทำการสอนต่อเวลาในการทำกิจกรรมการเรียน	บทบาทสมมติ อภิปรายกลุ่ม	การพูดหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

ครั้งที่	สิ่งที่พัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ชื่อกิจกรรม
		ให้ประสบผลสำเร็จ		
4	พัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมการณ์ไม่คุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอน	1. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการคุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอน 2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนตั้งใจเรียนไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอน	สถานการณ์จำลอง อภิปรายกลุ่ม	บทเรียน สอนใจ
5	พัฒนาพฤติกรรมด้านการไม่ลอกการบ้าน	1. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการไม่ตั้งใจฟังในการทำกิจกรรมการเรียน 2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อความมีวินัยในห้องเรียน พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในด้านการไม่ลอกการบ้าน	กรณีตัวอย่าง อภิปรายกลุ่ม	แล้วจะเสียใจ
6	พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด 2. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการไม่ตั้งใจในการทำงานส่งครูตามกำหนด 3. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดตามมาจากการทำงานส่งงานครูตามกำหนด	เกม อภิปรายกลุ่ม	ร่วมด้วย ช่วยกันให้ ทันเวลา
7	พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่หนีเรียน	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่หนีเรียน 2. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดตามมาจากการทำงานส่งงานครูตามกำหนด 3. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการหนีเรียน	กรณีตัวอย่าง อภิปรายกลุ่ม	นักเรียน ตัวอย่าง

ตาราง 6 (ต่อ)

ครั้งที่	สิ่งที่พัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ชื่อกิจกรรม
8	1. พัฒนาด้านการไม่พูดคุยกัยออกสื่อเพื่อนขณะครูกำลังสอน 2. พัฒนาด้านการส่งงานตามกำหนด	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่พูดคุยกัยออกสื่อเพื่อนขณะครูกำลังสอน และการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด 2. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดตามมาจากการตั้งใจเรียนและส่งงานตามกำหนด 3. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการพูดคุยกัยออกสื่อเพื่อนขณะครูกำลังสอน	กรณีตัวอย่างอภิปรายกลุ่ม	เด็กชายบัวดีกลับใจ
9	พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่พูดจาหยาบคาย	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่พูดจาหยาบคาย 2. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดจากการพูดจาดีกับผู้อื่น 3. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดจากการพูดจาหยาบคายกับผู้อื่น 4. เพื่อให้รู้จักคิดให้รอบคอบก่อนที่จะพูดสิ่งใดออกไปว่าจะไปทำให้ผู้อื่นเสียใจหรือเสียความรู้สึกหรือไม่	เกมอภิปรายกลุ่ม	ชาบ ซึ่ง ในคำพูดดี
10	พัฒนาพฤติกรรมด้านการไม่หนีเรียน	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่หนีเรียน 2. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการหนีเรียน	กรณีตัวอย่าง	เด็กชายคำคม
11	พัฒนาพฤติกรรมการทำเวรประจำวันในห้องเรียน	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำเวรประจำวันในห้องเรียน 2. เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาจากการหลบหลีกการทำเวรประจำวัน	เกม	สร้างบ้าน

ตาราง 6 (ต่อ)

ครั้งที่	สิ่งที่พัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ชื่อกิจกรรม
11 (ต่อ)		ในห้องเรียน 3. เพื่อให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดตามมาจากการรับผิดชอบการทำเวรประจำวันในห้องเรียน		
12	สรุปร่วมกัน	1. เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน	อภิปรายกลุ่ม	ปัจฉิมนิเทศ

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และสมาชิกในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม บทบาทของสมาชิกในการเข้า กลุ่มแต่ละครั้ง และกฎระเบียบทั่วไปของกลุ่ม
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย และความสำคัญของการมีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

วินัยในห้องเรียน

เทคนิคที่ใช้ เกม

เวลาที่ใช้ 50 นาที

อุปกรณ์

1. กระดาษรูปหัวใจ จำนวน 5 ดวง
2. นกหวีด จำนวน 1 อัน
3. ปากกา 25 ด้าม
4. บัตรแนะนำตัว จำนวน 25 แผ่น
5. เครื่องบันทึกเสียงพร้อมม้วนเทปเพลง
6. เอกสารเรื่องวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม บทบาทสมาชิกในการเข้ากลุ่ม และกฎระเบียบของกลุ่ม จำนวน 25 แผ่น
7. เอกสารเรื่อง ความหมายของพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน จำนวน 25 แผ่น
8. ใบกำหนดการ จำนวน 25 แผ่น

วิธีดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำซึ่งกันและกัน โดยใช้กิจกรรม จิ๊กซอว์หัวใจ ดังนี้

- 1.1 ให้สมาชิกหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจคนละ 1 ชิ้น
- 1.2 ผู้นำกลุ่มให้สัญญาณให้สมาชิกแต่ละคนตามหารูปหัวใจให้มาประกบเป็นรูปหัวใจเต็มดวง
- 1.3 ผู้นำแจกบัตรแนะนำตัวเองให้สมาชิกพร้อมปากกา หลังจากนั้นให้สมาชิกเติมข้อความแล้วให้วางบัตรแนะนำตัว และปากกาไว้ข้างหน้าตัวเอง
- 1.4 ผู้นำกลุ่มให้สัญญาณให้สมาชิกแต่ละกลุ่มแนะนำตนเองจนครบทุกคน

2. ขั้นตอนกิจกรรม

- 2.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเข้ากลุ่ม กฎระเบียบของกลุ่ม
- 2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารกิจกรรมกลุ่มและพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนให้นักเรียน พร้อมทั้งเอกสารแนะนำตนเอง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 25 แผ่น
- 2.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อข้องใจ และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. ขั้นวิเคราะห์

ให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายถึงผลดีของผู้ที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน และผลเสียของผู้ที่ไม่มีความมีวินัยในห้องเรียน ร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้นำและสมาชิกร่วมกันสรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนี้ แล้วนำเอาข้อคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 5.2 สังเกตจากการร่วมอภิปรายซักถาม หรือแสดงความคิดเห็น

เอกสารประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม

1. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม
2. รู้จักสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น
3. มีความเข้าใจตนเอง และผู้อื่นมากขึ้น
4. รู้จักหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
5. รู้จักยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น
6. รู้จักคิดใช้เหตุผลก่อนกระทำการต่าง ๆ เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
7. นำเอาข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไปปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น

กฎระเบียบของการเข้ากลุ่ม

1. ในการเข้ากลุ่มสมาชิกต้องรู้จักฟัง เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น และต้องรู้จักพูดไม่ให้ผู้อื่นกระทบกระเทือนใจ รู้จักให้เกียรติเพื่อนในกลุ่ม เคารพในสิทธิของบุคคลอื่น
2. สมาชิกทุกคนควรร่วมมือกันในการแสดงความคิดเห็นและแสดงความจริงใจต่อสมาชิกคนอื่น ๆ
3. สมาชิกทุกคนควรร่วมมือกันในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
4. สมาชิกต้องมาเข้ากลุ่มตามนัดทุกครั้ง และให้ตรงเวลา ตลอดจนอยู่ร่วมกิจกรรมจนจบกิจกรรม
5. ถ้าสมาชิกไม่สามารถมาเข้ากลุ่มได้ ให้แจ้งต่อผู้นำกลุ่มล่วงหน้า

บทบาทของสมาชิกที่ต้องปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม

1. สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความอบอุ่นไว้วางใจกัน
2. สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้งและมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรม ที่ปฏิบัตินั้นมีประโยชน์ช่วยในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนได้ดีขึ้น
3. สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับจากกลุ่ม
4. สมาชิกทุกคนไม่ควรนำเรื่องราวต่าง ๆ ภายในกลุ่มไปเล่าให้บุคคลภายนอกฟัง

บัตรแนะนำตัว

ชื่อ – สกุล.....
 ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี สีที่ชอบ.....
 มีพี่น้อง.....คน เป็นคนที่.....
 งานอดิเรก.....
 วิชาที่ชอบมากที่สุด.....
 ดาราที่ชอบมากที่สุด.....

เอกสารเรื่อง พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

1. **พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน** หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงในห้องเรียน ทั้งที่ขณะครูกำลังสอนหรือขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในห้องเรียน มีดังนี้

1.1 **ด้านการเรียน** หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยครูอาจอยู่ในห้องเรียนหรือไม่อยู่ในห้องเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง ได้แก่ ไม่เอางานอื่นมาทำขณะที่ครูกำลังสอน ไม่คุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอน ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด

1.2 **ด้านความประพฤติ** หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนโดยตรง ได้แก่ ไม่หนีเรียน ไม่พูดจาหยาบค้าย ไม่หยีบของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำเวรประจำวัน

ครั้งที่ 2

เรื่องเวลาเป็นสิ่งมีค่า

ชื่อกิจกรรม เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่ทำงานอื่นมาทำในขณะที่ครูกำลังสอน

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

อุปกรณ์

- 1.เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”
- 2.นกหวีด
- 3.กระดาษเทาขาว 5 แผ่น
- 4.ปากกาเมจิก 5 ด้าม
- 5.สีเทียน 5 กล่อง

วิธีการดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิก และให้สมาชิกจับมือเป็นวงกลม แล้วหันเข้าหากันทุกคนพูดคุยกันถึงพฤติกรรมการทำงานอื่นขึ้นมาทำขณะครูกำลังสอน

2.ขั้นกิจกรรม

- 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- 2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของนกเป็นอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของนกก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง
3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรพร้อม

3. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการอภิปรายให้สมาชิกฟัง

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปร่วมกันถึงข้อคิดและความสำคัญของการไม่ทำงานอื่นมาทำ

ในขณะที่ครูสอน ให้นักเรียนรู้จักการเกรงใจผู้อื่นโดยเฉพาะในห้องเรียน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในห้องเรียน

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 5.2 สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- 5.3 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

เอกสารที่ใช้ในการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง “เวลาเป็นสิ่งมีค่า”

ครูแก้วตาเป็นครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์หลักของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 / 2 ครูแก้วตาเป็นคนที่ยิ้มแย้มเสมอ เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจก็จะคอยให้คำปรึกษา ในช่วงเวลาว่างวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูแก้วตากำลังสอนอยู่

นก นี่วันเธอทำงานวิชาภาษาไทยเสร็จหรือยัง

วัน เสร็จแล้ว ทำไม่เธอ

นก ฉันยังไม่เสร็จเลย แต่ว่าไม่เป็นไรเดี๋ยวฉันเอาขึ้นมาทำตอนนี้ดีกว่าจะได้ไม่เสียเวลา ครูแก้วตาใจดี คงไม่ตำหนอก

วัน นี่นักวิชาคณิตศาสตร์นะเธอจะเอางานของภาษาไทยมาทำได้อย่างไร เดียวก็เรียนไม่รู้เรื่องหรอก

นก ช่างฉันเถอะ เธอไม่ต้องมายุ่งเลย

วัน ถ้ามีอะไรฉันไม่ช่วยเธอนะ

จากนั้นนกก็ได้เอางานของวิชาภาษาไทยขึ้นมาทำ จนกระทั่งครูแก้วตาสอนเสร็จ

ครูแก้วตา เธอละนักเรียนทุกคนมีใครไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอนบ้างคะ

ไม่มีใครยกมือ

ครูแก้วตา ถ้าอย่างนั้นเรามาสอบเก็บคะแนนกันนะคะ 10 คะแนน ซึ่งเป็นข้อที่คล้ายกับที่ครูสอนในวันนี้คะ

นักเรียนทุกคนเตรียมตัวสอบ นกตกใจไม่คิดว่าครูจะสอบทำให้ไม่ได้ฟังครูเลยแม้แต่นิด

ทำงานวิชาภาษาไทย จึงได้ขอร้องวันในการลอกข้อสอบวันคืนเดือนเธอแล้วนะ ฉันช่วยเธอไม่ได้หรอกนะเธอทำตัวของเธอเองผลการสอบนกทำข้อสอบไม่ได้เลย ครูแก้วตาเรียกมาสอบถามนกได้รับสารภาพว่าได้นำเอางานของวิชาอื่นขึ้นมาทำทำให้ไม่สามารถทำข้อสอบได้ ครูแก้วตาได้ตักเตือนว่าไม่ให้ทำเช่นนี้อีก นกรีบปากกับครูแก้วตา ครูแก้วตาได้อธิบายให้นักฟังใหม่และให้นักสอบแก้ตัวใหม่อีกครั้ง ตั้งแต่นั้นมานกก็ไม่เคยนำวิชาอื่นขึ้นมาทำในวิชาที่ครูสอนอีกเลย

ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง การพูดหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี

เทคนิคที่ใช้	บทบาทสมมติ
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่คุยหยอกล้อกันขณะครูทำการสอน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. เอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “การคุยหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี” 2. นกหวีด 3. กระดาษเทาขาว 6 แผ่น 4. ปากกาเมจิก 6 ด้าม 5. สีเทียน 1 กล่อง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยทักทายสมาชิกและสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมครั้งที่แล้วว่ามีใครได้นำไปปฏิบัติอย่างไรบ้าง จากนั้นให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอนมีใครชอบพูดคุยหยอกล้อกันบ้างหรือไม่

2. ขั้นกิจกรรม

- 2.1 ผู้วิจัยเล่าบทบาทสมมติเรื่อง “การคุยหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี”
- 2.2 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันคัดเลือกผู้แสดงบทบาทที่กำหนดไว้
- 2.3 ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “การคุยหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี” ตาม

บทบาทให้แสดงแต่ละคนเพื่อศึกษา

2.4 สมาชิกแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ประมาณ 10-15 นาที จากนั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และให้ตัวแทนกลุ่มมารับกระดาษเทาขาว ปากกาเมจิก สีเทียน 1 กล่อง และเอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “การคุยหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี” เพื่อนำไปศึกษา

3. ขั้นวิเคราะห์

- 3.1. ผู้วิจัยให้สมาชิกอภิปรายสรุปตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 นักเรียนคิดว่าเอกภพเป็นคนอย่างไร
 - 3.2 สูดทำถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - 3.3 นักเรียนเป็นสุดา นักเรียนจะแก้ไขเหตุการณ์อย่างไร

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

- 4.1 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อคิดเห็นของแต่ละกลุ่มและร่วมกันอภิปราย
- 4.2 ผู้วิจัยให้สมาชิกเล่าประสบการณ์ในเรื่องที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้น
- 4.3 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการแสดงบทบาทสถานการณ์จำลอง
- 5.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปร่วมกัน

เอกสารประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
เรื่อง การพูดหยอกล้อขณะครูสอนไม่ดี

- ฉากที่ 1 ในชั่วโมงภาษาอังกฤษ ครูนวนลจันทร์แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้วาดภาพอาชีพที่ชื่นชอบครูนวนลจันทร์ ให้นักเรียนระบายสีอาชีพที่ชื่นชอบและเขียนชื่อเป็นภาษาอังกฤษกำกับไว้ด้วย
- ฉากที่ 2 นักเรียนเริ่มลงมือปฏิบัติ เด็กชายเอกภพเดินมาที่โต๊ะสุดา ขณะนั้นสุดากำลังระบายสีอยู่ และหยิบดินสอสีขึ้นมาเพื่อจะระบายสี
- เอกภพ ขอยืมหน่อย
- สุดา ไม่ได้เราจะใช้ รอให้เราใช้ระบายเสร็จก่อน(ขณะที่สุดากำลังระบายสีอยู่นั้น)
- เอกภพ เอกภพหยิบกระดาษของสุดาเดินหนีไปหลังห้องอย่างรวดเร็ว พร้อมกับพูดว่างกนก ไม่อยากให้อียมสินี
- สุดา (รีบลุกขึ้นวิ่งไล่ตาม พร้อมกับพูดเสียงดังว่า) เอาของเราคืนมาเดี๋ยวนี้
- เอกภพ ไม่ฟังเสียงสุดาวิ่งหนีต่อไปรอบๆห้อง แล้วพูดว่า ถ้าอยากได้ก็ตามมาเอาให้ได้สิ
- ครูนวนลจันทร์ เล่นอะไรกัน หยุดเดี๋ยวนี้ มานี่ซิทั้ง 2 คน เด็กทั้งสองเดินมาหาครูนวนลจันทร์

ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่องบทเรียนสอนใจ

เทคนิคที่ใช้	สถานการณ์จำลอง
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรม การไม่คุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. เอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง “บทเรียนสอนใจ” 2. นกหวีด 3. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น 4. ปากกาเมจิก 5 ด้าม 5. สีเทียน 1 กล่อง

วิธีดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกล่าวทักทายสนทนากับนักเรียนและสอบถามว่าการจัดกิจกรรมครั้งที่แล้วมีใครนำไปปฏิบัติแล้วและเป็นอย่างไรบ้าง จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนว่าวันนี้ในขณะที่ครูกำลังสอนนักเรียนได้ทำอะไรบ้าง ที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน จากนั้นผู้วิจัยถามว่าในวันนี้มีใครที่ได้คุยหรือหยอกล้อเพื่อนขณะครูสอนบ้าง จากนั้นผู้วิจัยนำนักเรียนไปสู่ขั้นกิจกรรม

2.ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับกระดาษเทา-ขาว กลุ่มละ 1 แผ่น ปากกาเมจิก 1 ด้าม และสีเทียน 1 กล่อง และเอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง บทเรียนสอนใจ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารสถานการณ์จำลอง

3.ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทการแสดงทั้งผู้แสดงและผู้ชมในขณะปฏิบัติกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

1. ใครมีพฤติกรรมในห้องเรียนแบบใด
2. ใครควรแก้ไขตนเองอย่างไรบ้าง
3. เมื่อมีเพื่อนชวนนักเรียนคุยเหมือนใครขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ นักเรียนจะอย่างไร

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

4.1 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อคิดเห็นของแต่ละกลุ่มและร่วมกันอภิปราย

4.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

5.2 สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

เอกสารสถานการณ์จำลอง เรื่องบทเรียนสอนใจ

เช้าวันหนึ่งในชั่วโมงคณิตศาสตร์ ครูวิกานดา กำลังอธิบายเกี่ยวกับเรื่อง โจทย์ระคน ในขณะที่นักเรียนทุกคนกำลังตั้งใจฟังครูอธิบาย เด็กชายธีระที่ชอบนั่งหลังห้องและชอบชวนเพื่อนคุยในเวลาเรียนและชอบลอกการบ้านเพื่อนเสมอ ตอนนี้เกิดความรู้สึกเบื่อจึงได้ชวนเด็กชายชานนท์คุยเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองได้ไปเที่ยวงานกาชาด เด็กชายชานนท์หันมาฟังสักครู่กับออกกับเด็กชายธีระว่า

เด็กชายชานนท์ : เดี่ยวเราขอฟังครูก่อนนะเรายังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องนี้ ฟักเที่ยงแล้วเราค่อยคุยเรื่องนี้กันตอนนะเมื่อเด็กชายธีระได้ฟังก็หันไปหาดารา แล้วก็ชวนคุยในขณะที่

ดารากำลังจดตามครูบนกระดานดำ

เด็กชายธีระ : นีดารา ดูๆ แล้วเธอก็สวยดีนะ สวยเหมือนแก้วหน้าม้าและ ฮ่า ๆ ๆ

ดาราส : นีธีระอย่ามาทักได้ไหม ตอนนี้ฉันกำลังฟังครูอธิบายเดี๋ยวทำข้อสอบไม่ได้ก็ซ้ำ

ชั้นห rokok ไปคุยกับคนอื่นเลยไป อย่ามาทักฉัน

ครูวิกานดาได้ยินเสียงคุยกันก็หันมามอง เห็นธีระกำลังชวนเพื่อนคุย ก็หันกลับไป

อธิบายต่อจนจบ

ครูวิกานดา : ครูอธิบายจบแล้วมีใครสงสัยตรงไหนบ้างไหมคะ

นักเรียน : ไม่มีใครพูด

ครูวิกานดา : เมื่อไม่มีใครสงสัยวันนี้ท้ายชั่วโมงครูจะสอบเก็บคะแนนนะคะ นั่งทบทวนเนื้อหา

รอนะคะ

เมื่อถึงท้ายชั่วโมงนักเรียนช่วยกันจัดโต๊ะ ธีระเมื่อทราบว่าจะสอบเก็บคะแนนก็รีบขอความช่วยเหลือจากเพื่อนทันที

ธีระ : นีชานนท์ ดารา ให้ฉันลอกหน่อยนะฉันไม่รู้เรื่องเลย

ชานนท์ : เราคงช่วยเธอไม่ได้หรอกเพราะครูไม่ให้ลอกกัน ถ้าจับได้ก็จะให้ 0 คะแนน ฉันกลัวนะ

ดาราส : ไม่ได้หรอกฉันกลัวครูจับได้ แล้วได้ 0 คะแนน แล้วทำไมไม่ตั้งใจเรียนบ้างล่ะ

การบ้านก็เอาแต่ลอกเพื่อน แล้วก็เรียนไม่รู้เรื่อง

เมื่อครูนำข้อสอบมา ธีระเดินคอตกลงไปที่ เมื่อครูแจกข้อสอบให้ทำธีระทำไม่ได้เลยแม้แต่ข้อเดียว เมื่อครูวิกานดาตรวจข้อสอบพบว่าธีระไม่ได้คะแนนเลย จึงเรียกระมาพบ

- ครูวิกานดา : อีระ วันนี้ครูอธิบายอย่างละเอียด การบ้านที่ครูให้ทำและตัวอย่างที่ครูอธิบายก็คล้ายกับข้อสอบนะ ทำไมทำข้อสอบไม่ได้เลยคะ มีอะไรหรือเปล่าอีระก้มหน้าพูด
- อีระ : วันนี้ผมมัวแต่ชวนเพื่อนคุย เลยไม่ได้ฟังคุณครูอธิบายครับก็เลยทำไม่ได้
- ครูวิกานดา : นี่แหละผลของการคุยกันในห้องเรียน ไม่ตั้งใจเรียนในครั้งนี่คงเป็นบทเรียนสอนใจเธอได้นะ แล้วคงรู้ว่าต่อไปจะต้องทำตัวอย่างไร
- อีระ : ครับต่อไปผมจะตั้งใจเรียนไม่ชวนเพื่อนคุยในเวลาเรียนอีกแล้วครับ

ครั้งที่ 5 เรื่องแล้วจะเสียใจ

เทคนิคที่ใช้	กรณีตัวอย่าง
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อความมีวินัยในห้องเรียน พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในการไม่ลอกการบ้าน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “แล้วจะเสียใจ” 2. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น 3. ปากกาเมจิก 5 ด้าม 4. สีเทียน 5 กล่อง

วิธีการดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยทักทายนักเรียนและสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการนำแนวคิดที่ได้จากกิจกรรมครั้งที่แล้วไปปฏิบัติในห้องเรียนได้ผลอย่างไรบ้าง จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนว่ามีใครชอบลอกการบ้านเพื่อนบ้าง เพราะอะไรจึงได้ลอกการบ้านของเพื่อน รู้หรือไม่ว่าเมื่อเราลอกการบ้านของเพื่อนแล้วจะส่งผลต่อตัวนักเรียนอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่ขั้นกิจกรรม

2. ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับกระดาษเทา-ขาว กลุ่มละ 1 แผ่น ปากกาเมจิก 1 ด้าม และสีเทียน 1 กล่อง และเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “แล้วจะเสียใจ” จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “แล้วจะเสียใจ”

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

จงตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรหลังจากอ่านกรณีตัวอย่างเรื่องนี้
2. นักเรียนเห็นว่าสุเทพเป็นคนอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของสุเทพนักเรียนจะทำอย่างไรกับสุเทพ
4. ถ้านักเรียนเป็นสุเทพจะทำอย่างไรต่อไป

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปร่วมกันถึงข้อคิดและประโยชน์ของการมีวินัยจากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในห้องเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 22.12. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

เอกสารที่ใช้ในกรณีตัวอย่าง เรื่อง แล้วจะเสียใจ

ในช่วงโมงคณิตศาสตร์คุณครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือให้เป็นการบ้าน สุเทพ ซึ่งไม่ได้ตั้งใจฟังครูสอน เมื่อเพื่อนๆ ทำแบบฝึกหัดก็คอยจะลอกการบ้านของเพื่อนตลอดเวลา สุเทพลอกการบ้านเพื่อนทุกเช้าจนเป็นกิจวัตรประจำวันไม่ว่าวิชาไหนสุเทพก็จะขอเพื่อนลอกงานถึงบางครั้งเพื่อนจะไม่ยินยอมก็ตาม สุเทพก็จะบังคับขู่เพื่อนตลอด โดยวิชาคณิตศาสตร์สุเทพจะไม่คอยนั่งทำแบบฝึกหัด และการบ้านในช่วงโมงที่ครูสั่ง ซึ่งพฤติกรรมของสุเทพ ครูผู้สอนตอนแรกไม่ทราบแต่พอหลังจากนั้นครูผู้สอนรู้ถึงพฤติกรรมจึงได้เรียกสุเทพมานั่งหน้าชั้นเรียนและตรวจสอบงานทุกครั้ง ถึงแม้ครูจะวางกฎเกณฑ์มากแค่ไหน ก็ไม่สามารถแก้ไขพฤติกรรมสุเทพได้ ดังนั้นครูวิชาคณิตศาสตร์วางแผนโดยให้แบบฝึกหัดในแต่ละแถวไม่ให้เหมือนกันและบอกให้นักเรียนในห้องเรียนว่า แบบฝึกหัดทั้งหมดเป็นคะแนนเก็บ 15 คะแนน ซึ่งครูผู้สอนได้ปรึกษานักเรียนในห้องทั้งหมด ตอนที่สุเทพไม่อยู่ว่าแบบฝึกหัดแต่ละแถวไม่เหมือนกัน เพื่อนในห้องทั้งหมดจะรู้กันทุกคน สุเทพก็ยังทำพฤติกรรมอย่างเดิมโดยการลอกแบบฝึกหัดที่เป็นการบ้าน โดยไม่รู้ว่าแบบฝึกหัดที่สุเทพลอกนั้นเป็นคนละแถวของตัวเอง และแบบฝึกหัดที่ทำไปไม่ตรงกับที่ครูคณิตศาสตร์สั่งจึงทำให้สุเทพมีคะแนนน้อยกว่าเพื่อนในกลุ่มและยังต้องทำงานใหม่เพิ่มหลายชุดดังนั้นจากประสบการณ์ครั้งนี้ทำให้ สุเทพรู้ว่าการลอกการบ้านเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่สามารถช่วยทำให้คะแนนของตนเองดีขึ้น

กิจกรรมที่ 6

ชื่อ ร่วมด้วยช่วยกันให้ทันเวลา

เทคนิคที่ใช้	เกมร่วมด้วยช่วยกันให้ทันเวลา
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยในห้องเรียนด้านการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น 2. ปากกาเมจิก 5 ด้าม 3. สีเทียน 5 กล่อง 4. ดินสอ 25 แท่ง 5. นกหวีด

การดำเนินกิจกรรม

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยทักทายนักเรียนสอบถามว่าเรียนเหนื่อยหรือไม่ และวันนี้เรามาทำกิจกรรมที่สนุกสนานและให้ประโยชน์ด้วยก็คือการทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนว่ามีใครที่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดที่ครูทุกครั้งบ้าง มีสาเหตุใดบ้างที่ทำให้นักเรียนส่งงานไม่ตรงตามกำหนดเวลา

2. ขั้นกิจกรรม

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ครูอธิบายการทำกิจกรรมโดยให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพตามจินตนาการแต่ต้องมีรูปที่กำหนดไว้ในภาพด้วย และนำมาส่งครูให้ทันตามกำหนดเวลา โดยให้เวลาในการวาด 30 นาที จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับอุปกรณ์ไปไว้ที่กลุ่ม เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดให้นักเรียนเริ่มลงมือได้

3.ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1.นักเรียนคิดว่าการทำงานส่งให้ทันตามเวลาที่ครูกำหนดได้ให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง
2. นักเรียนคิดว่าผลเสียของการไม่ส่งงานตามกำหนดจะเป็นอย่างไร

4.ขั้นสรุปและนำไปใช้

หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ และซักถามสิ่งต่างๆ จนได้คำตอบจากนักเรียน จนเป็นที่พอใจแล้วครูนำเข้าสู่ขั้นสรุปและนำไปใช้ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดและอภิปรายถึงข้อคิดเห็นที่ได้จากกิจกรรมนี้ และให้นักเรียนช่วยกันสรุปออกมาว่า กิจกรรมในวันนี้สอนอะไรบ้าง เพื่อสรุปให้ได้

เนื้อหา ความคิดรวบยอด และสรุปหลักการตามที่แจ้งไว้ การอภิปรายนี้ควรมุ่งไปที่การให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางที่จะปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง และเน้นให้เห็นคุณประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง และโทษของการเป็นผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง

หลังจากที่นักเรียนช่วยกันสรุปแล้ว ครูอาจช่วยเชื่อมโยงความคิดต่างๆ ของนักเรียน และสรุปให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นให้นักเรียนนำความคิดต่างๆ ที่ได้จากกลุ่มไปใช้ให้ชีวิตประจำวัน

5. การประเมินผล

ประเมินผลจากการสังเกตปฏิกิริยาของนักเรียนในขณะที่เรียนจากการอภิปราย และสรุปของนักเรียนว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

ใบงาน

ให้นักเรียนวาดภาพให้สวยงามโดยมีรูปเหล่านี้อยู่ในภาพด้วย และเล่าเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

1. สะพาน
2. รถยนต์
3. ปลา
4. นา
5. คน
6. บ้าน
7. สระน้ำ
8. ต้นไม้

ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง นักเรียนตัวอย่าง

เทคนิคที่ใช้	กรณีตัวอย่าง
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่หนีเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “นักเรียนตัวอย่าง” 2. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น 3. ปากกาเมจิก 5 ด้าม 4. สีเทียน 5 กล่อง

วิธีดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกล่าวทักทายสนทนากับนักเรียนว่านักเรียนได้นำแนวคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาไปทำอะไรบ้าง แล้วได้ผลเป็นอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนว่า การเรียนเป็นหัวใจสำคัญในการนำไปใช้ในการใช้ชีวิตประจำวัน จากนั้นถามนักเรียนว่านักเรียนเคยเห็นใครที่ไม่สนใจการเรียนและหนีเรียนบ้าง เมื่อเขาหนีเรียนและไม่สนใจในการเรียน แล้วตอนนี้เด็กคนนั้นเป็นอย่างไร ผู้วิจัยกล่าวว่ามีนักเรียนคนหนึ่งและผู้วิจัยอยากให้ได้ศึกษาเรื่องราวของเด็กคนนั้น

2.ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับกระดาษเทา-ขาว กลุ่มละ 1 แผ่น ปากกาเมจิก 1 ด้าม และสีเทียน 1 กล่อง และเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “นักเรียนตัวอย่าง” จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “นักเรียนตัวอย่าง”

3.ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสมคิดและพงษ์พันธ์เป็นคนลักษณะนิสัยอย่างไร
2. นักเรียนอยากทำงานกับเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยคล้ายสมคิด หรือ พงษ์พันธ์ เพราะอะไร นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
3. นักเรียนคิดว่าการหนีเรียนจะเกิดผลอะไรกับตนเองและผู้อื่น
4. นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเราได้หรือไม่ อย่างไร

4.ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม นักเรียนตัวอย่าง จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอและอภิปรายแนวคิดที่ได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการหนีเรียน ผลเสียของการหนีเรียน และให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

5.การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมมือกันในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง นักเรียนตัวอย่าง

สมคิด เป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขาเป็นเด็กที่ชอบหนีเรียนเสมอไม่มีความตั้งใจในการเรียน และไม่ตั้งใจในการทำงานส่งครู สมคิดคิดว่าเมื่อเขามาเรียนก็ไม่เห็นมีประโยชน์อะไร และถึงแม้ครูจะไปตามให้มาเรียนก็ไม่สนใจ พงษ์พันธ์เป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนมาก แต่พงษ์พันธ์ไม่เคยขาดเรียน ยังคงมาเรียนทุกวันและตั้งใจทำงานส่งครูทุกครั้ง แม้บางครั้งเขาจะเรียนไม่ค่อยเข้าใจ คุณครูเห็นความตั้งใจในการเรียนของพงษ์พันธ์จึงได้บอกกับพงษ์พันธ์ว่าจะสอนพิเศษให้ และบอกกับนักเรียนทุกคนให้อยู่เรียนพิเศษกับครูหลังเลิกเรียน มีนักเรียนหลายคนที่มาเรียนบ้างเป็นบางครั้ง แต่คนที่มาเรียนตลอดทุกวันก็คือพงษ์พันธ์ ส่วนสมคิด หนีเรียนบ่อยทำให้เรียนไม่เข้าใจเมื่อสอบก็ทำไม่ได้ แทนที่จะสนใจในการเรียนมากขึ้นและเรียนพิเศษกับเพื่อน ก็ไม่ยอมมาเรียน และมีความรู้สึกเบื่อการเรียนเป็นอย่างมาก เมื่อถึงเวลาสอบปลายภาค ปรากฏว่าสมคิดได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อนในห้อง แต่ที่ทำให้ทุกคนประหลาดใจนั่นก็คือ การที่พงษ์พันธ์สามารถสอบทำคะแนนได้เป็นที่ 3 ของห้อง ครูได้ให้พงษ์พันธ์ออกมาเล่าสาเหตุที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จให้เพื่อน ๆ ฟัง ซึ่งพงษ์พันธ์เล่าว่าเขาพยายามมาเรียนทุกวันทุกวิชา วิชาไหนที่เขาไม่เข้าใจก็จะหาเวลาวางไปถามครูนอกเวลาเรียน ทำการบ้านทุกครั้งที่คุณครูให้และส่งงานตามกำหนด เมื่อถึงเวลาเรียนพิเศษพงษ์พันธ์จะตั้งใจเรียน เนื่องจากจะเป็นการทบทวนบทเรียนไปในตัวเมื่อสงสัยข้อไหนก็จะถามครูและเพื่อน ๆ ทำให้เขาเข้าใจบทเรียนมากขึ้นและสามารถทำข้อสอบได้ คุณครูจึงได้ชื่นชมและยกให้พงษ์พันธ์เป็นนักเรียนตัวอย่างของห้องเรียน พงษ์พันธ์ดีใจมากและสัญญากับคุณครูและเพื่อน ๆ ว่าเขาจะขยันและตั้งใจเรียนเช่นนี้ตลอดไป

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่องเด็กชายบัวลึกกลับใจ

เทคนิคที่ใช้	กรณีตัวอย่าง
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่พูดคุยกุญหอกลับเพื่อนขณะครูสอน และการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กชายบัวลึกกลับใจ” 2. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น 3. ปากกาเมจิก 5 ด้าม 4. สีเทียน 5 กล่อง 5. กระดาษ A4 สีขาว 25 แผ่น

วิธีดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกล่าวทักทายสนทนากับนักเรียนว่านักเรียนได้นำแนวคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาไปทำอะไรบ้าง แล้วได้ผลเป็นอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยแจกกระดาษและให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุด พร้อมกับเขียนบรรยายใต้ภาพว่าชอบเพราะสาเหตุใด โดยผู้วิจัยให้เวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที ทุกคนต้องนำมาส่ง เมื่อถึงเวลาที่กำหนดผู้วิจัยให้นักเรียนนำมาส่ง จากนั้นร่วมกันอภิปรายถึงคนที่ทำงานไม่เสร็จและไม่สามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา ว่าเป็นเพราะสาเหตุใด คนที่แม้แต่พูดคุยกุญหอกลับกับเพื่อนทำให้ทำงานไม่เสร็จทำให้ส่งงานไม่ตรงตามกำหนด

2.ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับกระดาษเทา-ขาว กลุ่มละ 1 แผ่น ปากกาเมจิก 1 ด้าม และสีเทียน 1 กล่อง และเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กชายบัวลึกกลับใจ” จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กชายบัวลึกกลับใจ”

3.ขั้นวิเคราะห์

3.1 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1.1 เด็กชาย บัวลึก เป็นคนอย่างไร
- 3.1.2 เด็กนักเรียนร่วมชั้นเรียนเกิดความรู้สึกอย่างไรต่อเด็กชายบัวลึก
- 3.1.3 การกระทำของเด็กชายบัวลึกเกิดผลเสียอย่างไร

3.1.4 นักเรียนที่ดีควรมีลักษณะอย่างไรในขณะที่ครูสอน

4. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมกรณีตัวอย่าง เด็กชาย บัวลึกกลับใจ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอและอภิปรายแนวคิดที่ได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญ เกี่ยวกับพฤติกรรมกาพูดคุยขณะ และให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

5. ขั้นประเมินผล

5.1 สมาชิกแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นของการทำกิจกรรม

5.2 สมาชิกให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม

เอกสารกรณีตัวอย่าง

เรื่อง การพูดหยอกล้อขณะครูสอน

เด็กชายบัวลี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล ในชั้นเรียนนี้มีนักเรียนทั้งหมด 30 คน บัวลีเป็นลูกคนเล็กมีพี่อีก 2 คน อยู่กับพ่อแม่ซึ่งมีอาชีพรับจ้างปั่นสามล้อ ผลการเรียนรู้ในแต่ละปีที่ผ่านมาเขาได้คะแนนไม่ติดนัก ในชั้นเรียน บัวลี เป็นผู้ที่ทำให้ครูหนักใจมากคนหนึ่งเกี่ยวกับการเรียน เขาไม่ฟังครูสอน เขาชอบชวนเพื่อนที่นั่งอยู่ข้างๆคุย แต่ไม่ดังนัก เขาชอบคุยเรื่องกีฬา และรายการทีวีที่เขาชอบดูจนกระทั่งกลบเสียงของคุณครูที่กำลังสอน ถึงแม้ว่าคุณครูจะดุและตักเตือนให้หยุด และให้พูดเฉพาะเรื่องที่สอน แต่บัวลีและเพื่อนๆ ก็หยุดเพียงชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น ชักพักเขาก็ชวนเพื่อนคุยแทรกนอกเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนอีก เพื่อนในชั้นเรียนจึงไม่ชอบบัวลีนัก เพราะเขาทำให้ได้ยินครูสอนไม่ชัดเจน และไม่สามารถให้ความสนใจกับบทเรียนได้เต็มที่เมื่อครูมอบหมายงานให้ทำก็ไม่สนใจ เมื่อหมดเวลาครูให้นิมนต์บัวลีก็ไม่มีงานไปส่ง ครูจึงได้ลงโทษด้วยการให้บัวลีนั่งทำงานคนเดียวให้เรียบร้อย ในขณะที่เพื่อนๆ ส่งงานเรียบร้อยแล้วได้ไปเล่นข้างนอก บัวลียากไปเล่นกับเพื่อนมาก แต่เนื่องจากตนเองทำงานยังไม่เสร็จเรียบร้อยจึงได้แต่นั่งทำคนเดียว แล้วบอกกับตนเองว่าต่อไปเขาจะตั้งใจเรียนไม่คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และจะทำงานส่งครูให้เรียบร้อยจะได้ไม่ต้องมานั่งทำที่หลังคนเดียวและจะได้ไปเล่นพร้อมๆ กับเพื่อน ตั้งแต่นั้นมาเด็กชายบัวลียกกลายเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียนและทำงานส่งครูเรียบร้อยทุกครั้ง และได้ไปเล่นกับเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง ชาบซึ้งในคำพูดดี

เทคนิคที่ใช้	เกม
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยในห้องเรียนด้านการไม่พูดจาหยาบคาย
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. นกหวีด

2. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น
3. ปากกาเมจิก 5 ด้าม
4. สีเทียน 5 กล่อง

วิธีการดำเนินการ

1.ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยทักทายนักเรียนแล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างคำพูดที่น่าฟังที่นักเรียนได้พูดภายในวันนี้ และคำพูดที่นักเรียนไม่ชอบฟังมากที่สุดคือคำว่าอะไร

2.ขั้นกิจกรรม

2.1 นักเรียนจัดแถวเป็นวงกลม 2 ชั้น หันหน้าเข้าหากัน เว้นระยะห่างระหว่างวงนอกและวงในประมาณ 1 ก้าว เว้นระยะห่างระหว่างกัน ประมาณ 1 ช่วงแขน

2.2 นักเรียนผลัดกันใช้เวลาคนละ 1 นาที ผลัดกันบอกลักษณะคำพูดที่ดีกับคู่สนทนา 1 นาที เมื่อนักเรียนได้ยินสัญญาณจากครู นักเรียนลงในขยับไปทางซ้าย แล้วเริ่มพูดคำพูดที่ตนฟังแล้วรู้สึกประทับใจแก่คู่สนทนาของตนตามเวลาที่กำหนด

3.ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนร่วมกันอภิปรายดังนี้

- 3.1 เมื่อเพื่อนพูดคำพูดที่ดีกับนักเรียน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 3.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคนที่พูดจาหยาบคายกับนักเรียน
- 3.3 นักเรียนชอบให้คนอื่นพูดจาอย่างไรกับนักเรียน เช่นคำพูดอะไรบ้าง

4.ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้แนวคิดว่าการบอกความดีและการไม่พูดจาหยาบคายของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ทุกคนต้องการได้ยินแต่สิ่งดี ๆ ดังนั้นการพูดจาแต่สิ่งที่ดีก็จะทำให้ผู้อื่นรู้สึกดีต่อเราด้วย

5.ชั้นประเมินผล

5.1 สัมผัสจากการสนทนาของนักเรียน

5.2 สัมผัสจากการอภิปรายของนักเรียน

กิจกรรมที่ 10

ชื่อเรื่องเด็กชายคำคม

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบในห้องเรียนด้านการไม่หนีเรียน

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กชายคำคม”
2. กระดาษเทาขาว 5 แผ่น
3. ปากกาเมจิก 5 ด้าม
4. สีเทียน 5 กล่อง

วิธีการดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยทักทายนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าในการเรียนของนักเรียนมีสาเหตุใดบ้างที่ทำให้นักเรียนเรียนไม่เข้าใจ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วแจกกรณีตัวอย่างให้แต่ละกลุ่มนำไปศึกษาตามใบงาน

3. ขั้นวิเคราะห์

3.1 ให้สมาชิกแต่ละคนอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1.1 เด็กชาย คำคม เป็นคนอย่างไร
- 3.1.2 เด็กนักเรียนร่วมชั้นเรียนเกิดความรู้สึกอย่างไรต่อเด็กชายคำคม
- 3.1.3 การกระทำของเด็กชายคำคมเกิดผลเสียอย่างไร
- 3.1.4 นักเรียนที่ดีควรมีลักษณะอย่างไรในขณะที่ครูสอน

3.2 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย

3.3 ผู้วิจัยร่วมกับสมาชิกสรุป ชักถาม เพิ่มเติม

4. ขั้นสรุป

- 4.1. ผู้วิจัยร่วมกับสมาชิกสรุปเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ได้รับ
- 4.2. สมาชิกรวบรวมแนวคิดจากการอภิปรายและจากการสรุป
- 4.3. สมาชิกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการตั้งใจเรียนขณะครูสอนและสรุปถึงวิธีการนำไปปฏิบัติ

5.ชั้นประเมินผล

5.1 สัมผัสจากการสนทนาของนักเรียน

5.2 สัมผัสจากการอภิปรายของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง เด็กชายคำคม

คำคม เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนกระโทก เป็นเด็กไม่ค่อยพูดจาแต่เมื่อถึงเวลาเรียนกลับไม่ยอมเข้าห้องเรียน เวลาครูสอนก็จะชอบนั่งเหม่อมองออกไปข้างนอกห้องเรียนหรือชอบวาดรูปเล่นขณะครูสอน คำคมจะชอบหลบเรียนเวลาบ่ายเวลาที่นักเรียนทุกคนไปรับประทานอาหารกลางวัน คำคมเป็นเด็กเรียนปานกลางแต่ขี้เกียจเรียนชอบชวนเพื่อนคนอื่นให้หลบเรียนเหมือนกับตนเองด้วย แม้กระทั่งใกล้เวลาสอบคำคมก็ไม่สนใจในการอ่านหนังสือ เมื่อถึงเวลาสอบปรากฏว่าคำคมทำข้อสอบไม่ค่อยได้ ได้คะแนนน้อยที่สุดในห้อง ซึ่งครูได้บอกกับคำคมว่าถ้าคำคมยังทำตัวเช่นนี้ต่อไปคงต้องให้ซ้ำชั้น คำคมไม่ยอมซ้ำชั้นจึงได้เลิกหนีเรียน และกลับมาตั้งใจเรียนใหม่อีกครั้ง ซึ่งคะแนนของเขาก็ดีขึ้นทำให้เขาได้เลื่อนชั้นขึ้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้

กิจกรรมที่ 11

เรื่องสร้างบ้าน

เทคนิคที่ใช้ เกม

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบการทำเวรประจำวัน การช่วยเหลือกัน

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. กระดาษแข็งสีจำนวน 4 แผ่น
2. กระดาษโปสเตอร์สีแบบหน้าเดียว สีชมพู ฟ้ำ เขียว เหลือง สีละ 1 แผ่น
รวม 12 แผ่น
3. กาว 4 ขวด
4. กรรไกร 4 อัน
5. ดินสอ / ปากกา

ขั้นตอนการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบ้านของนักเรียน ว่านักเรียนอยู่ที่บ้านใครมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรในบ้านบ้าง ดังนั้นเมื่อนักเรียนมาที่โรงเรียนนักเรียนก็มีหน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียน และเมื่อนักเรียนอยู่ในห้องเรียนทุกคนต่างมีหน้าที่ในการรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แจกอุปกรณ์ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด โดยมีอาสาสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์การทำงาน จำนวน 1 คน

2.2 ให้นักเรียนช่วยกันสร้างบ้านโดยทุกคนมีส่วนร่วม

2.3 ให้นักเรียนเตรียมนำเสนอผลงานและระบุหน้าที่ในการทำงานที่ช่วยกันสร้างบ้าน

3. ขั้นวิเคราะห์

ให้ตัวแทนนักเรียนเสนอผลงานและรายงานผลการทำงาน การช่วยเหลือกันในกลุ่ม ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขปัญหา จากนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็เหมือนกับการสร้างบ้าน หากทุกคนรู้จักหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบในงานของตนเองก็จะประสบความสำเร็จเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อทุกคนช่วยกันทำงานรับผิดชอบในหน้าที่ของตน เช่นเดียวกับการทำ

เวรประจำวันของห้องเรียน หากมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายช่วยกันงานก็สำเร็จเรียบร้อย ผู้อื่นที่ร่วมรับผิดชอบกับเราก็จะมีความรู้สึกที่ดีกับเราด้วย

4.ขั้นสรุป

- 4.1 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
- 4.2 ให้นักเรียนเขียนบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีในห้องเรียน
- 4.3 สรุปสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายภายในห้องเรียน

5.ขั้นประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการทำงานกลุ่มร่วมกันของนักเรียน
- 5.2 สังเกตจากการรายงานงานของนักเรียน

ครั้งที่ 12 ความมีวินัยในห้องเรียน เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเพิ่มพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

2. เพื่อให้นักเรียนประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมกลุ่ม

เวลา

50 นาที

อุปกรณ์

1. กระดาษ

2. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

1. ให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน

2. ผู้วิจัยและนักเรียนอภิปรายและสรุปร่วมกันถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียน

3. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึกของนักเรียนภายหลังที่ทำกิจกรรมกลุ่ม

4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิดการทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

2. ผลของการปฏิบัติกิจกรรม

3. ผลของการสัมภาษณ์

ตาราง 7 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินและแบบสอบถาม

ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก
ชุดที่ 1			27	0.00	ตัดทิ้ง
1	0.66	คัดเลือกไว้	28	0.33	ตัดทิ้ง
2	1.00	คัดเลือกไว้	ชุดที่ 2		
3	0.00	ตัดทิ้ง	1	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	2	1.00	คัดเลือกไว้
5	0.66	คัดเลือกไว้	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	0.66	คัดเลือกไว้	4	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	5	1.00	คัดเลือกไว้
8	0.33	ตัดทิ้ง	6	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.66	คัดเลือกไว้	7	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	8	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.33	ตัดทิ้ง	9	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.66	คัดเลือกไว้	10	1.00	คัดเลือกไว้
13	0.66	คัดเลือกไว้	11	1.00	คัดเลือกไว้
14	0.33	ตัดทิ้ง	12	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.66	คัดเลือกไว้	13	1.00	คัดเลือกไว้
16	0.33	ตัดทิ้ง	14	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	15	1.00	คัดเลือกไว้
18	0.66	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
19	0.00	ตัดทิ้ง	17	1.00	คัดเลือกไว้
20	1.00	คัดเลือกไว้	18	1.00	คัดเลือกไว้
21	0.33	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
22	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
23	0.66	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
24	0.66	คัดเลือกไว้			
25	0.66	คัดเลือกไว้			
26	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก
ชุดที่ 3			ชุดที่ 4		
1	0.66	คัดเลือกไว้	1	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	2	0.66	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	4	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	5	1.00	คัดเลือกไว้
6	0.66	คัดเลือกไว้	6	0.66	คัดเลือกไว้
7	0.66	คัดเลือกไว้	7	0.00	ตัดทิ้ง
8	0.66	คัดเลือกไว้	8	0.33	ตัดทิ้ง
9	1.00	คัดเลือกไว้	9	0.66	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	10	0.66	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	11	1.00	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	12	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	13	0.66	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	14	0.66	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	15	-0.33	ตัดทิ้ง
16	1.00	คัดเลือกไว้	16	0.66	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.66	คัดเลือกไว้
18	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.33	ตัดทิ้ง
19	1.00	คัดเลือกไว้	19	0.66	คัดเลือกไว้
20	1.00	คัดเลือกไว้	20	0.60	คัดเลือกไว้
			21	0.66	คัดเลือกไว้
			22	0.66	คัดเลือกไว้
			23	0.66	คัดเลือกไว้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	(IOC)	ผลการคัดเลือก
ชุดที่ 5			ชุดที่ 6		
1	1.00	คัดเลือกไว้	1	1.00	คัดเลือกไว้
2	0.00	ตัดทิ้ง	2	0.66	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	4	1.00	คัดเลือกไว้
5	0.00	ตัดทิ้ง	5	0.66	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	6	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	7	0.33	ตัดทิ้ง
8	1.00	คัดเลือกไว้	8	0.66	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	9	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.66	คัดเลือกไว้	10	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.66	คัดเลือกไว้	11	0.33	คัดเลือกไว้
12	0.66	คัดเลือกไว้	12	1.00	คัดเลือกไว้
13	0.66	คัดเลือกไว้	13	1.00	คัดเลือกไว้
14	0.66	คัดเลือกไว้	14	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.66	คัดเลือกไว้	15	0.33	ตัดทิ้ง
16	0.66	คัดเลือกไว้	16	0.33	ตัดทิ้ง
17	0.66	คัดเลือกไว้	17	0.66	คัดเลือกไว้
18	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.33	ตัดทิ้ง
19	1.00	คัดเลือกไว้	19	0.33	ตัดทิ้ง
20	1.00	คัดเลือกไว้			

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อชื่อสกุล	นางสาวกังสดาล มนต์ฤทธานภาพ
วันเดือนปีเกิด	25 มกราคม 2523
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	11 บ้านตองค์ หมู่ 10 ตำบลโคกเพชร อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ 33140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโคกเพชร ตำบลโคกเพชร อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนขุนันธุ์ อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ